

ΠΑΝΤΕΙΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

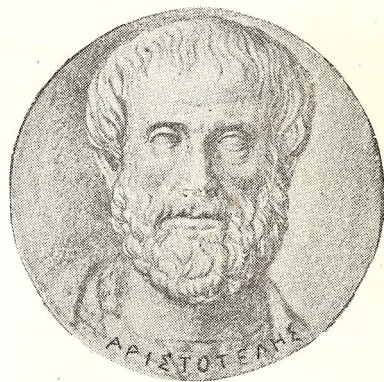

ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΤΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

1958 - 1959

ΑΘΗΝΑΙ 1958

ΠΑΝΤΕΙΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ι. Ἡ ἴδρυσις Σχολῆς Πολιτικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν ὑπῆρξε μεταξύ τῶν σχεδίων τοῦ Χαριλάου Τρικούπη. Τῷ 1911 ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος κατέθεσε διὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἀποστόλου Ἀλεξανδρῆ καὶ νομοσχέδιον περὶ ἰδρύσεως τοιαύτης σχολῆς. Τῷ 1924 ὁ ἐκ Κύπρου πολιτευτῆς Γεώργιος Φραγκοῦδης, ἵνα κάταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἴδρυσιν, συνέστησε τὸ σωματεῖον τῆς «Ἐκπαιδευτικῆς Ἀναγεννήσεως». Ὁ τελευταῖος, ὡς πρόεδρος τούτου, διενήργησεν ἔρανον ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως κτιρίου τῆς ὑπὸ ἴδρυσιν σχολῆς μεταξύ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀγγλίας, Αἰγύπτου, Γαλλίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν Β. Ἀμερικῆς καὶ Κύπρου. Θερμοὶ συνεπικούροι τῶν προσπαθειῶν ὑπῆρξαν ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, πρῶτος δωρητῆς ἐν τῷ ἔρανω, καὶ ὁ ἐν Παρισίοις Ἑλληὴν πρεσβευτῆς καὶ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Παρισίων Νικόλαος Πολίτης. Τῇ 2 Ἰανουαρίου 1927 ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος ἐν οἰκοπέδῳ παρὰ τὴν λεωφόρον Συγγροῦ παρὰ τὸν Ἰλισὸν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτου. Τὸν ἀγιασμὸν ἐτέλεσεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Χρυσόστομος. Τῷ 1930, ἐπικουροῦντος τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Γεωργίου Παπανδρέου, ἡ κυβερνήσις Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἐπεχορήγησε τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ κτιρίου. Κατὰ τὸν Ἰούνιον 1930 ἀπεβίωσεν ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος ἐν Παρισίοις ὁ ἐκ τοῦ Πηλίου ἐπιστήμων Ἀλέξανδρος Ἰ. Πάντος, ἀπόφοιτος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων. Οὗτος διὰ διαθήκης του, συνταχθείσης τῷ 1915, κατέλιπεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως ἐν Ἑλλάδι Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Τῇ 18 Νοεμβρίου 1930 ἐγένετο ἐπισήμως ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων τῆς Σχολῆς, καθ' ἣν ὁ τότε πρωθυπουργὸς Ἐλευθέριος Βενιζέλος, κηρύξας τὴν ἑναρξιν, ἐξέφρασε τὴν λύπην του, διότι παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν του δὲν ἠδύνατο, λόγῳ τῶν ἀσχολιῶν του, νὰ διδάξῃ καὶ ὁ ἴδιος ἐν σχολῇ, προοριζομένη νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ ἔθνους. Ἡ τελετὴ ἔληξε δι' ἐνάρξεως τῆς πρώτης διδασκαλίας ὑπὸ τοῦ καὶ ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καθηγητοῦ Κυριάκου Βαρβαρέσου. Πρῶτος πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ὑπῆρξεν ὁ καὶ ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καθηγητῆς Στυλιανὸς Σεφεριάδης καὶ πρῶτος

διευθυντῆς ὁ Γεώργιος Φραγκοῦδης. Ὡς ἔμβλημα τῆς σχολῆς ὠρίσθη ἡ κεφαλή τοῦ Ἀριστοτέλους. Τῇ 5 Ἰουνίου 1931 διὰ συμβάσεως ὑπογραφείσης μεταξὺ τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὡς ἐκτελεστοῦ τῆς διαθήκης Πάντου καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀναγεννήσεως Γεωργίου Φραγκοῦδη ἡ τελευταία αὕτη ἐδώρησε τὸ κτίριον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ὑπὲρ πραγματώσεως τοῦ σκοποῦ τῆς διαθήκης Πάντου. Ἐκτοτε ἡ σχολὴ ὠνομάσθη «Πάντειος». Τῇ 18 Μαρτίου 1934 ἐγένετο τελετὴ τῶν ἐγκαινίων, καθ' ἣν ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἰωάννου Μακροπούλου ἡ προτομὴ Πάντου καὶ ἐγένετο ἀπονομὴ τῶν διπλωμάτων εἰς τοὺς πρώτους πτυχιούχους. Ἀπὸ τοῦ 1930 μέχρι τοῦ 1937 ἀπετέλεσεν ἡ σχολὴ ἰδιωτικὸν ὄργανισμὸν, παρέχουσα εἰς τοὺς ἀκροατὰς αὐτῆς μόρφωσιν εἰς τὰς πολιτικὰς, οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς ἐν γένει ἐπιστήμας, ὡς εἶδος ἐλευθέρου φροντιστηρίου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐδίδαξαν ἐν αὐτῇ οἱ Κ. Ἄμαντος, Κ. Βαρβαρέσσος, Μ. Βολονάκης, Χρ. Εὐελπίδης, Δ. Καλιτσουδάκης, Σ. Καλογερόπουλος-Στράτης, Π. Κανελλόπουλος, Ἀ. Κεραμόπουλος, Σ. Κουγέας, Θ. Κουτούπης, Β. Λαμπρινάκης, Ν. Λούβαρις, Ἡ. Λιακόπουλος, Σ. Μενάρδος, Ἀ. Μυράτ, Κ. Παπαλεξάνδρου, Γ. Πετρόπουλος, Χρ. Σγουρίτσας, Στ. Σεφεριάδης, Ἀ. Σίδερης, Π. Σκουριώτης, Ἀ. Σπουργίτης, Ἰ. Συκουτρῆς, Θ. καὶ Κ. Τσάτσος, Γ. Φραγκοῦδης, Π. Φωτίλας κ.ά. Κατὰ τὴν 8ην Αὐγούστου 1939, ἡμέραν Κυριακὴν, ἀπεβίωσεν ὁ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Σχολῆς ἀείμνηστος Κ. Φραγκοῦδης ἐν Ἀθήναις ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος.

Οὕτως ἡ ἴδρυσις τῆς Σχολῆς ὀφείλεται εἰς ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὁ ἐν νεότητι ἀποθανὼν εὐγενὴς βλαστὸς τοῦ Πηλίου Ἀλέξανδρος Πάντος, λευκὸς τὴν ψυχὴν καὶ μεγαλόδωρος καὶ τὴν διάνοιαν φωτεινὸς μύστης, λατρεύσας τὰς ἐπιστήμας τῆς πολιτικῆς καὶ ὄνειροπολῆσας τὴν ἀνάστασιν τούτων ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλάτωνος, κατέλιπε διὰ τῆς διαθήκης του ἅπασαν τὴν περιουσίαν του χάριν τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ εὐγενοῦς τούτου σκοποῦ. Ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ὁ Γεώργιος Φραγκοῦδης, ἐπίλεκτος γόνος τῆς ἑλληνικῆς Κύπρου, ποθῆσας διακαῶς νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐξευγένισιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους διὰ τῆς καλλιέργειας τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ δημοσιογραφικῶν ἐπιστημῶν, εἰργάσθη ἀόκνως διὰ τὴν ἴδρυσιν σχολῆς πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἑλλάδι. Ὦν ἄπορος, δὲν εἶχε χρήματα καὶ περιουσίαν, ἔνα διαθέσῃ. Διέθεσεν ὁμῶς ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως καὶ προκοπῆς τῆς τοιαύτης σχολῆς, ἀναλώσας χάριν ταύτης ἅπασαν τὴν προσωπικότητά του. Ἡ μήτηρ ἑλληνικὴ Πατρίς δικαίως δύναται νὰ ᾗ υπερῆφανος, διότι γεννᾷ ἀφθόνως τοιοῦτους χριστιανοὺς ἀφανεῖς ἤρωας, αὐτοθυσιαζομένους ὑπὲρ πληρώσεως εὐγενῶν σκοπῶν ἐξυπηρετήσεως τῶν συνανθρώπων.

Τέλος, ἐπικουροῦντος τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κωνσταντίνου Γεωργακοπούλου, ἔχοντος ὡς συμπαραστάτην τὸν καθηγητὴν Δ. Σταύρου, ἡ κυ-

βέρνησις Ἰωάννου Μεταξᾶ διὰ τοῦ νόμου 886 τοῦ 1937 ἀνεγνώρισε τὴν Παντεῖον ὡς δημοσίαν ἀνωτάτην σχολὴν ἐν τῇ τάξει τῆς πανεπιστημιακῆς ἱεραρχίας. Ὡς πρῶτος πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς σχολῆς ὠρίσθη ὁ Δ. Λάμπας καὶ ὡς πρῶτος διευθυντὴς ὁ Δ. Σταύρου. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1939 ἰδρύθη ἐν τῇ Παντείῳ παρὰ τὴν σχολὴν τοῦ πολιτικοῦ τμήματος καὶ δευτέρα σχολὴ δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, λειτουργήσασα μόνον ἐπὶ διετίαν. Βάσεις νέας ἀκαδημαϊκῆς προωθήσεως τῆς σχολῆς ἔθετο ὡς ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Παιδείας ὁ καθηγητὴς Ν. Λούβαρις διὰ τοῦ νόμου 540 ἔτους 1943. Ταυτοχρόνως προεβλέφθη καὶ ἡ ἴδρυσις παρὰ τῇ Παντείῳ καὶ σχολῆς δημοσιογραφικῶν σπουδῶν. Κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1937 μέχρι τοῦ 1943 περίοδον ἐδίδαξαν μεταξὺ ἄλλων εἰς τὴν σχολὴν ὡς καθηγηταὶ οἱ Π. Βάλλιαδης, Ἡ. Γάφος, Δ. Δελιβάνης, Π. Δερτιλῆς, Χρ. Εὐελπίδης, Ε. Ζολώτας, Γρ. Κασιμάτης, Κ. Καραβᾶς, Σ. Κατηφόρης, Ἀ. Κεραμόπουλος, Β. Λαμπρινάκης, Κ. Τσάτσος, Σ. Ἀνδρεάδης, Κ. Εὐσταθιάδης, Γ. Μαντζούφας, Ἀ. Ἀγγελόπουλος, Ν. Κούμαρος, Γ. Ρωμανός, Γ. Πετρόπουλος, Β. Παπαδάκης, Ν. Φωκᾶς, ὡς καὶ ἀρκετοὶ ἐκ τῶν νῦν ἐν ἐνεργείᾳ καθηγητῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἐγένετο ἐπίταξις τοῦ κτιρίου τῆς σχολῆς διαδοχικῶς ὑπὸ συμμαχικῶν δυνάμεων, στρατοῦ κατοχῆς καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὑπὸ ἐλλληνικῶν δυνάμεων. Ἐντεῦθεν ἐπῆλθον ἐκτεταμέναι καταστροφαὶ εἰς τὸ κτίριον, τὴν ἐπίπλωσιν, τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὰ ἀρχεῖα. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ σχολὴ ἐλειτούργησεν εἰς ξένα οἰκήματα. Ἐπὶ προεδρίας τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου Παναγιώτου Πέρδικα ὠρίσθη οἰκοδομικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καθηγητῶν Ἰ. Γεωργάκη καὶ Ἰ. Παπαζαχαρίου. Διὰ συντόνου ἐργασίας αὐτῆς ἐπὶ τῶν διαδοχικῶν διοικητικῶν συμβουλίων Π. Πέρδικα, Χρ. Εὐελπίδου καὶ Μ. Στασινοπούλου ἐπεσκευάσθη καὶ μερικῶς ἐπεξετάθη τὸ κτίριον τῆς σχολῆς. Ἐγκαίνια ἐγένοντο παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου τῇ 10 Νοεμβρίου 1949. Ἐπὶ ὑπουργίας ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἰωάννου Μεγάλου ἐξεδόθη Β. Διάταγμα κατὰ Νοέμβριον 1951, περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ πρυτάνεως, τῆς συγκλήτου, ὅπερ ἀπένευμεν εἰς τὸν Πρύτανιν καὶ τὴν Σύγκλητον τῆς Παντείου Σχολῆς ἀπάσας τὰς ἀρμοδιότητας καὶ τὰς ἐξουσίας τοῦ Πρυτάνεως καὶ τῆς Συγκλήτου τῆς Α.Σ.Ε.Ο.Ε. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου διὰ συντόνου ἐργασίας τῆς αὐτῆς οἰκοδομικῆς ἐπιτροπῆς ἐπετεύχθη νέα ἐπέκτασις καὶ διασκευὴ τοῦ κτιρίου, μὴ ἀποπερατωθεῖσα εἰσέτι, εἰς μέγαρον ἀντάξιον πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς Σχολῆς ὡς ἀνωτάτου ἐθνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ἔχοντος δὲ πρόσοψιν πρὸς τὴν λεωφόρον Συγγροῦ. Ὁ θεμέλιος λίθος τῆς νέας ἐπεκτάσεως καὶ διασκευῆς ἐτέθη ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ Ν. Πλαστήρα τῇ 2 Νοεμβρίου 1951. Τὸν Ἀγιασμὸν ἐτέλεσεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σπυρίδων. Ἀρχιτέκτων ὑπῆρξεν ὁ κ. Ρ. Κουτσούρης καὶ ἐκτελεστὴς τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν ὁ πολιτικὸς μηχανικὸς κ. Δημ. Λεωνίδα.

Κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου 1955 καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας ἀπεχώρησαν οἱ ἐπίλεκτοι καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς κ. κ. Νικόλαος Λούβαρις, Δημήτριος Σταύρου καὶ τὴν 31 Αὐγούστου 1956 ὁ κ. Δ. Ἐλευθεριάδης, μεταταγέντες εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁμοτίμων καθηγητῶν.

II. Ἡδὴ ἡ Πάντειος Ἀνωτάτη Σχολὴ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι ἰσότιμος πρὸς τὰ δύο παρ' ἡμῖν Πανεπιστήμια καὶ τὰς λοιπὰς Ἀνωτάτης Σχολὰς τοῦ Κράτους (Πολυτεχνεῖον, Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν καὶ Ἀνωτάτην Γεωπονικὴν Σχολὴν). Λειτουργεῖ δ' ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς πολιτείας, ἀσκουμένην ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐκτελεστοῦ τῆς διαθήκης τοῦ Ἀλεξ. Πάντου, καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ὀρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ. Τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς εἶναι κατὰ νόμον ἰσότιμον πρὸς τὸ πτυχίον τοῦ τμήματος πολιτικῶν ἐπιστημῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πρὸς τὸ πτυχίον τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν διὰ τὴν προαγωγὴν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ διὰ τὴν κατάληψιν δημοσίας θέσεως. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσιν ὡσαύτως διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εἰς κοινωφελῆ ἰδρύματα, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐν αὐταῖς προαγωγὴν.

Ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς εἶναι οὐσιωδῶς διάφορος ἐν σχέσει πρὸς τὴν μόρφωσιν, τὴν ὁποίαν παρέχουσι τὰ λοιπὰ ἐν Ἑλλάδι ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα. Μολονότι ἔχει ἔδρας τινὰς ἀντιστοιχοῦσας πρὸς ἔδρας ἐτέρων Ἀνωτάτων Σχολῶν ἢ σχολῶν τινῶν τῶν Πανεπιστημίων, ἐν τούτοις ἔχει ὅλως ἄλλοιαν ἀποστολὴν. Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ἡ Πάντειος Ἀνωτάτη Σχολὴ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἀκολουθοῦσα τὰς νεωτάτας κρατούσας ἀντιλήψεις παρὰ τῇ δεσνεῖ ἐπιστημονικῇ κοινωσίᾳ, περὶ τοῦ ἐνδεικνυμένου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς πολιτικῆς, περιλαμβάνει κύκλους νομικῆς (ιδίως περὶ τὸ δημόσιον δίκαιον), οἰκονομικῆς, κοινωνιολογικῆς, φιλοσοφικῆς καὶ ἱστορικῆς φύσεως, ὡς ἀπαραίτητον περιεχόμενον ἀρτίας ἐπιστημονικῆς κατάρτισεως, εἰς τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας. Ἡ ὀργανικὴ τῆς Σχολῆς νομοθεσία τηρεῖ ἑαυτήν, καὶ κατὰ συνταγματικὴν ἄλλως τε ἐπιταγὴν, ἐν συντονισμῷ πρὸς τὴν θέλησιν τῶν ἰδρυτῶν τῆς Σχολῆς, ἀποφοίτων τῆς ἐν Παρισίοις ἀπὸ τοῦ 1871 λειτουργούσης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Οὗτοι ἀντελαμβάνοντο ὡς σκοποὺς τῆς μελλούσης νὰ ἰδρυθῆ ἐν Ἑλλάδι ἀντιστοίχου Σχολῆς τὴν πολιτικὴν τῶν νέων ἀγωγὴν, τὴν εὐρεῖαν κατάρτισιν αὐτῶν εἰς τοὺς κλάδους τῶν κοινωνικῶν, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν, τὴν ἐκπαίδευσιν δημοσιοὑπαλληλικῶν στελεχῶν ἀνωτέρας μορφώσεως καὶ ἡθους, τὴν διαμόρφωσιν ἐν γένει προσωπικότητων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξυψώσεως τῆς στάθμης τοῦ δημοσίου βίου καὶ τῆς πολιτικῆς ζωῆς ἐν τῇ χώρᾳ, ἐπίστευον δ' ὅτι Σχολή, τοιαύτην ἔχουσα ἀποστολὴν, εἶναι ἀπαραίτητος ἐν χώρᾳ, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ πατρίς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἡ κοίτις

τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, ἡ φωτοδότερα πηγὴ τοῦ παγκοσμίου πνεύματος τῶν συγχρόνων καιρῶν.

Εἰδικώτερον ἡ Πάντειος Σχολὴ ἔχει ὡς σκοπούς :

α') Παροχὴν ἀνωτέρας πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς μορφώσεως, ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν συγκρότησιν ἡγετικῶν στελεχῶν με ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς εὐθύνης αὐτῶν διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον ἐν γένει τῆς Πατρίδος.

β') Ἐκπαίδευσιν καὶ μετεκπαίδευσιν δημοσίων ὑπαλλήλων.

γ') Τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ λαοῦ διαπαιδαγωγίαν.

δ') Τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνύψωσιν τῶν δημοσιογραφικῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἑλλάδι.

Γενικῶς ἡ Πάντειος Σχολὴ συμπληροῦ καὶ ολοκληροῦ τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς πολιτικὰς, κοινωνικὰς καὶ δημοσιογραφικὰς ἐπιστήμας, ἐκπληροῦσα ἰδίαν ἀποστολὴν καὶ ἴδιον προορισμὸν διάφορον ἐκείνου, ἐν ἐπιδιώκουσιν ἕτεροι Σχολαὶ πανεπιστημιακῆς ἱεραρχίας.

Οὕτω διαπαιδαγωγεῖ τοὺς φοιτητὰς αὐτῆς εἰς τὸ νὰ ἀποβλέπωσιν εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα, οὐχὶ δ' ἀπὸ τῆς οικονομικῆς ἢ νομικῆς μόνον πλευρᾶς, ἀλλ' ὡς «ζωντανὴν σύνθεσιν», ὡς συνισταμένην καὶ ὡς συνάρτησιν τῶν ἀνταγωνιζομένων κοινωνικῶν, ἱστορικῶν, οικονομικῶν κλπ. δυνάμεων.

Διὰ τοῦτο σπουδαίαν θέσιν εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς κατέχουν τὰ ἱστορικὰ, φιλοσοφικὰ καὶ κοινωνιολογικὰ μαθήματα, ἡ φιλοσοφία τοῦ δικαίου, ἡ φιλοσοφία τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ φιλοσοφία τῆς ἱστορίας, ἡ κοινωνικὴ βιολογία, ἡ κοινωνικὴ παθολογία καὶ ἡ ἐγγληματολογία (αἰτιολογία τῶν πάσης φύσεως κοινωνικῶν πληγῶν καὶ κοινωνικῶν παθολογικῶν φαινομένων καὶ ἡ κατ' αὐτῶν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ πολιτικὴ), ἡ πολιτικὴ ἱστορία κλπ., ἅτινα ἐξυψώνουσι τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον καὶ εὐρύνουσι τὸν διανοητικὸν ὀρίζοντα, διότι προικίζουσι τὸν νοῦν διὰ πλούτου πρωτοτύπων ἀπόψεων καὶ προφυλάσσουσιν οὕτως ἀπὸ τῆς μονομερείας καὶ τῆς μονοπλεύρου ἀντιλήψεως τῶν ζητημάτων. Ἡ Πάντειος Σχολὴ φιλοδοξεῖ νὰ συμβάλῃ, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τῆς, εἰς τὴν ἠθικὴν ἀναδημιουργίαν καὶ ἀναγέννησιν. Θέλει, ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἐμπνευσμένης ταύτης διδασκαλίας νὰ ἀσκήσῃ παιδαγωγικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν φοιτητῶν αὐτῆς, ὥστε νὰ ἀποκτήσωσιν οὗτοι ἀνώτερα ἰδανικὰ ζωῆς, νὰ γίνωσι φορεῖς πνευματικῶν ἀξιών, νὰ ἀποκτήσωσι φρόνημα ἀνωτέρας πνοῆς καὶ νὰ λάβωσι συνείδησιν τῆς εὐθύνης αὐτῶν διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, ὡς προσήκει εἰς ἐκείνους, οἵτινες παρασκευάζονται διὰ νὰ ἀποτελέσωσι τὴν «ἡγήτιδα τάξιν». Ὁ προορισμὸς τῆς Σχολῆς δὲν εἶναι νὰ μεταδώσῃ μόνον γνώσεις, ἀλλὰ νὰ συντελέσῃ ὥστε νὰ μεταουσιωθῶσιν αὐταὶ εἰς «ἰδέας-δυνάμεις», εἰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις, αἵτινες ἀσχοῦσιν ἐπίδρασιν

καὶ γίνονται ὁδηγοὶ εἰς τὴν ζωὴν. Ὁ ἐν τῇ Σχολῇ ἀποκτώμενος πνευματικὸς ἐξοπλισμὸς πρέπει ν' ἀποτελέσῃ «κτῆμα ἑσαεῖ», διαρκῆ πηγὴν ὑψηλῶν ἐμπνεύσεων καὶ φρονηματοσμοῦ.

Ἡ Πάντειος Σχολὴ εἶναι τὸ μόνον ἴδρυμα ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μορφωθῶσι πλήρως δημόσιοι ὑπάλληλοι. Εἰς τοὺς διενεργουμένους ἐκάστοτε διαγωνισμοὺς διὰ τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλων τῆς Α' Κατηγορίας (ἐπίσημονικῶ προσωπικοῦ) εἰς τὰς διοικητικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας, οἱ πτυχιούχοι τῆς Παντείου Σχολῆς καταλαμβάνουν πάντοτε τὰς πρώτας καὶ τὰς περισσοτέρας θέσεις.

Ἡ Σχολὴ παρέχει εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ πολιτικοῦ τμήματος αὐτῆς (πτυχίον πολιτικῶν ἐπιστημῶν), εἰς δὲ τοὺς ὑποστάντας τὴν καθιερωμένην ἀκαδημαϊκὴν ἐξέτασιν (ἄσκησης, ἐπιστημονικῆ διατριβῆ, ἐξέτασις) καὶ ἀδίπλωμα διδάκτορος).

Πρόεδροι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς διετέλεσαν οἱ Δ. Λάμψας (1937-1941), Ν. Λούβαρις (1941-1943), Χρ. Εὐελπίδης (1944-1946), Σωκρ. Κουγέας (1946-1948), Παν. Πέρδικας (1948-1950), Χρ. Εὐελπίδης (1950-1951).

Πρυτάνεις: οἱ Μ. Στασινόπουλος, (1951-1958), Π. Πέρδικας (1958).

Καθηγητῆς Γ. Κ. ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ

Α΄

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

I

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

II

ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

Πρύτανις :

Παν. Πέρδικας

Ἀντιπρύτανις :

Σπ. Καλογερόπουλος-Στράτης

Προπρύτανις :

Μ. Στασινόπουλος

Συγκλητικοί :

Γ. Παπαχατζής

Γ. Γεωργάκης

Ἰω. Σπανδανόπουλος

Ἐκπρόσωπος Ἐκπαιδευ-
τικῆς Ἀναγεννήσεως :

Ν. Κωνσταντόπουλος

Εἰσηγητής :

Εὐθύμιος Κάρναβος (Γεν. Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς)

Γραμματεὺς :

Κωνσταντῖνος Χρυσάνθης (Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς)

Β΄

ΤΜΗΜΑΤΑ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (πολιτικὸν τμῆμα)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (δὲν ἤρξατο εἰσέτι λειτουργεῖν)

Γ΄

ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

I. ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΚΟΥΓΕΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΛΟΥΒΑΡΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

II. ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

- ΒΕΖΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, τῆς Γεν. Πολιτειολογίας καὶ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, καὶ τῆς Ποινικῆς Πολιτικῆς. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὸ Δημόσιον Δίκαιον καὶ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, τῆς Πολιτικῆς Ἱστορίας τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος. (Τακτικός : 14 Μαΐου 1951)
- ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, (Τακτικός : 25 Φεβρουαρίου 1950)
- ΚΑΛΛΙΑΒΑΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ, τῆς Οἰκονομικῆς Γεωγραφίας καὶ τῆς Δημοσίας Οἰκονομικῆς. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, τῆς Ἐφηρμοσμένης Οἰκονομικῆς. (Τακτικός : 9 Ἰανουαρίου 1951)
- ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ—ΣΤΡΑΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, τῆς Διπλωματικῆς Ἱστορίας καὶ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου. (Τακτικός : 30 Αὐγούστου 1943)
- ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ, τῆς Κοινωνικῆς Παθολογίας καὶ τῆς Ἑγκληματολογίας. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, τῆς Θεωρητικῆς Πολιτικῆς Οἰκονομικῆς (Τακτικός : 30 Αὐγούστου 1943)
- ΠΕΡΔΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου. (Τακτικός : 30 Αὐγούστου 1943)
- ΣΠΑΝΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, τῆς Λογιστικῆς. (Τακτικός : 14 Ὀκτωβρίου 1957)
- ΣΟΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ, τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου. (Τακτικός : 27 Νοεμβρίου 1943)
- ΤΕΝΕΚΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, τοῦ Δημοσίου Διεθνοῦς Δικαίου. (Τακτικός : 25 Ὀκτωβρίου 1957)

IV. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

- ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

Δ'

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

ΣΑΚΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, βοηθὸς τῶν Νομικῶν Μάθημάτων.
ΚΑΦΟΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, βοηθὸς τῶν Οἰκονομικῶν Μαθημάτων.
ΣΚΟΠΕΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, βοηθὸς τῶν Φιλοσοφικῶν Μαθημάτων.

Ε'

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

I. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΚΑΡΝΑΒΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, Γεν. Γραμματεὺς,

II. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ, Γραμματεὺς, Προϊστάμενος, Διευθυντῆς β'.
ΜΙΧΑΛΟΥ-ΚΟΥΓΕΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, Ὑπογραμματεὺς, Τμηματάρχης α'.
ΚΟΥΒΕΛΙΩΤΟΥ-ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΧΡΥΣΑΥΓΗ, Γραμματεὺς Α'.
ΣΤΡΑΒΟΛΑΙΜΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ, Ἀκόλουθος
ΚΑΣΙΜΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, Ἀκόλουθος
ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ, Ἀκόλουθος
ΛΙΟΥΔΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ (δακτυλογράφος) Γραφεὺς β'

III. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΔΕΔΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Προϊστάμενος Διευθυντῆς β'
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Ὑπογραμματεὺς, Τμηματ. α'
ΤΑΓΛΑΟΥΕΡ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Γραφεὺς β'.

IV. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΒΑΚΑΤΑΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, Βιβλιοφύλαξ, Τμηματ. α'.

V. ΥΠΗΡΕΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

ΚΟΥΒΕΛΙΩΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ,	κλητῆρ α΄
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ	κλητῆρ γ΄
ΣΑΚΑΡΕΛΛΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ,	κλητῆρ γ΄
ΑΛΒΕΡΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ,	θυρωρός, κλητῆρ α΄
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ,	καθαρίστρια, κλητῆρ β΄

ΣΤ΄

ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ, ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΦΟΡΙΑΙ

Α΄. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤ' ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Πρόεδρος :	Μιχαήλ Στασινόπουλος
Γενικός Γραμματεὺς :	Ἰωάννης Γεωργάκης
Μέλη :	Διονύσιος Ζακυθινός Σπυρίδων Καλογερόπουλος-Στράτης

Β΄. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Πρόεδρος :	Παναγιώτης Πέρδικας
Μέλη :	Σπυρίδων Καλογερόπουλος-Στράτης Μιχαήλ Στασινόπουλος Γεώργιος Παπαχατζῆς Δημήτριος Βεζανῆς

Γ΄. ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ἡ Σύγκλητος

Δ΄. ΕΦΟΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Ἐφορος :	Ἰωάννης Σόντης
Διευθύνται σπουδαστηρίου νομικῶν ἐπιστημῶν :	Σ. Καλογερόπουλος-Στράτης καὶ Γεώργιος Παπαχατζῆς

Διευθύνται σπουδαστηρίου οικονομικῶν ἐπιστημῶν :	Ἄριστομένης Καλλιαβᾶς καὶ Ἰωάννης Σπανδανόπουλος
Διευθύνται σπουδαστηρίου φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν :	Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος καὶ Διον. Ζακυθινός
Γραμματεὺς :	Βασίλειος Βακατάσης (Βιβλιοφύλαξ)

Ε'. ΕΠΙ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ἐφοροί :	Ἰωάννης Παπαζαχαρίου καὶ Π. Πέρδικας
----------	--------------------------------------

ΣΤ'. ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ἐφοροί :	Ἰωάννης Παπαζαχαρίου καὶ Π. Πέρδικας
Καθηγ. Σωματικῆς Ἀγωγῆς :	Γρ. Πανουτσόπουλος

Ζ'. ΕΠΙ ΤΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ

Πρόεδρος :	Μιχ. Στασινόπουλος
Μέλη :	Δ. Ζακυθινός Γ. Τενεκίδης

Η'. ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΠΑΡΑ ΤΩ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΩ,
ΙΔΡΥΜΑΤΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Β' Ἀντιπρόεδρος Ἐπιτροπῆς Ἑλλάδος :	Ἰωάννης Παπαζαχαρίου
Γραμματεὺς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν :	Ἰωάννης Παπαζαχαρίου
Ἐκπρόσωποι τῆς Σχολῆς :	Δ. Ζακυθινός καὶ Μ. Στασινόπουλος

Θ'. ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

Ἐφορος :	Ἰ. Γεωργάκης
----------	--------------

Ι'. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ

Μέλη :	Ἰ. Σπανδανόπουλος, Γ. Τενεκίδης, Ε. Κάρναβος (Γεν. Γραμματεὺς)
--------	---

ΙΑ'. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

Καθηγητής :	Ἰωάν. Παπαζαχαρίου, Ἰ. Σπανδανό- πουλος, Ε. Κάρναβος (Γεν. Γραμματεὺς)
-------------	---

Ζ'

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΣΠΥΡ. ΚΟΥΡΟΥΚΛΗΣ: Διευθυντής Κρατικού Σανατορίου Πεντέλης (φυματιολόγος και ακτινολόγος).

II. ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Διευθυντής: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΡΜΗΛΙΟΣ, Καθηγητής τῆς μουσικῆς και διευθυντής ὀρχήστρας.

III. ΘΕΑΤΡΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

IV. ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
(ὁδ. Κοδριγκτῶνος και Μαυροματαίων)

Διευθυντής: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

V. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ (ΑΜΙΣΘΟΙ)

MARIE LOUISE ASSERIN τῆς γαλλικῆς γλώσσης και φιλολογίας.

ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ****Α' ΕΤΟΥΣ****Α'. ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ****Δασκαλάκης Γεώργιος**

1. *Εισαγωγήν εἰς τὸ Δημόσιον Δίκαιον.* Ἐκάστην Τρίτην 6-7 καὶ 7-8 μ.μ.
2. *Συνταγματικὸν Δίκαιον καὶ Συνταγματικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος.* Ἐκάστην Τετάρτην 6-7 μ.μ. καὶ Σάββατον 5-6 μ.μ.
3. *Φροντιστήριον.* Ἐκάστην Τετάρτην 7-8 μ.μ.

Ζακυθινὸς Διονύσιος

1. *Ἱστορίαν τοῦ Πολιτισμοῦ.* Ἐκάστην Πέμπτην 5-6 μ.μ. καὶ 6-7 μ.μ.
2. *Πολιτικὴν ἱστορίαν Νεωτέρας Ἑλλάδος.* Ἐκάστην Πέμπτην 7-8 μ.μ.

Θεοδωρακόπουλος Ἰωάννης

Εἰσαγωγήν εἰς τὴν Φιλοσοφίαν. Ἐκάστην Παρασκευὴν 6-8 μ.μ.

Καλλιαβᾶς Ἀριστομένης

1. *Οἰκονομικὴν Γεωγραφίαν.* Ἐκάστην Τρίτην 5-6 μ.μ. καὶ Παρασκευὴν 5-6 μ.μ.
2. *Φροντιστήριον.* Ἐκάστην Δευτέραν 5-6 μ.μ.

Παπαζαχαρίου Ἰωάννης

1. *Κοινωνικὴ βιολογία.* Ἐκάστην Τρίτην 4-5, Πέμπτην 4-5 μ.μ. καὶ ἑκάστον Σάββατον 3-4 μ.μ.
2. *Φροντιστήριον.* Ἐκάστον Σάββατον 4-5 μ.μ.

Παπαχατζῆς Γεώργιος

1. *Διοικητικὸν Δίκαιον.* Ἐκάστην Δευτέραν 6-7 μ.μ.
2. *Φροντιστήριον.* Ἐκάστην Δευτέραν 7-8 μ.μ.

Παρασκευόπουλος Ἰωάννης

1. *Εἰσαγωγήν εἰς τὰς Κοινωνικὰς καὶ Οἰκονομικὰς Ἐπιστήμας.* Ἐκάστην Τρίτην 3-4 μ.μ.
2. *Φροντιστήριον.* Ἐκάστην Παρασκευὴν 3-4 μ.μ.

Π. Πέρδικας

1. *Εἰσαγωγήν εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ Δικαίου.* Ἐκάστην Τετάρτην 5-6 μ.μ. καὶ ἑκάστην Πέμπτην 3-4 μ.μ.

Σπαναδνόπουλος Ἰωάννης

1. *Λογιστικὴν.* Ἐκάστην Δευτέραν 3-4 μ.μ. καὶ Τετάρτην 3-4 μ.μ.
2. *Φροντιστήριον.* Ἐκάστην Τετάρτην 5-6 μ.μ.

Στασινόπουλος Μιχαήλ

1. Διοικητικὸν Δίκαιον. Ἐκάστην Δευτέραν 4-5 μ.μ.
2. Φροντιστήριον. Ἐκάστην Παρασκευὴν 4-5 μ.μ.

Σταύρου Δημήτριος (ὁμότιμος καθηγητής)

1. Θέματα εἰσαγωγῆς τῆς φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου. Ἐκάστην Δευτέραν 6-7 μ.μ.

Β'. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ**Πανουτσόπουλος Γρηγόριος**

1. Σωματικὴν ἀγωγήν, ἀθλητικὰς παιδιὰς καὶ ἀγωνίσματα στίβου. Καθ' ἑκάστην ἐν τῷ Πανελληνίῳ Γυμναστηρίῳ ἀπὸ 7-9 π.μ.
2. Ἐκδοσιὰς. Καθ' ἡμέρας καὶ ὥραν ἑκάστοτε καθοριζομένης.

Β' ΕΤΟΥΣ**Α'. ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ****Βεζανῆς Δημήτριος**

1. Πολιτειολογίαν. Ἐκάστην Τρίτην 6-7 καὶ 7-8 μ.μ.
2. Συνταγματικὸν Δίκαιον. Ἐκάστην Παρασκευὴν 6-7 καὶ 7-8 μ.μ.
3. Φροντιστήριον. Καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ὁρισθησομένην.

Γεωργάκης Ἰωάννης

1. Ποινικὸν Δίκαιον (Γενικὸν Μέρος). Ἐκάστην Τετάρτην 6-7 καὶ 7-8 μ.μ.
2. Ποινικὸν Δίκαιον (Εἰδικὸν Μέρος). Ἐκάστην Πέμπτην 5-6 μ.μ.
3. Ποινικὴν Πολιτικὴν καὶ Ποινικὴν Δικονομίαν. Ἐκάστην Πέμπτην 6-7 μ.μ.
4. Φροντιστήριον. Καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ὁρισθησομένην.

Καλιτσουνάκης Δημήτριος

1. Στατιστικὴ—Δημοσιογραφία. Ἐκαστον Σάββατον 4-6 μ.μ.

Καλλιαβᾶς Ἀριστομένης

1. Δημοσιᾶν Οἰκονομικὴν. Ἐκάστην Τρίτην 4-5 μ.μ., Παρασκευὴν 4-5 μ.μ.
2. Φροντιστήριον. Ἐκάστην Δευτέραν 4-5 μ.μ.

Παπαχατζῆς Γεώργιος

1. Διοικητικὸν Δίκαιον. Ἐκάστην Δευτέραν 5-6 μ.μ.
2. Φροντιστήριον. Ἐκαστον Σάββατον 6-7 μ.μ.

Παρασκευόπουλος Ἰωάννης

1. Πολιτικὴν Οἰκονομίαν. Ἐκάστην Δευτέραν 3-4 μ.μ. καὶ Πέμπτην 3-4 μ.μ.
2. Φροντιστήριον. Καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ὁρισθησομένην.

Πέρδικας Παναγιώτης

1. Έμπορικόν Δίκαιον. Έκάστην Τετάρτην 3-4 μ.μ. και 4-5 μ.μ. και έκαστον Σάββατον 3-4 μ.μ.
2. Αστικόν Δίκαιον. Έκάστην Πέμπτην 4-5 μ.μ.
3. Φροντιστήριον. Καθ' ήμέραν και ώραν όρισθησομένην.

Σπανδανόπουλος Ίωάννης

1. Ίδιωτικήν Οίκονομικήν. Έκάστην Δευτέραν 4-5 και Τρίτην 3-4 μ.μ.

Στασινόπουλος Μιχαήλ

1. Διοικητικόν Δίκαιον. Έκάστην Δευτέραν 6-7 μ.μ.

Τενεκίδης Γεώργιος

1. Δημόσιον Διεθνές Δίκαιον. Έκάστην Δευτέραν 7-8 μ.μ., έκαστην Τρίτην 5-6 μ.μ., έκαστην Τετάρτην 5-6 μ.μ. έκαστην Πέμπτην 7-8 μ.μ.
2. Φροντιστήριον. Καθ' ήμέραν και ώραν όρισθησομένην.

Β'. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ**Πανουτσόπουλος Γρηγόριος**

1. Σωματικήν άγωγήν. άθλητικάς παιδιάς και άγωνίσματα στίβου. Καθ' έκαστην έν τῷ Πανελληνίῳ Γυμναστηρίῳ 7-9 π.μ.
2. Έκδομας. Καθ' ήμέρας και ώρας όρισθησομένηας.

Γ' ΕΤΟΥΣ**Α'. ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ****Θεοδωρακόπουλος Ίωάννης**

1. Φιλοσοφίαν τοῦ Πολιτισμοῦ. Καθ' έκαστην Τετάρτην 7-8 μ.μ.

Καλιτσουνάκης Δημήτριος

1. Άγροτικήν Νομοθεσίαν και Πολιτικήν. Έκάστην Δευτέραν 7-8 μ.μ.
2. Έφηροσομένην Πολιτικήν Οίκονομίαν. Έκάστην Παρασκευήν 6-7 μ.μ.
3. Ίστορίαν τῶν Κοινωνικῶν και τῶν Οίκονομικῶν Θεωριῶν. Έκάστην Παρασκευήν 7-8 μ.μ.

Καλογερόπουλος-Στράτης Σπυρίδων

1. Διπλωματικήν Ίστορίαν. Έκάστην Τρίτην 5-6 μ.μ.
2. Δημόσιον Διεθνές Δίκαιον. Έκάστην Τρίτην 7-8 μ.μ.
3. Ίδιωτικόν Διεθνές Δίκαιον. Έκάστην Τρίτην 6-7 μ.μ.
4. Φροντιστήριον τῶν άνωτέρω μαθημάτων. Έκάστην Παρασκευήν 3-5 μ.μ.

Παπαχατζής Γεώργιος

1. Διοικητικόν Δίκαιον. Έκαστον Σάββατον 4-5 μ.μ.
Φροντιστήριον. Έκαστον Σάββατον 5-6 μ.μ.

Παπαζαχαρίου 'Ιωάννης

1. Γενικήν αιτιολογίαν τῆς βιοκοινωνικῆς παθολογίας καὶ γενικὴν πολιτικὴν κατὰ τῶν βιοκοινωνικῶν παθολογικῶν φαινομένων. Ἐκάστην Δευτέραν 3-5 μ.μ.
2. Ἀτομικὴν αιτιολογίαν τῆς βιοκοινωνικῆς παθολογίας καὶ γενικὴν πολιτικὴν κατὰ τῶν βιοκοινωνικῶν παθολογικῶν φαινομένων. Ἐκάστην Τετάρτην 5-7 μ.μ.
3. Ἀτομικὴν θεραπευτικὴν τῶν πασχόντων ἐκ τῶν βιοκοινωνικῶν πληγῶν (Σωφροιστική). Ἐκάστην Τρίτην 3-5 μ.μ.
4. Ἱατροδικαστικὴν. (Ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑψηλοῦ Ἱατροδικαστικῆς κ. **Β. Κωνσταντέλλου** (ἐν τῷ Ἱατροδικαστικῷ ἀμφιθεάτρῳ). Ἐκάστην Τετάρτην 3 καὶ 30'-4 καὶ 30' μ.μ.

Σόντης 'Ιωάννης

1. Ἀστικὸν Δίκαιον. Ἐκάστην Πέμπτην 6-7 μ.μ. καὶ 7-8 μ.μ.
2. Ἀστικὸν Δίκαιον. Ἐκαστὸν Σάββατον 6-7 μ.μ.
3. Πολιτικὴν Δικονομίαν. Ἐκαστὸν Σάββατον 7-8 μ.μ.
4. Φροντιστήριον. Καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ὀρισθησομένην.

Στασινόπουλος Μιχαὴλ

1. Διοικητικὸν Δίκαιον. Ἐκάστην Δευτέραν 5-6 μ.μ.
2. Φροντιστήριον. Ἐκάστην Παρασκευὴν 5-6 μ.μ.
3. Δημόσιον Λογιστικόν. Ἐκάστην Πέμπτην 3-4 μ.μ.
4. Δημοσιονομικὸν Δίκαιον. Ἐκάστην Πέμπτην 4-6 μ.μ.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ**Σκοπέτου Ἀναστασία**

Πρακτικαὶ καὶ θεωρητικαὶ ἀσκήσεις. Ἐκάστην Τετάρτην 2-3 μ.μ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Καθ' ἑκάστην, 2-3 μ.μ. κατὰ τὸ εἰδικώτερον ἀνακοινούμενον πρόγραμμα.

ΚΥΚΛΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῶν τριῶν ἐτῶν, κύκλος ὀμιλιῶν, ἐπὶ θεμάτων τῆς δημοσιογραφικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης, καθ' ἡμέρας καὶ ὥρας ὀρισθησομένας.

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗ ὙΛΗ ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Α'. ΚΥΚΛΟΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Οἱ κανόνες δικαίου, ἡ ἐφαρμογή αὐτῶν καὶ αἱ καθ' ἕκαστα κατηγορίαι αὐτῶν.—Οἱ κανόνες τοῦ δικαίου.—Γενικότης αὐτῶν.—Τὸ πρόβλημα τῆς ἐρμηνείας τοῦ δικαίου.—Τὸ ἀναγκαστὸν τῶν κανόνων δικαίου.—Ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως.—Ἀναγκαστικὸν καὶ ἐνδοτικὸν δίκαιον.—Ἡ δημοσία τάξις καὶ τὸ θετὸν δίκαιον.—Δίκαιον καὶ κερτημένα δικαιώματα.—Ὑποκειμένα δικαίου.—Ἐννομοὶ σχέσεις.—Δικαιώματα (ὑποκειμενικὰ δίκαια) ἐπὶ τὸ πρῶμα τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου.—Ἡ ἔννοια τοῦ νομικῶς ἰσχύοντος καὶ τὰ μέσα πραγμάτωσεως τοῦ δικαίου.

Τὸ δίκαιον καὶ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία.—Δίκαιον καὶ κράτος.—Κοινωνία καὶ κράτος.—Λαός, ἔθνος, πολιτεία.—Ἡ ἔννοια τῆς κυριαρχίας ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τοῦ δικαίου.—Ἀποστολὴ τῆς πολιτείας.—Εὐδαιμονιστικὴ θεωρία.—Πολιτιστικὴ ἀποστολὴ τοῦ κράτους.—Τὸ «κράτος δικαίου».—Τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος καὶ ἡ πραγμάτωσις αὐτῶν ἐν τῷ δικαίῳ.—Δίκαιον καὶ «ἀνθρωπισμός».—Αἱ ἐν τοῖς νομικοῖς φαινομένοις ἐκδηλώσεις τῆς ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.—Ἀντιστοιχία θεσμῶν παρὰ τοῖς καθ' ἕκαστα λαοῖς.—Ἡ ἐπιστήμη τοῦ συγκριτικοῦ δικαίου.—Ἡ ἔννοια ἐνὸς παγκοσμίου δικαίου.—Ἀνάλογα πνευματικὰ καὶ πολιτικὰ φαινόμενα εἰς τὰς συγγρόνους μορφὰς τοῦ κράτους.—Ἡ κρίσις τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας.—Κοινωνία πολιτειῶν.—Ἡ ἔννοια τοῦ παγκοσμίου κράτους.

Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι τοῦ δικαίου.—Ἐννοια, σκοπός, δικαιολογία τοῦ δικαίου.—Διάκρισις τοῦ κανόνος τοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ κανόνος τῆς ἐθιμοτυπίας, τῆς ἠθικῆς.—Κανόνες δικαίου καὶ θέσεις αὐτῶν.—Ἡ πολιτικὴ ἐξουσία τοῦ κράτους καὶ ἡ παραγωγή τοῦ δικαίου.

Διαίσεις καὶ πηγαὶ αὐτοῦ.—Ἰσχύον δίκαιον, φυσικὸν ἢ ἰδεώδες ἢ ἕρθῳ δίκαιον.—Δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν δίκαιον.—Θετὸν δίκαιον.—Γραπτὸν καὶ ἀγραφον δίκαιον.—Αἱ κύριαι βάσεις τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ αἱ κλάδοι αὐτοῦ.—Αἱ πηγαὶ τοῦ δικαίου, ὁ νόμος, τὸ ἔθιμον, ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, ἡ νομολογία.—Τὰ διάφορα εἶδη τῶν κανόνων τοῦ δικαίου.—Ἀναγκαστικὸν καὶ ἐνδοτικὸν δίκαιον.—Κανόνες δημοσίας τάξεως.—Γενικὸν καὶ εἰδικόν, κοινὸν καὶ ἐξαιρετικὸν δίκαιον.—Ἡ κριτικὴ, ἡ ἐρμηνεία καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου.

Περὶ προσώπων, δικαιωμάτων καὶ δικαιопραξιών.—Ἰκανότης δικαίου.—Ὑποκειμένα δικαίου.—Διάκρισις εἰς φυσικὰ καὶ νομικὰ πρόσωπα.—Ἐννομοὶ σχέσεις μεταξὺ προσώπων.—Περὶ δικαιωμάτων.—Κατηγορίαι δικαιωμάτων.—

Περὶ τῶν νομικῶν γεγονότων.—Περὶ τῶν δικαιοπραξιῶν.—Εἶδη αὐτῶν.—
 Περιεχόμενον τῶν δικαιοπραξιῶν.—Νομικὴ βούλησις καὶ ἐκδηλώσεις αὐτῆς.—
 Ἀποδοχὴ καὶ μορφαὶ ταύτης.—Συναίνεσις καὶ ἔγκρισις.—Περὶ ἀντιπροσω-
 πεύσεως καὶ πληρεξουσιότητος.—Αἱρέσεις.—Προθεσμίαι.—Ἀκυρότητες τῶν
 δικαιοπραξιῶν.—Περὶ τῶν πραγμάτων, ὡς ἀντικειμένων τῶν δικαιωμάτων.—
 Περὶ ἀδικαιοπραξιῶν.—Περὶ πταίσματος.—Περὶ παραγραφῆς.

Οἱ κλάδοι τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.—Πηγὰς τοῦ παρ' ἡμῶν ἰσχύοντος ἀστι-
 κοῦ δικαίου.—Τὸ ἐμπράγματον δίκαιον.—Τὰ ἐμπράγματα δικαιώματα.—
 Οἱ τρόποι κτήσεως καὶ ἀπολείας τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων.—Ἡ νο-
 μῆ.—Τὸ ἐνοχικὸν δίκαιον.—Πῶς γεννῶνται, ἀλλοιοῦνται καὶ ἀποσβέννυνται
 αἱ ἐνοχίαι.—Τὸ κληρονομικὸν δίκαιον.—Οἱ κύριοι θεσμοὶ τοῦ κληρονομικοῦ
 δικαίου.—Ἡ ἐκ διαθήκης καὶ ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ.—Τὸ δίκαιον τῶν ἀναγκ-
 αίων κληρονόμων.—Τὸ οἰκογενειακὸν δίκαιον.—Ὁ γάμος.—Αἱ θετικαὶ καὶ
 ἀρηθρικαὶ προϋποθέσεις αὐτοῦ.—Ἡ λύσις τοῦ γάμου.—Ἡ πατρικὴ ἐξουσία.—
 Ἡ ἐπιτροπεία.—Ἡ κηδεμονία.

Τύποι τῆς διαδικασίας καὶ χρονικοὶ προσδιορισμοί.—Συστατικοὶ τύ-
 ποι δικαιοπραξιῶν.—Τύποι τεταγμένοι εἰς δημοσίου δικαίου νομικὰς πρά-
 ξεις.—Κοινοποιήσεις.—Δημοσιεύσεις.—Ἐπίσημα κείμενα.—Ἐγγραφα.—Δημό-
 σια καὶ ἰδιωτικά ἔγγραφα.—Προθεσμίαι.—Ἀναβληθικαὶ καὶ διαλυτικαὶ προ-
 θεσμίαι.—Ἐνδεικτικαὶ καὶ ἀνατρεπτικαὶ προθεσμίαι.—Παραγραφαί.—Ἀπο-
 σβεστικαὶ προθεσμίαι.—Ὁ χρόνος ἐν γένει ἐν τῷ δικαίῳ.—Χρονικοὶ προσ-
 διορισμοὶ ἐν νόμοις καὶ δικαιοπραξίαις.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ τοῦ χρόνου.—
 Ἀρετηρία καὶ λῆξις προθεσμιῶν.—Μεταβατικοὶ νομικοὶ κανόνες.—Ὑποκει-
 μενικὰ δίκαια ὑπὸ προθεσμίαν.—Ἀναδρομὴ ἐν τῷ δικαίῳ (εἰς νομικοὺς κα-
 νόνας καὶ δικαιοπραξίας).—Προϋποθέσεις τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ἀναδρομῆς.

Σύμπτωσις βουλήσεων καὶ συλλογικὴ βούλησις.—Συλλογικὰ πρόσωπα.—
 Δημοσίου δικαίου νομικὰ πρόσωπα.—Σωματεῖα.—Ἰδρύματα.—Ἄλλα ἐνώ-
 σεις προσώπων ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ.—Ἡ κοινωνία ἐν τῷ ἐνοχικῷ καὶ ἐν
 τῷ ἐμπραγματῶ δικαίῳ.—Ἐταιρεία.—Συγκυριότης.—Συλλογικαὶ νομικαὶ πρά-
 ξεις.—Ἡ ἔννοια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῷ συγχρόνῳ ἐργατικῷ
 δικαίῳ.

Δικαιώματα, ἔννοια καὶ εἶδη αὐτῶν, γένεσις, λῆξις καὶ προστασίαι αὐ-
 τῶν.—Ἡ ἔννοια τοῦ ὑποκειμενικοῦ δικαίου (δικαιώματος).—Ἡ πολιτικὴ
 ἐξουσία.—Περιπτώσεις ἐκδηλώσεως αὐτῆς ὡς πρωτογενοῦς καὶ ὡς δευτέρας.—
 Τὰ δημοσίου δικαίου δικαιώματα τῶν ἰδιωτῶν.—Τὰ δικαιώματα ἐν τῇ σφαίρᾳ
 τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Πηγῆ αὐτῶν τὸ δίκαιον.—Κτῆσις καὶ ἀπώλεια δι-
 καιωμάτων.—Νομικαὶ πράξεις καὶ νομικὰ γεγονότα παράγοντα δικαιώματα.—
 Ὁ νόμος καὶ ἡ δικαιοπραξία ὡς ἐρείσματα δικαιωμάτων.—Λόγοι λήξεως τῶν
 δικαιωμάτων.—Προστασία τῶν δικαιωμάτων.—Εἶδη προστασίας ἀναγνωρι-
 ζόμενα ὑπὸ τοῦ δικαίου.—Ἀσκησις δικαιωμάτων.—Ἀυτοδικία.—Ἀμυνα.—

Κατάστασις ανάγκης.—Δικαστηριακή προστασία.—Προστασία μέσω άλλων δημοσίων αρχών (διοικητικών).—Απόδειξις δικαιωμάτων, είδη αὐτῆς καὶ κανόνες αποδείξεως.—Τὸ «βάρος τῆς αποδείξεως».—Ἡ έννοια τῆς «καταχρήσεως δικαιώματος» ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ.—Τὸ δεδικασμένον.—Ἐννοια καὶ ἔκτασις αὐτοῦ ἐκάστοτε.

Ἑρμηνεία τῶν κανόνων τοῦ δικαίου.—Εἶδη ἐρμηνείας.—Γραμματικὴ καὶ λογικὴ ἐρμηνεία.—Ἡ λεγομένη «ἐλευθέρα ἐρμηνεία».—Συσταλτικὴ καὶ διασταλτικὴ ἐρμηνεία.—Ἀναλογία.—Ἐπιτροπὸν αὐτῆς.—Αὔθεντικὴ ἐρμηνεία.—Ἐννοια καὶ προϋποθέσεις ταύτης.—Κεὰ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἐφαρμοστοῦ τοῦ δικαίου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἀπὸ τῆς μοναρχίας εἰς τὰ σύγχρονα συνταγματικά κράτη.—Αἱ μορφαὶ τοῦ συγχρόνου κράτους.—Συνταγματικά κράτη.—Αἱ εἰδικώτεραι μορφαὶ τῶν δημοκρατικῶν πολιτευμάτων.—Λαϊκὴ βασιλεία (βασιλευσμένη δημοκρατία) καὶ καθαρὰ δημοκρατία.—Ρουσσώ, Montesquieu καὶ οἱ λοιποὶ πρὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως δημοσιολόγοι καὶ φιλόσοφοι τοῦ κράτους.—Ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγὼν τῶν βορειοαμερικανῶν.—Ἡ Ἀγγλία ὡς μήτηρ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος.—Ἡ μεγάλη γαλλικὴ ἐπανάστασις.—Αἱ ρίζαι τῆς συγχρόνου δημοκρατίας.—Ἡ λαϊκὴ κυριαρχία.

Τὰ κοινοβούλια εἰς τὰς συγχρόνους δημοκρατίας.—Ἡ ἀρχὴ τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπεύσεως, ἡ συντακτικὴ ἐξουσία καὶ ἡ κοινὴ νομοθετικὴ ἐξουσία.—Ἡ νομικὴ θέσις τοῦ κοινοβουλίου ἐναντι τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας.—Ἡ σχέσις τοῦ κοινοβουλίου πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν.—Ἡ ὀργάνωσις τοῦ κοινοβουλίου.—Ἡ ἀρχὴ τῆς μιᾶς βουλῆς.—Καθεστῶς ὑπάρξεως ἄνω καὶ κάτω βουλῆς εἰς τὰ σύγχρονα δημοκρατικά κράτη.—Κανόνες ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν βουλῶν.—Γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ἐκλογικοῦ δικαίου.—Ἡ καθολικότης τῆς ψήφου.—Τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα ἐν τῇ νεωτέρᾳ δημοκρατίᾳ.—Κίνδυνοι ἐξ ὑπερβαλλούσης ἰσχύος τῆς πλειοψηφίας.—Ἡ ἀντιπροσωπευσις τῶν μειοψηφῶν.—Τὰ καθ' ἑκάστα συστήματα τῆς ἀναλογικῆς ἐκλογῆς.—Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις καὶ συγκριτικὸν δίκαιον.—Αἱ πολιτικαὶ μερίδες εἰς τὰς συγχρόνους δημοκρατίας.

Φραγμοὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ κοινοβουλίου ἐκ τοῦ συντάγματος.—Ὁ κανονισμὸς τῆς βουλῆς.—Αἱ κοινοβουλευτικαὶ ἐπιτροπαί.—Ἡ «λαϊκὴ πρωτοβουλία».—Τὸ δημοψήφισμα.—Συγκριτικὸν δίκαιον.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.—Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.—Οἱ ὑπουργοί.—Νομικὴ αὐτῶν θέσις εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα καὶ τὰ ὑπὸ διάκρισιν ἐξουσιῶν καθεστῶτα.—Οἱ ὑπουργοὶ ἐν τῇ βορειοαμερικανικῇ δημοκρατίᾳ.—Οἱ ὑπουργοὶ ἐν τῇ ἀμέσῳ δημοκρατίᾳ καὶ εἰς τὰ καθεστῶτα τῆς μὴ γνησίας μορφῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος.—Ἰσοστάθμισις

των έξουσιων και παντοδυναμία του κοινοβουλίου.—Αί εϋθύναι των οργάνων τής έκτελεστικής έξουσίας.

Σχέσεις των έξουσιων τής πολιτείας προς άλλήλας.—Αί έξουσίαι (συγκροτήματα οργάνων) τής πολιτείας και αί σχέσεις αυτών προς άλλήλας.—Σχέσεις τής βουλής προς την έκτελεστικήν έξουσίαν.—'Η επίδρασις τής έκτελεστικής έξουσίας επί του έργου τής νομοθετικής έξουσίας.—Κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ έκτελεστικής και νομοθετικής έξουσίας.—'Η δικαστική έξουσία.—'Η αρχή τής ανεξαρτησίας αυτής.—'Εξουσία των δικαστών του έλέγχειν την συνταγματικότητα των νόμων και την νομιμότητα τής δράσεως τής έκτελεστικής έξουσίας.

Τά πολιτικά δικαιώματα και αί άτομικαί ελευθερίαι.—Συνταγματικώς κατοχυρωμένα άτομικά δικαιώματα εις τας συγχρόνους δημοκρατίας.—'Ιστορική ανασκόπησις.—'Αγώνες υπέρ των πολιτικών και των άτομικών δικαιωμάτων.—'Η σημασία των άτομικών δικαιωμάτων εις τας συγχρόνους δημοκρατίας.—Συγκριτικόν δίκαιον.—Τά πολιτικά δικαιώματα εις τὰ σύγχρονα δημοκρατικά πολιτεύματα.

'Εκκλησία και πολιτεία.—'Η θέσις τής εκκλησίας εις τὰ σύγχρονα κράτη.—Καθεστώς χωρισμού εκκλησίας και κράτους και καθεστώς επίσημου εκκλησίας εν τῇ πολιτείᾳ.—'Η ελευθερία τής θρησκευτικής συνειδήσεως και ἡ ελευθερία τής λατρείας εν τῇ νεωτέρᾳ δημοκρατίᾳ.

Στοιχεῖα τής πολιτικῆς ἐπιστήμης.—'Εννοια Πολιτικῆς.—Τὸ κράτος και ἡ έξουσία.

Πολιτικὴ συμπεριφορὰ.—'Ηγεσία και ὁπαδοί.—Τὸ σύνολον και εἰδικαί ομάδες συμπερόντων.—'Εκλογαί και ἀντιπρόσωποι του λαοῦ.—Τά πολιτικά κόμματα—ομάδες πιέσεως.

'Αξίαι και δυνάμεις τής πολιτικῆς ζωῆς.—'Εννοια ελευθερίας.—'Εννοια ισότητος.—Δύναμις και βία.—Κοινωνικοί έλεγχοι.

'Ο δημοκρατικὸς τύπος συμπεριφορᾶς—Πολιτικὴ ἀγωγή.—Συμμετοχὴ εις κρατικὴν και κοινωνικὴν δράσιν.—'Εννοια του πολίτου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰσαγωγή.—'Η περίοδος των τοπικῶν συνταγμάτων και των ἀπελευθερωτικῶν αγώνων (τῆς πρώτης 'Ελληνικῆς Δημοκρατίας).—'Ο ἀνόμος τῆς 'Επιδάουρου (καταστατικὸς χάρτης του 1822).—'Η Β' εν 'Αστρει 'Εθνοσυνέλευσις (1823).—'Η τρίτη 'Εθνοσυνέλευσις (εν Τροιζῆνι, 1827).—'Η διακυβέρνησις τῆς χώρας υπό του Καποδιστρίου.—'Η Δ' 'Εθνοσυνέλευσις (εν 'Αργεῖ, 1829).—'Επικύρωσις του πολιτικοῦ πραξικοπήματος.—Δολοφονία του Καποδιστρίου και 'Εθνοσυνέλευσις εν Προνοίᾳ.—'Η περίοδος τῆς ἀπολύτου μοναρχίας (1833-1843).—'Η περίοδος τῆς συνταγματικῆς μοναρχίας (1844-1862).—'Η περίοδος τῆς βασιλευομένης δημοκρατίας με βάσιν την κυριαρ-

γίαν τοῦ λαοῦ (ἀπὸ τοῦ 1864).—Ἡ περίοδος τοῦ ἀναθεωρηθέντος συντάγμα-
τος (ἀπὸ τοῦ 1911).—Ἡ περίοδος τῆς δευτέρας Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας
(1927-1935).—Ἡ σύγχρονος περίοδος.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Θεμελιώδεις ἔννοιαι.—Ἐννοια καὶ ἀντικείμενον τοῦ συνταγματικοῦ δι-
καίου.—Πηγαί τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου.—Σύνταγμα, νόμοι καὶ συνταγμα-
τικὰ ἔθιμα («συνθήκαι τοῦ πολιτεύματος»).—Οὐσιαστικὴ καὶ τυπικὴ ἔννοια
τοῦ συντάγματος.—Ὁ καταστατικὸς χάρτης τῆς χώρας.—Ἡ συντακτικὴ
ἐξουσία καὶ αἱ συντεταγμένοι ἐν τῷ κράτει ἐξουσίαι.—Ἡ διαδικασία τῆς
ἀναθεωρήσεως ἐξουσία συντεταγμένη.—Τὸ ἐν Ἑλλάδι σύνταγμα (1864-1911)
καὶ τινες διατάξεις τοῦ συντάγματος τοῦ 1927).—Τὸ ἰσχύον Σύνταγμα ἔτους
1952.—Παράλληλος ἰσχύς πρὸς τὸ συνταγματικὸν κείμενον καὶ ἐπέρων τῶν ἐπι-
μένης τυπικῆς δυνάμεως κειμένων.—Οἰκουμενικὴ διακήρυξις τῶν ἀνθρωπίνων
δικαιωμάτων ἔτους 1948.—Διάκρισις συντάγματος καὶ συνταγματικοῦ κειμέ-
νου.—Τακτικὴ, ἔκτακτος καὶ ἐξαιρετικὴ ἄσκησις τῆς συντακτικῆς ἐξουσίας.
—Νομικὴ ἰσχύς τῶν διαφόρων συνταγματικῶν κανόνων.—Ἀρχὴ τοῦ ἐνιαίου
συντάγματος.—Τὸ συνταγματικὸν κείμενον τῆς 1-1-1952.—Ἑρμηνευτικαὶ
δηλώσεις.—Συντακτικαὶ πράξεις καὶ ψήφισματα.—Ἀγραφοὶ κανόνες δικαίου
συνταγματικῆς ἰσχύος.—Γενικαὶ ἀρχαί.—Γενικαὶ ρῆτραι, συνθετικαὶ ἀρχαί
τῆς ἐννοίας τοῦ συντάγματος.—Τὸ πνεῦμα τοῦ νέου ἑλληνικοῦ συντάγματος
ἔτους 1852.—Τὸ πνεῦμα τοῦ ἑλληνικοῦ συντάγματος.—Λαϊκὴ κυριαρχία.—
Δημοκρατία.—Κράτος δικαίου.—Ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι.—Οἱ θεμελιώδεις θεσμοὶ
τοῦ συντάγματος.—Διάκρισις τῶν «ἐξουσιῶν».—Ἀντιπροσωπευτικὸν σύστη-
μα.—Αἱ ἀρχαὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος.

Ἡ κατὰ τὸ σύνταγμα ὁργάνωσις τῆς πολιτείας.—Ὁ λαὸς ἀνώτατον ὄρ-
γανον τοῦ κράτους.—Ἡ διάκρισις τῶν «ἐξουσιῶν».—Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελε-
στικῆς ἐξουσίας.—Παρ' ἡμῖν ἰσόβιος καὶ κληρονομικός.—Αἱ κατὰ τὸ σύντα-
γμα ἀρμοδιότητες αὐτοῦ.—Νομικὴ αὐτοῦ θέσις ἐν τῇ νομοθετικῇ, τῇ ἐκτελε-
στικῇ καὶ τῇ δικαστικῇ «ἐξουσίᾳ».—Περὶ διαδοχῆς καὶ ἀντιβασιλείας.—Οἱ
Ἵπουργοί.—Νομικὴ θέσις καὶ ἀρμοδιότητες αὐτῶν κατὰ τὸ σύνταγμα.—
Ἀρμοδιότης προσυπογραφῆς τῶν βασιλικῶν πράξεων.—Ποινικαί, ἀστικαὶ
καὶ κοινοβουλευτικαὶ εὐθύναι τῶν ὑπουργῶν.

Τὸ κοινοβουλευτικὸν καθεστὸς ἐν Ἑλλάδι.—Σχέσις μεταξὺ ἐκτελεστικῆς
ἐξουσίας καὶ κοινοβουλίου.—Ὁ Βασιλεὺς, οἱ Ἵπουργοὶ καὶ ἡ Βουλὴ ἐν τῷ
κοινοβουλευτικῷ πολιτεύματι.—Συνέπειαι τῆς ἀποδοκιμασίας τῆς κυβερνή-
σεως ὑπὸ τῆς βουλῆς.—Ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ἔργον τῆς βουλῆς.—Σύνδοσις τῆς
βουλῆς τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι. Τὸ δικαίωμα διαλύσεως τῆς βουλῆς καὶ ἡ
προσφυγὴ εἰς τὴν λαϊκὴν ἐπιμηγορίαν.—Οἱ ἐν γένει κανόνες λειτουργίας τοῦ
συστήματος τῆς κοινοβουλευτικῆς κυβερνήσεως.

Ὁργάνωσις καὶ λειτουργία τῆς Βουλῆς.—Ἡ ἐκλογή τῆς Βουλῆς.—Καθολική, ἄμεσος καὶ μυστική ψηφοφορία.—Τὸ ἐκλογικὸν σῶμα.—Ἐκλογικὸν δίκαιον.—Ἐκλογικὸν δικαίωμα ἐνεργητικὸν καὶ δικαίωμα ἐκλογιμότητος.—Ἡ διενέργεια τῶν ἐκλογῶν.—Ἐκλογικὰ συστήματα (πλειοψηφικόν, ἀναλογικὸν κλπ.).—Ἀνακήρυξις τῶν ἐπιτυχόντων καὶ διαδικασία αὐτῆς.—Ἐνστάσεις κατὰ τῆς ἐκλογῆς.—Ἐκλογοδικεῖον.—Ἡ ὀργάνωσις τῆς Βουλῆς καὶ ἡ λειτουργία αὐτῆς.—Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς.—Ἀπαρτία.—Πλειοψηφία.—Ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ ὄρια αὐτῆς.—Πειθαρχικὴ ἐξουσία τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ.—Ἀρμοδιότητες τῆς Βουλῆς (νομοθετικὸς παράγων—συγκατάθεσις εἰς ὀρισμένας βασιλικὰς πράξεις, σύναψιν συνθηκῶν, ἀπονομὴν χάριτος εἰς ὑπουργοὺς κλπ., ἐλεγχος τῆς κυβερνήσεως).—Διαδικασία καταρτίσεως τῶν νόμων.—Ἐπερωτήσεις, ἐρωτήσεις, συστάσεις.—Προνομίαι καὶ ἀσυλίας τῶν βουλευτῶν ἐκ τοῦ συντάγματος.

Αἱ λειτουργίαι τῆς πολιτείας.—Κριτήρια διακρίσεως τῶν κρατικῶν πράξεων ὑπὸ ἔποψιν οὐσιαστικοῦ περιεχομένου.—Νομοθετικὴ, διοικητικὴ καὶ δικαστικὴ λειτουργία.—Εἰδικώτερον «οὐσιαστικὸς νόμος» καὶ «τυπικὸς νόμος».—Νόμος καὶ διάταγμα.—Νόμοι ἀντισυνταγματικοί.—Κυρώσεις τῶν παραβάσεων τῆς συνταγματικῆς τάξεως καὶ τῆς νομιμότητος, ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.—Ἡ νομιμότης ἐν τῇ διοικήσει.—Εἶδη διαταγμάτων.

Συνομολόγησις διεθνῶν συνθηκῶν, κατάρτισις τοῦ προϋπολογισμοῦ, χάρις, ἀμνηστία.—Ἡ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως συνομολόγησις διεθνῶν συνθηκῶν καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς βουλῆς.—Συνταγματικοὶ περιορισμοί.—Ἡ διαδικασία καταρτίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους.—Ἰδιότυπος νόμος.—Τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τὸ πρῶσμα τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου.—Περὶ χάριτος καὶ ἀμνηστίας.

Αἱ ἀτομικαὶ ἀλευθερίαι.—Περὶ πολιτικῶν, ἀστικῶν καὶ ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἐν γένει.—Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ τὸ ἄσυλον τῆς κατοικίας.—Ἡ ἐλευθερία τῆς πνευματικῆς κινήσεως (τύπος, ἀλληλογραφία, τηλεπικοινωνία, ἐκπαίδευσις, συναθροίσεις, σωματεῖα).—Ἡ συνταγματικὴ προστασία τῆς ιδιοκτησίας.—Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι εἰς τὰς ἀρχάς.

Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία.—Ἡ «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» κατὰ τὸ σύνταγμα.—Ἐπίσημος ἐλληνικὴ ἐκκλησία.—Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς λατρείας (ἐρμηνεία τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ συντάγματος).—Ἀπαγόρευσις τοῦ προσηλυτισμοῦ.—Τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου καὶ γενικοὶ κανόνες ὀργανώσεως τῆς δημοσίας διοικήσεως καὶ δράσεως αὐτῆς.

Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου.—Ἔθνος καὶ κράτος, Κράτος καὶ διοίκησις.—Δημόσιον δίκαιον καὶ ἰδιωτικὸν δίκαιον.—Κριτήριον

διακρίσεως αὐτῶν.—Ἡ διοικήσις ὡς ἄσκησις δημοσίας ἐξουσίας.—Φορεὺς αὐτῆς ἢ πολιτεία.—Θεωρία τῆς νομικῆς προσωπικότητος.—Αἱ λειτουργίαι τῆς πολιτείας.—Διοικήσις καὶ Δικαιοσύνη.—Ἡ θεωρία τοῦ «χωρισμοῦ τῶν ἐξουσιῶν».—Ἐννοια καὶ ὁρισμὸς τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου.—Θέσις τούτου ἐν τῷ εὐρυτέρῳ κλάδῳ τοῦ δημοσίου δικαίου.—Τὸ Διοικητικὸν Δίκαιον ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ ἐξελίξει.—Ἡ γενικὴ ἀρχὴ τῆς νομιμότητος, ἢ ἄσκησις δημοσίας ἐξουσίας, τὸ συναφὲς πρὸς αὐτήν «προνόμιον» τῆς αὐτεπαγγέλτου ἐνεργείας κλπ.—Ἡ ὑποταγὴ τῆς Διοικήσεως εἰς τὸν νόμον.—Σχέσις τῶν τριῶν λειτουργιῶν πρὸς ἀλλήλας.—Νομοθετικὴ ἐξουσιαιδότησις.—«Ἀστυνομικὸν κράτος» καὶ Πολιτεία Δικαίου.—Δημόσιον ἐξ ὑποκειμένου δίκαιον.

Πηγαὶ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου. (Σύνταγμα, νόμοι, νομοθετικὰ διατάγματα, κανονιστικὰ διατάγματα καὶ λοιπαὶ κανονιστικαὶ πράξεις).—Ἐγκύκλιος.—Διοικητικὸν ἔθιμον καὶ διοικητικὴ πρακτικὴ.—Νομολογία.—Ἐναρξίς καὶ λήξις ἰσχύος νόμων καὶ διαταγμάτων.—Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως.—Ἡ θεωρία τοῦ διοικητικοῦ δικαίου.—Σχέσις πρὸς τὴν διοικητικὴν ἐπιστήμην καὶ πρὸς τὴν τεχνικὴν τῆς διοικήσεως.—Μέθοδος ἐρεύνης ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου.—Νομικοὶ τύποι τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου μεταρτυθεντες εἰς αὐτήν.—Διοικητικαὶ πράξεις καὶ κανόνες ἐκδόσεως αὐτῶν.

Γενικοὶ κανόνες ὁργανώσεως τῆς δημοσίας διοικήσεως.—Διοικητικαὶ ὑπηρεσίαι.—Τὰ καθ' ἕκαστα ὅργανα.—Ἐννοια καὶ κατηγορίαι αὐτῶν.—"Ὀργανὰ ἄμεσα καὶ ἔμμεσα.—Κεντρικὰ καὶ περιφερειακὰ ὅργανα.—Ἡ διοικητικὴ ἱεραρχία.—Ὁ ἱεραρχικὸς ἔλεγχος.—Τὰ συστήματα διοικητικῆς ὁργανώσεως (ἀτομικὸν καὶ συλλογικόν, συγκεντρωτικὸν καὶ ἀποκεντρωτικόν, αὐτοδιοικήσις τοπικὴ καὶ καθ' ὄλην κλπ.).—Ἡ κυβέρνησις καὶ οἱ Ὑπουργοί.—Τὰ συμβούλια τῆς κεντρικῆς διοικήσεως.—Συμβούλιον Ἐπικρατείας, Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.—Αἱ διοικητικαὶ περιφέρειαι τοῦ κράτους.—Ὁργάνωσις τῆς περιφερειακῆς διοικήσεως γενικῆς ἀρμοδιότητος (Γενικὸὶ Διοικηταί, Νομάρχαι, Ἐπαρχοί).—Περιφερειακαὶ ἀρχαὶ εἰδικῶν κλάδων.

Β'. ΚΥΚΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΑΣ

Εἰσαγωγικαὶ γνώσεις.—Τὸ ἄτομον καὶ ἡ κοινωνία.—Κοινωνικὴ ὁργάνωσις.—Πολιτικὴ ὁργάνωσις.—Οἰκονομικὴ ὁργάνωσις.—Αἱ θεωρίαι περὶ οἰκονομικῶν βαθμίδων.—Μορφαὶ ὁργανώσεως τῆς οἰκονομίας.

Κοινωνικαὶ ἐπιστήμαι.—Διάκρισις τῶν ἐπιστημῶν.—Κοινωνιολογία.—Δίκαιον.—Οἰκονομική.—Ἡ σημασία τῆς τεχνικῆς.

Μεθοδολογία.—Γενικά.—Ἀφηρημένῃ μέθοδος.—Ἱστορικὴ μέθοδος.—Μο-

νογραφίαι.—Στατιστική.—Μαθηματικὴ μέθοδος.—Τελεολογικὴ μέθοδος.—Κριτικὴ τῶν διαφόρων μεθόδων.—Ἐπιστήμη καὶ πολιτικὴ.

Θεμελιώδεις οικονομικαὶ ἀρχαί.—Αἱ ἀνάγκαι καὶ ἡ ἱκανοποίησις των.—Ἄγαθὰ καὶ ὑπηρεσίαι.—Ἡ ἀξία καὶ αἱ περὶ αὐτῆς θεωρίαι.—Ἡ τιμὴ καὶ ὁ νόμος προσφορᾶς καὶ ζητήσεως.—Τὸ νόμισμα.—Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἀγαθῶν.—Παρατηρήσεις.

Οἱ συντελεσταὶ τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ ἀλληλεξάρτησις αὐτῶν.—Φυσικοὶ συντελεσταί.—Κοινωνικοὶ συντελεσταί.—Οἰκονομικοὶ συντελεσταί.—Ἡ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Περὶ οἰκονομικῆς γεωγραφίας.—Εἰσαγωγὴ.—Τὸ περιεχόμενον τῆς οἰκονομικῆς γεωγραφίας.—Οἱ σκοποὶ τῆς οἰκονομικῆς γεωγραφίας.—Ἡ φύσις.—Ἐδαφος (Γενικαὶ παρατηρήσεις, αἱ διαφοραὶ τοῦ ἐδάφους κλπ.).—Κλίμα (Ζώνη ἰσημερινῶν, δύο τροπικαὶ ζῶναι περὶ τὸν ἰσημερινὸν κλπ.).

Φυλαί, θρησκείαι, καὶ πολιτισμοί.—Ἡ λευκὴ φυλὴ ἢ ἡ λεγομένη εὐρωπαϊκὴ κλπ.—Θρησκείαι.—Ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὴν θρησκείαν.—Αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι κλπ.—Γλῶσσαι.—Πολιτισμοί.—Ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς.—Ὁ ἀνατολικὸς πολιτισμὸς κλπ.—Ἡ γεωργία.—Χειροτεχνία, βιοτεχνία καὶ βιομηχανία.—Τὰ συγκοινωνιακὰ μέσα.—Αἱ οἰκονομικαὶ βαθμίδες.—Ὁ πληθυσμὸς, ἡ πυκνότης καὶ ἡ αὔξησις αὐτοῦ.—Συμπέρασμα.

Τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον.—Γενικαὶ παρατηρήσεις.—Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις κλπ.—Ἀγοραὶ καὶ χρηματιστήρια ἐμπορευμάτων.

Εὐρώπη. (Γεωγραφικαὶ συνθῆκαι, κλίμα κλπ.).—Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ (Ἐπιφάνεια, ἔδαφος κλπ.).—Τὸ ἀνεξάρτητον κράτος τῆς Ἰρλανδίας (Γενικαὶ παρατηρήσεις, πληθυσμὸς κλπ.).—Γερμανία (Εἰσαγωγὴ, γεωγραφικὴ θέσις τῆς Γερμανίας κλπ.).—Ἡ παλαιὰ Αὐστρουγγαρία (Γενικαὶ παρατηρήσεις, Αὐστρία κλπ.).—Τσεχοσλοβακία (Γενικαὶ παρατηρήσεις, οἰκονομία κλπ.).—Ἰταλία (Γεωγραφικαὶ συνθῆκαι, ἐξωτερικὴ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους κλπ.).—Ἄλλαι χῶραι τῆς Εὐρώπης.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

1. Γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς Λογιστικῆς.—Ὅρισμός, ἔννοια καὶ περιεχόμενον τῆς περιουσίας.—Πηγαὶ προελεύσεως τῆς περιουσίας (Ἴδιον καὶ ξένον κεφάλαιον).—Ταξινόμησις τῆς περιουσίας καὶ τῶν πηγῶν προελεύσεώς της (ἔννοια καὶ ὄρισμός τοῦ λογαριασμοῦ).—Ἐννοια τῶν ὄρων Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ.—Ἐννοια, ὄρισμός καὶ ἀπεικόνισις τοῦ Ἰσολογισμοῦ.—Μορφαὶ τοῦ Ἰσολογισμοῦ.—Ὅρισμός, περιεχόμενον καὶ σκοπὸς τῆς Λογιστικῆς.—Διάκρισις τῆς Λογιστικῆς εἰς στατικὴν, δυναμικὴν καὶ στατικὴν.

Περὶ λογαριασμῶν, λογιστικῶν βιβλίων καὶ μεθόδου τηρήσεως διαφόρων λογαριασμῶν.—Περὶ λογαριασμῶν.—Ἀπεικόνισις τῶν λογαριασμῶν, παρα-

κολούθησις τῆς κινήσεως τῶν λογαριασμῶν.—Περὶ διπλογραφικοῦ συστήματος.—Περὶ λειτουργίας τῶν λογαριασμῶν (ἀξίων, προσωπικῶν καὶ ἐξόδων, καὶ τῆς καθαρᾶς θέσεως).—Περὶ λογιστικῶν βιβλίων: ἐπισήμων (βιβλίων ἀπογραφῶν, Ἡμερολογίου καὶ βιβλίου ἀντιγραφῆς ἐπιστολῶν) καὶ προαιρετικῶν (Γενικῶν Καθολικῶν, Προχείρων, Ἀναλυτικῶν Καθολικῶν, Βιβλίων Ταμείων, Γραμματικῶν κλπ.).—Περὶ ἀπογραφῆς (καταμέτρησις καὶ ἀποτίμησις).—Περὶ προσωρινοῦ ἰσαζυγίου καὶ καταστάσεως συμφωνίας, περιληπτικῶν καὶ εἰδικῶν λογαριασμῶν, ὡς καὶ περὶ ἀριθμοῖσοζυγίων.—Περὶ μικτῶν λογαριασμῶν (Ὅρισμός καὶ διακρίσεις αὐτῶν. Περὶ ἐκκαθαρίσεως μικτῶν λογαριασμῶν).—Περὶ ἀντιθέτων λογαριασμῶν.—Περὶ διαμέσων καὶ στατιστικῶν λογαριασμῶν, ὡς καὶ περὶ ἀντικρῦζομένων χρεωπιστώσεων λογαριασμῶν (Λογιστικὰ ἐγγράφα καὶ τῶν πάσης φύσεως μετὰ γραμματικῶν συναλλαγῶν).—Μέθοδος τήρησεως τοῦ λογαριασμοῦ (Ἐμπορεύματα ὡς μικτοῦ, ὡς ἀμιγοῦς λογαριασμοῦ, ἀξίας, διὰ πολλαπλῶν λογαριασμῶν).—Περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν γενικῶν ἐξόδων ἐπὶ τοῦ ἐξ ἔμπορεύματος κέρδους.—Περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ λογαριασμοῦ «Ἐμπορεύματα παρὰ τρίτοις».—Περὶ προαγορῶν καὶ προπωλῆσεων ἐμπορευμάτων, ὡς καὶ περὶ ἀγοραπωλησίας ἐμπορευμάτων μέσῳ ἀνταποκριτῶν.—Περὶ λογαριασμῶν τάξεως.—Περὶ τῶν ὑπὸ αἴρεσιν λογαριασμῶν.—Περὶ ἀπλογραφίας.—Περὶ ἀποσβέσεων.—Περὶ συντάξεως Ἰσολογισμοῦ τέλους χρήσεως, ὡς καὶ περὶ κλεισίματος τῶν λογιστικῶν βιβλίων καὶ ἐκ νέου ἀνοίγματος αὐτῶν.—Περὶ ἐγγραφῶν εἰς ξένον νόμισμα.—Περὶ λογιστικῆς τῶν ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν (ὁμορρυθμῶν, ἑτερορρυθμῶν, ἀνωνύμων καὶ συμμετοχικῶν).—Περὶ συγκεντρωτικοῦ συστήματος ἐγγραφῶν (ἀμερικανικοῦ κλπ.).—Περὶ λογιστικῆς καὶ διαχειριστικῆς ὀργάνωσεως ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου.—Περὶ λογιστικῶν σχεδίων.

2. Ἐφηρμοσμένη Λογιστικὴ :

α) Λογιστικὴ τῶν Ἐμπορικῶν Ἐταιρειῶν καὶ Συνεταιρισμῶν

- α) ὁμορρυθμῶν καὶ ἑτερορρυθμῶν
- β) συμμετοχικῆς ἐταιρείας
- γ) ἀνωνύμου ἐταιρείας
- δ) ἐταιρείας περιορισμένης εὐθύνης
- ε) συνεταιρισμῶν

β) Τραπεζιτικὴ Λογιστικὴ (στοιχεῖα)

γ) Βιομηχανικὴ Λογιστικὴ (στοιχεῖα)

δ) Ἀγροτικὴ Λογιστικὴ (στοιχεῖα).

3. Οἰκονομικὴ Λογιστικὴ :

α) Ἐρευναι ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καταστάσεων.

β) Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κέρδους.

γ) Περὶ τοῦ προγραμματισμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Γ'. ΚΥΚΛΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΦΥΣΣΕΩΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η περίοδος τής εθνεγερσίας.—Εκρηξεις τής μεγάλης έπαναστάσεως τοῦ 1821.—Έθνοςυνελεύσεις.—Πολιτικοὶ ἡγέται κατά τὸν ἀγῶνα.—Πολιτικά καὶ μερίδες κατά τὴν διάρκειαν τής έπαναστάσεως.—Στάσις τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ἔναντι τοῦ ἀγῶνος.—Φιλελληνισμός.—Προπαρασκευὴ τοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν πολιτικοῦ βίου τής χώρας.

Απὸ τής ανεξαρτησίας μέχρι τοῦ 1844.—Τὸ πρωτόκολλον τοῦ Λονδίνου.—*Η* περίοδος τοῦ κυβερνήτου Καποδιστρίου.—*Η* ὀθωνικὴ μοναρχία.—*Η* βαυαρικὴ ἀντιβασιλεία.—*Ε*νγληκίωσις τοῦ Ὀθωνος καὶ περίοδος ἀπολύτου μοναρχίας.—Πολιτικαὶ στάσεις.

Περίοδος συνταγματικῆς μοναρχίας (1844-1862).—Κατάλυσις τής ἀπολύτου μοναρχίας καὶ σύγκλησις τής Α' ἐν Ἀθήναις Έθνοςυνελεύσεως.—Τὸ σύνταγμα τοῦ 1844.—Πρῶται βουλευτικαὶ ἐκλογαί.—Πολιτικαὶ μερίδες.—*Ο* πολιτικὸς βίος τής χώρας μέχρι τής ἐξώσεως τοῦ Ὀθωνος.

Περίοδος βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α' μέχρι τοῦ α' παγκοσμίου πολέμου. Έπανάστασις τοῦ 1862 καὶ ἐξῶσις τοῦ Ὀθωνος.—*Η* Β' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις καὶ τὸ σύνταγμα τοῦ 1864.—*Ο* πολιτικὸς βίος τής Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1864 μέχρι τοῦ 1909.—Χαρ. Τρικούπης.—*Ο*ἰκουμενικὴ κυβέρνησις.—*Α*' Κοινοβουλευτικὴ πρωθυπουργία Χ. Τρικούπης.—*Θ.* Δεληγιάννης.—Πτώχευσις τοῦ κράτους.—Παραίτησις Χ. Τρικούπης.—*Π*όλεμος τοῦ 1897.—Κυβέρνησις Γ. Θεοτόκη.—Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος καὶ ἐπανάστασις τοῦ Γουδί.—*Η* πολιτικὴ ζωὴ ἀπὸ τοῦ 1909 μέχρι τῶν βαλκανικῶν καὶ τοῦ α' παγκοσμίου πολέμου.—*Ε*λευθέριος Βενιζέλος.—*Η* συνταγματικὴ ἀναθεώρησις τοῦ 1911.

Περίοδος 1915-1940.—*Ν*έα ἐποχὴ τής πολιτικῆς ζωῆς τής χώρας συνεπεία παγκοσμίου συρράξεως.—*Ζ*ωηροὶ πολιτικοὶ ἀγῶνες.—*Τ*ὰ πολιτικὰ γεγονότα τῶν ἐτῶν 1917, 1920, 1922.—*Δ*ικτατορία καὶ κατάλυσις αὐτῆς.—*Τ*ὸ σύνταγμα τοῦ 1927.—*Η* τετραετία 1928-1932.—*Π*ολιτικὰ γεγονότα τῶν ἐτῶν 1933 καὶ 1935.—*Η* δικτατορία τής τετραετίας 1936-1940.—*Η* εἰσοδος τής Ἑλλάδος εἰς τὸν β' παγκόσμιον πόλεμον.

Η πρόσφατος πολιτικὴ ἱστορία.—*Η* ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐν Κρήτῃ καὶ Αἰγύπτῳ.—*Η* Ἑλλάς ὑπὸ κατοχὴν.—*Α*πελευθέρωσις καὶ ὁ πολιτικὸς βίος τής χώρας κατὰ τὴν μεταπελευθερωτικὴν ἐποχὴν.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Αρχαία ἱστορία.—Προϊστορικοὶ χρόνοι.—*Κ*ρητικὴ ἢ μινωικὴ ἐποχὴ.—*Ο*ἱ Αἰγαῖοι.—*Κ*άθοδος τῶν Δωριέων.—*Ο*μηρικὴ ἐποχὴ.—*Τ*ὰ μεγάλα ἀποικιακὰ ρεύματα.—*Α*νάπτυξις τῶν Ἀθηνῶν καὶ τής Σπάρτης.—*Π*ολιτεύματα τῶν ἐλλήνων.—*Α*μυντικοὶ ἀγῶνες κατὰ τής περσικῆς εἰσβολῆς.—*Α*κμὴ τῶν

Ἰσθμῶν.—Πελοποννησιακὸς πόλεμος.—Στρατιωτικὴ κυριαρχία τῆς Σπάρτης.—Τελευταία ἀνόρθωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡγεμονία τῶν Θηβῶν.—Ἡ Ἑλλάς ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνα.—Ἡ κοσμοκρατορία τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.—Ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῶν Ἐπιγόνων.—Ἡ Ἑλλάς μέχρι τῆς ὑποταγῆς αὐτῆς εἰς τοὺς Ῥωμαίους.—Αἰτιατικὴ καὶ Αἰτωλικὴ συμπολιτεία.—Συμμαχικὸς πόλεμος.—Ἀλωσις Κορίνθου.—Ὁ ἑλληνισμὸς ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας.—Ὁ χριστιανικὸς ἑλληνισμὸς.—Διαίρεσις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους.—Ἑλληνικότης τοῦ βυζαντινοῦ κράτους.

Οἱ μέσοι αἰῶνες.—Ἡ βυζαντινὴ Ἑλλάς.—Τὰ ἐν τῇ ἑλληνικῇ χερσονήσῳ θέματα.—Ἐπιβιώσις ἀρχαίων πόλεων καὶ νέαι πόλεις τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ.—Ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις.—Λόγιοι.—Ἐντόπια γέννη.—Ἡ φραγκοκρατία.—Οἱ Φράγκοι ἰδίᾳ ἐν Ἀθήναις καὶ Πελοποννήσῳ.—Τὸ βυζαντινὸν κράτος.—Ἀκμὴ αὐτοῦ.—Πλήρης ἐξἑλληνισμὸς.—Ἀρχομένη πτώσις.—Αἱ σταυροφορίαι καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῶν.—Ἡ περίοδος μέχρι τῆς εἰσβολῆς τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῆς Ἀλώσεως τοῦ 1453.

Ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τοὺς Τούρκους.—Ἑλληνες ἐν Ἑσπερίᾳ.—Ὁ βίος ἐν Ἑλλάδι.—Οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον.—Ἐκκλησία.—Διοικητικὰ καθεστῶτα.—Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Φαναρίου.—Ἑλληνες παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ.—Πολιτικὸς (κοινοτικὸς) βίος.—Αὐτοδιοικήσις.—Ἡ παιδεία καὶ τὰ γράμματα.—Ἀρματολοὶ καὶ κλέφτες.—Ναυτιλία.—Ἐπανάστασις 1769-1770.—Τὰ πρόθυρα τῆς μεγάλης Ἐπαναστάσεως.—Φιλικὴ Ἐταιρεία.

Ἡ νεωτέρα Ἑλλάς.—Ἡ ἐπανάστασις 1821-1828.—Ἡ ἰδρυσις τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ κράτους.—Καποδίστριας.—Ἐκλογὴ καὶ ἄφιξις τοῦ Ὁθωνος.—Ἀντιβασιλεία τῶν Βαυαρῶν.—Ἡ ἀπόλυτος μοναρχία τοῦ Ὁθωνος.—Ἡ ἐπανάστασις τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843.—Ἡ συνταγματικὴ μοναρχία τοῦ Ὁθωνος.—Ἡ ἔκρηξις τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου καὶ αἱ συνέπειαι διὰ τὴν Ἑλλάδα.—Ἀντιδυναστικαὶ τάσεις.—Ταραχαὶ καὶ συνωμοσίαι.—Ἐπανάστασις τοῦ 1862.—Γεώργιος Α'.—Ἐνωσις Ἐπτανήσου.—Κρητικὴ Ἐπανάστασις.—Ῥωσοτουρκικὸς πόλεμος.—Ἡ κοινοβουλευτικὴ ζωὴ μέχρι τοῦ πολέμου τοῦ 1897.—Ἡ οικονομικὴ, ἡ κοινωνικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῆς χώρας.—Ὁ ἀτυχὴς πόλεμος τοῦ 1897.—Μακεδονικὸς ἀγὼν.—Στρατιωτικὸς σύνδεσμος καὶ ἐπανάστασις τοῦ Γουδί.—Ἐλευθέριος Βενιζέλος.—Βαλκανικοὶ πόλεμοι.—Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος.—Πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἀντίκτυποι αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα.—Ἐμφύλιοι διαμάχαι.—Ἀλέξανδρος ὁ Α'.—Ἐπιστράτευσις καὶ πόλεμος.—Συνθήκη τῶν Σεβρῶν.—Πόλεμος ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ.—Ἡ μικρασιατικὴ καταστροφὴ.—Γεώργιος ὁ Β'.—Συνθήκη τῆς Λοζάνης.—Ἀνακήρυξις τῆς Δημοκρατίας.—Δικτατορία Παγκάλου.—Πτώσις αὐτοῦ καὶ σύνταγμα τοῦ 1927.—Κυβέρνησις Ε. Βενιζέλου 1928-1932.—Ἐπίδρασις τῆς μεγάλης διεθνοῦς οικονομικῆς κρίσεως τοῦ 1929 εἰς τὴν Ἑλλάδα.—Κινήματα πολιτικὰ (1933-1935).—Τετραετία 1936-1940).—Ἐπίθεσις ἐξωτερικὴ κατὰ τῆς

Ἑλλάδος καὶ θαυμαστὴ ἄμυνα αὐτῆς.—Τὸ Ἑλληνικὸν ἔπος.—Αἱ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.—Ἡ Ἑλλάς ὑπὸ κατοχὴν.—Ἡ ἀπελευθέρωσις καὶ ἡ πρόσφατος ἱστορία.—Ἄμυνα κατὰ τοῦ συμμοριτισμοῦ καὶ ἔργον οἰκονομικῆς καὶ λοιπῆς ἐσωτερικῆς ἀνασυγκροτήσεως.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οἱ ἀνατολικοὶ πολιτισμοί.—Σῆναι.—Ὁ πολιτισμὸς τῶν Αἰγυπτίων.—Πολιτισμοὶ ἐν τῇ δυτικῇ Ἀσίᾳ.—Ἀσσύριοι.—Βαβυλώνιοι.—Φοίνικες.—Ἡ κάθοδος τῶν Ἰνδοευρωπαίων.—Τὸ Ἰνδοευρωπαϊκὸν πνεῦμα ἐν Ἀσίᾳ.—Ἰνδοί.—Πέρσαι.

Προελληνικοὶ πολιτισμοὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ χερσονήσῳ.—Μινῶοι.—Αἰγαῖοι.—Ἡ ἔλευσις τῶν πρώτων ἑλληνικῶν φύλων.—Ἀχαιοί.—Μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς.—Ἡ ἐποχὴ τοῦ ὀρειχάλκου.—Ἡ τέχνη.—Ἡ κατὰ χώρον μεγάλη αὐτῆς ἔκτασις.—(Μυκηναϊκὴ κοινὴ).—Ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων.—Καταστροφαί.—(Μεσαίων).—Φυγὴ ἰωνικῶν καὶ αἰολικῶν πληθυσμῶν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν Αἰγαῖον.

Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα μέχρι τοῦ βου αἰῶνος.—Θρησκεία.—Λατρεία.—Πολιτικοὶ θεσμοί.—Οἰκονομία.—Ἥθη.—Ἰδιωτικὸς βίος.—Γλῶσσα καὶ γραφή.—Ἐπικὴ ποίησις.—Ραψῳδοί.—Ἡρωικὸν καὶ διδακτικὸν ἔπος.

Ἀναγέννησις ἐν τῷ ἀνατολικῷ Αἰγαίῳ.—Ὁ ἕκτος αἰὼν.—Φιλόσοφοι καὶ ἐπιστήμονες τῆς φύσεως.—Ἡ Σχολὴ τῆς Μιλήτου.—Ἡ διανόησις ἐν Σάμῳ. (Πυθαγόρας), ἐν Ἐφέσῳ (Ἡράκλειτος) καὶ εἰς τὰς ἀποικίας τῆς Σικελίας καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας.—Ἡ λυρική ποίησις ἐν Ἰωνίᾳ καὶ Αἰολίδι.—Μουσική.—Ἀρχιτεκτονική.—Εἰκαστικαὶ τέχναι.—Ἡ ἀρχαῖα ἐποχὴ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι.

Ἀκμὴ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.—Ὁ «χρυσοῦς αἰὼν τῶν» Ἀθηνῶν.—Τὰ μετὰ τοὺς μηδικοὺς πολέμους.—Ἀκμὴ τῶν Ἀθηνῶν.—Δημοκρατία.—Οἰκονομική, κοινωνική, πολιτικὴ ζωὴ.—Ὁ ἰδιωτικὸς βίος.—Οἰκονομικὴ ἀκμὴ.—Ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις τῶν καλῶν τεχνῶν.—Ἡ δραματικὴ ποίησις.—Οἱ μεγάλοι λυρικοί.—Ἡ ἱστοριογραφία.—Ἡ φιλοσοφία.—Ἡ ρητορική.—Ἄλλαι ἐκδηλώσεις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεγάλης ἀκμῆς.

Ὁ πολιτισμὸς κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα ἐν Ἀθήναις καὶ τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι.—Ἡ ἐπιβίωσις τοῦ ἀττικοῦ πνεύματος μετὰ τὴν πολιτικὴν πτώσιν.—Ἀττικὴ παιδεία.—Γλῶσσα πανελληνικὴ («κοινὴ»).—Αἱ καλὰ τέχναι.—Σκόπας.—Πραξιτέλης.—Ἀπελλῆς.—Λύσιππος.—Ἡ ἱστοριογραφία.—Ξενοφῶν.—Ἡ ρητορική.—Ἰσοκράτης.—Δημοσθένης.—Ἡ φιλοσοφία.—Πλάτων.—Ἀριστοτέλης.—Αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ μαθηματικά.

Οἱ ἑλληνιστικοὶ χρόνοι.—Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα εἰς τὰ κράτη τῶν Ἐπιγόνων.—Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ παιδεία.—Τὰ ἥθη.—Οἱ θεσμοί.—Ἡ κατὰ χώ-

ρον ἑκτασις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος κατὰ τὴν μεταλεξανδρινὴν περίοδον.—
Λαγίδαι, Σελευκίδαι, Ἀτταλίδαι.—Ἀλεξάνδρεια καὶ Πέργαμος.

Ρωμαϊκὴ περίοδος.—Ἐπίδρασις τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ τοῦ ἑλλη-
νικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὸν ρωμαϊκὸν κόσμον.—Ποίησις.—Φιλοσοφία.—Ἱστο-
ριογραφία.—Ρητορική.—Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν
ρωμαϊκὴν κατοχὴν.

Βυζαντινὸς πολιτισμὸς καὶ ἑλληνικότης τούτου.—Τὰ γράμματα.—Ἡ
φιλοσοφικὴ διανόησις.—Οἱ θεσμοί.—Τὰ ἔθνη.—Δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος
τῶν βυζαντινῶν.

Ἡ Ἀναγέννησις ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Ἐυρώπῃ.—Αἱ μεγάλοι ἐν Ἰταλίᾳ σχολαί.—
Εἰκαστικαὶ τέχναι.—Ἀρχιτεκτονική.—Ποίησις.—Ἡ Ἰταλία καὶ τὸ πνεῦμα
τῆς Δύσεως.—Ἡ ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς.—Ἡ πρόοδος τῶν ἐπιστημῶν.—
Ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις.

Ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς.—Ἐπίδρασις τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ πνεύματος εἰς
τὴν διαμόρφωσιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.—Ἡ συμβολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ
καὶ τοῦ πνεύματος τῶν λαῶν τοῦ βορρᾶ.—Ἡ ποίησις.—Αἱ καλαὶ τέχναι.—
Ἡ ἀρχιτεκτονική.—Οἱ ρυθμοί.—Ἡ παιδεία.—Τὰ πανεπιστήμια.—Ἡ θρη-
σκευτικὴ μεταρρύθμισις.—Λούθηρος καὶ Καλβίνος.—Ὁ οὐμανισμὸς.—Ἡ
γερμανικὴ τέχνη κατὰ τὸν 15ον καὶ 16ον αἰῶνα.—Ντύρες.—Ἀκμὴ τῆς ποιή-
σεως καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν Ἰσπανίᾳ.—Καμόνες.—Θερβάντες.—Ἡ προσω-
πικότης τοῦ Γκρέκο.—Οἱ μεγάλοι ἰσπανοὶ καλλιτέχναι τοῦ χρωστήρος.—
Ἡ φλαμανδικὴ καὶ ὀλλανδικὴ τέχνη.—Μέμλινγκ.—Ροῦμπενς.—Βὰν Ντάικ.—
Τὸ ἔργον τοῦ Ρέμπραντ.—Ἀγγλία.—Ἡ φιλοσοφία τοῦ Βάκωνος.—Ποίησις.—
Ἑλισαβετιανὴ περίοδος.—Σαίχσπηρ.—Μίλτων.—Ἡ φιλοσοφικὴ διανόησις μετὰ
τὰς μεγάλας ἀνακαλύψεις τῆς φυσικῆς καὶ τῆς μηχανικῆς τοῦ σύμπαντος.—
Thomas Hobbes.—Τὸ ἔργον τοῦ Νεύτωνος.—Ἡ γαλλικὴ λογοτεχνία κατὰ
τὸν 16ον αἰῶνα.—Ραμπελαί.—Ἡ ποίησις.—Ρουσᾶρ.—Ἡ φιλοσοφία.—Mon-
taigne.—Τὸ γαλλικὸν κλασσικὸν πνεῦμα.—Ὁ 17ος αἰὼν ἐν Γαλλίᾳ.—Μα-
λέρμπ.—Ντ' Ὠμπινιέ.—Ἡ γαλλικὴ ἀκαδημία.—Μεγάλῃ ἀκμῇ τῆς δραματικῆς
ποιήσεως.—Κορνήλιος καὶ Ρακίνας.—Μολιέρος.—Λαφονταίν.—Ἡ φιλοσοφικὴ
διανόησις.—Descartes.—Spinoza.—Ἡ προσωπικότης τοῦ Pascal.—Ἐκκλη-
σιαστικοὶ ρήτορες.—Ὁ 18ος αἰὼν.—Ὁ Montesquieu.—Ἐτερα μεγάλα ἐν
Γαλλίᾳ πνεύματα.—Ρουσσώ.—Ἡ στροφή πρὸς τὴν φύσιν.—Βολταῖρος.—
Diderot.—Οἱ ἐγκυκλοπαιδισταί.—Ἐπίδρασις τῶν ἐπὶ τῆς μεγάλης γαλλι-
κῆς ἐπαναστάσεως.—Κοινωνικαὶ διαφοροποιήσεις.—Ἀνοδος τῆς ἀστικῆς
τάξεως.—Ἡ ἀγγλικὴ φιλοσοφικὴ διανόησις κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα.—Hume.—
Ἡ ἀγγλικὴ λογοτεχνία καὶ ποίησις.—Ἡ ἰταλικὴ λογοτεχνία τοῦ 18ου αἰῶ-
νος.—Ἡ φιλοσοφία τῆς ἱστορίας τοῦ Βίνο.—Αἱ εἰκαστικαὶ τέχναι ἐν Γαλλίᾳ.
Ἀγγλία καὶ Ἰταλία κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα.—Ἀκμὴ τῆς μουσικῆς δημιουργίας
ἐν τῇ κεντρικῇ Ἐυρώπῃ.—Οἱ μεγάλοι γερμανοί.—Bach.—Händel.—Μο-

zart.—Haydn.—'Η πνευματική και καλλιτεχνική ζωή.—'Η προσωπικότης Φρειδερίκου του Μεγάλου.—'Η ποίησις.—Κλόπτσου.—Λέσσινγκ.—'Η φιλοσοφία τῆς Ιστορίας του Χέρντερ.—'Η προσωπικότης και ἡ φιλοσοφία του Leibniz.—'Ο Κάντ και ἡ κριτική φιλοσοφία του.—Αἱ μεγάλοι σχολαί κατά τὰ τέλη τοῦ 18ου και τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος.—Κλασικισμός και ρωμαντισμός.

'Ο 19ος αἰὼν και τὸ ἀπόγειον τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Εὐρώπῃ.—Οἱ νέοι πολιτικοὶ θεσμοί.—'Επαναστατικὰ κινήματα κατὰ ξένων δυναστῶν και κατὰ μοναρχικῶν καθεστώτων.—'Η κοινωνία και τὸ πνεῦμα τοῦ 19ου αἰῶνος.—Μεγάλη ἀκμὴ τῆς ποιήσεως και τῆς μουσικῆς ἐν τῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ μετὰ τοὺς ναπολεοντείους πολέμους.—Τὸ πρῶτον τρίτον τοῦ 19ου και ὁ νέος «χρυσὸς αἰὼν».—Goethe και Schiller.—'Η μουσικὴ δημιουργία τοῦ Beethoven.—'Υψίστα ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.—'Ο «Faust» και αἱ συμφωνίαι 8ῃ και 9ῃ.—'Ο γερμανικὸς ρωμαντισμὸς εἰς τὴν λυρικὴν και τὴν δραματικὴν ποίησιν, εἰς τὴν μουσικὴν, εἰς τὴν φιλοσοφικὴν διανόησιν.—Οἱ νεοκαντιανοί.—Fichte.—Schelling.—'Η ἰδεοκρατία τοῦ 'Εγέλου και ἡ ἐπίδρασις αὐτοῦ εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν φιλοσοφικὴν διανόησιν.—Οἱ μεγάλοι γάλλοι ρωμαντικοὶ (Chateaubriand, Mme de Staël, Hugo, Lamartine, de Musset, de Vigny).—'Η ποίησις ἐν 'Ιταλίᾳ (Foscolo, Silvio Pellico, Leopardi, Manzoni).—'Ο ρωμαντισμὸς ἐν 'Αγγλίᾳ.—Οἱ μεγάλοι λυρικοὶ (Wordsworth, Keets, Shelley, Byron).—Οἱ μεγάλοι παιδαγωγοὶ τοῦ 19ου αἰῶνος (Pestalozzi κλπ.).—'Η μυθιστορηματικὴ λογοτεχνία τῶν Ρώσων (Ντοστογιέβσκυ, Τολστόϊ.—Οἱ Σκανδιναβοί.—'Ιψεν.—Οἱ μετὰ τὸν Beethoven μεγάλοι μουσικοὶ ἐν τῇ κεντρικῇ Εὐρώπῃ.—Τὸ ἔργον τοῦ Wagner.—Παράλληλος ἀνάπτυξις τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν.—Τεχνικαὶ ἐφαρμογαί.—Αἱ ἐφευρέσεις τοῦ 19ου αἰῶνος.—Πρόοδοι τῆς φυσιολογίας και τῆς ἰατρικῆς.—Οἱ μεγάλοι φυσιοδίφαι.—Πρωτοφανὴς ἀκμὴ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν και ἐπιρροή αὐτῶν ἐπὶ τῆς φιλοσοφικῆς διανοήσεως.—Αἱ μηχαναί.—'Επίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς και τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.—Αἱ μεγάλοι βιομηχαναί.—Κοινωνικαὶ διαφοροποιήσεις.—'Αστυφιλία.—Μεγάλα ἀστικὰ και βιομηχανικὰ κέντρα.—'Η παγκοσμία ἐπικοινωνία κατόπιν τῆς τελειοποιήσεως τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων.—'Αρχομένη πτώσις.—Φυσιοκρατικαὶ ὕλιστικαὶ θεωρίαι.—'Η θετικὴ φιλοσοφία τοῦ Auguste Comte.—'Ο Σπένσερ.—Οἱ μονισταί.—Darwin και Hæckel.—'Η ὑπερβολικὴ πίστις εἰς τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἐπιστήμης.

'Ο 20ὸς αἰὼν ἐν Εὐρώπῃ και εἰς τὰς χώρας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.—Αἱ δύο παγκόσμιαι συρράξεις.—Περαιτέρω πρόδοσις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν και τῶν τεχνικῶν ἐφαρμογῶν των.—'Απότομος πτώσις τῆς στάθμης τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.—Οἱ νέοι ἔθροι ζωῆς και ὁ τεχνικοοικονομικὸς πολιτισμὸς τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ

Εἰσαγωγικαὶ ἐννοιαί.—Ἐννοια τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀντικείμενα αὐτῆς.—Φιλοσοφία καὶ πνευματικὸς βίος.—Φιλοσοφία καὶ ἐπιστήμαι.—Φιλοσοφία καὶ θρησκεία.—Φιλοσοφία καὶ Τέχνη.—Ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κόσμος.—Ἡ κατ' αἰσθησὶν ἀντίληψις (Αἰσθήσεις—Αἰσθήματα—Ἀντίληψις—Παραστάσεις). Ἡ νόησις.—Τὸ θυμικόν (συναίσθημα καὶ βούλησις).—Ἡ προσωπικότης καὶ ἡ συνοχή τοῦ ψυχικοῦ βίου.—Φιλοσοφία καὶ ψυχολογία.

Οἱ κλάδοι τῆς φιλοσοφίας.—Μεταφυσική.—Γνωσιολογία.—Φιλοσοφία τῶν ἀξιών.—Προβλήματα μεθοδολογικὰ καὶ γνωσιολογικὰ.—Ἡ κατ' ἐμπειρίαν γνώσις.—Αἰσθησιοκρατία.—Ἡ διὰ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ λόγου γνώσις.—Νοησιοαρχικοί.—Ἡ κριτικὴ σχολή.—Τὰ ὅρια τῆς γνώσεως.—Δογματικοί.—Σκεπτικισταί.—Ἡ σχετικότης τῆς γνώσεως.

Ἡθικότης.—Κοινωνικὸς βίος.—Ἡθικὴ καὶ δίκαιον.—Ἀνθρωπισμός.

Καλλιέργεια τῆς προσωπικότητος.—Μόρφωσις διὰ γνώσεων.—Μόρφωσις δι' αὐτοελέγχου καὶ ἐσωτερικῆς βελτιώσεως.—Νομιμότης τοῦ ψυχικοῦ βίου.—Καλλιέργεια τῆς διανοίας καὶ τῆς βουλήσεως.—Συναίσθηματικὸς βίος.—Συνείδησις.—Αἱ ἐννοιαὶ τοῦ χρέους καὶ τῆς ἀρετῆς.—Ἐσωτερικὸς πολιτισμός.—Φιλαλληλία. ἄνθρωπισμός καὶ ἐλευθερία.

Ἱστορία τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν.—Οἱ προσωκρατικοί.—Οἱ σκεπτικισταί.—Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς.—Σωκράτης καὶ Πλάτων.—Ἀριστοτέλης.—Στωϊκοί.—Ἐπικούρειοι.—Νεοπλατωνικοί.—Ἡ φιλοσοφία τῶν ἐλληνοστικῶν καὶ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων.—Οἱ φιλόσοφοι—πατέρες τῆς Ἑκκλησίας κατὰ τὸν Μεσαίωνα.—Ἡ σχολαστικὴ φιλοσοφία.—Ἡ Ἀναγέννησις.—Νέα περὶ κόσμου παράστασις συνεπέειχ τῆς προόδου τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.—Τὰ μεγάλα συστήματα τοῦ 17ου αἰῶνος.—Descartes καὶ καρτεσιανοί.—Ὁ πανθεϊσμός τοῦ Σπινόζα.—Ἡ φυσιοκρατία τοῦ Hobbes.—Ἡ μεταφυσικὴ ἰδεοκρατία τοῦ Leibniz.—Οἱ χρόνοι τῆς Διαφωτίσεως (Ἀγγλία, Γαλλία, Γερμανία).—Ἡ κριτικὴ φιλοσοφία τοῦ Kant.—Γερμανοὶ ἰδεοκράται καὶ ρομαντικοί.—Φίχτε.—Ἐγελος.—Περίοδος τῆς ἐπικρατήσεως τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.—Ὁ Auguste Comte καὶ ὁ γαλλικὸς θετικισμός.—Σπένσερ.—Νίτσε.—Ἀντίδρασις κατὰ τοῦ θετικισμοῦ.—Ὁ εἰκοστὸς αἰὼν.

Αἱ Σχολαί.—Ἐνιαρχικοί καὶ δυαρχικοί.—Ἰλισμός.—Πνευματοκρατία κλπ.

Δ'. ΚΥΚΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Εἰσαγωγή.

Α'. Ἐννοια, ἔργον καὶ χρησιμότης τῆς ἐπιστήμης τῆς «Κοινωνικῆς Βιολογίας». Ἐρευνα αἰτιολογίας, ἐμφανίσεως καὶ πολιτικῆς.

B'. Ίστορική ανέλιξις.

Γ'. Μεθοδολογία.

Δ'. Περί του «φαινομένου τῆς ζωῆς». (Ἡ ζωὴ ἐν τῷ σύμπαντι, ἐν τῇ γῆ, γένεσις καὶ ανέλιξις τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς, γενετικὴ, τὸ φαινόμενον τοῦ θανάτου).

Ε'. Κόσμοι ἐμβίων ὄντων.

ΣΤ'. Κόσμος φυτῶν (Ὁμαλὴ ἐμφάνισις).

Ζ'. Κόσμος φυτῶν (Φυτοπαθολογία).

Η'. Κόσμος ζώων (Ὁμαλὴ ἐμφάνισις) (ζωολογία, ψυχολογία τῶν ζώων καὶ κοινωνιολογία τῶν ζώων).

Θ' Κόσμος ζώων (Ζωοπαθολογία).

Ι'. Κόσμος ἀνθρώπων (Ὁμαλὴ ἐμφάνισις) (ἀνθρωπολογία, ψυχολογία, κοινωνιολογία).

ΙΑ'. Κόσμος ἀνθρώπων (Σωματοπαθολογία, Ψυχοπαθολογία, Κοινωνικὴ Παθολογία).

ΙΒ'. Εἰδικὰ θέματα (Κληρονομικότης, Εὐγονία, Ἀγωγή, Παιδεία, Πολιτισμός, Φιλοσοφικὴ θεώρησις, Χριστιανικὴ θεώρησις κλπ.).

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α'. ΚΥΚΛΟΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΟΛΟΓΙΑ

I. Αἱ θεμελιώδεις ἔννοιαι.—Τὸ ἀντικείμενον τῆς γενικῆς πολιτειολογίας.—Γενικὴ πολιτειολογία καὶ νομικὴ ἐπιστήμη.—Γενικὴ πολιτειολογία καὶ φιλοσοφία τοῦ δικαίου.—Γενικὴ πολιτειολογία καὶ κοινωνιολογία.—Γενικὴ πολιτειολογία καὶ πολιτικὴ.—Γενικὴ καὶ εἰδικὴ πολιτειολογία.—Ἡ θέσις τῆς πολιτειολογίας ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐπιστημῶν.—Ἡ μέθοδος τῆς γενικῆς πολιτειολογίας.—Ἡ χρησιμότης τῆς γενικῆς πολιτειολογίας.

II. Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι.—1. Προέλευσις, ἐξέλιξις καὶ θάνατος τοῦ κράτους.—Βασικαὶ γραμμαὶ μιᾶς κοινωνιολογίας τοῦ κράτους : α) Γενικά—Κοινωνιολογία καὶ Φιλοσοφία τῆς Ἱστορίας.—Ἡ ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ νόμου (Ἡ φιλοσοφία τοῦ Hegel.—Ἡ φιλοσοφία τοῦ ἱστορικοῦ ὕλισμου.—Ἡ φιλοσοφία τοῦ Spengler.—Ἡ ἱστορικοφιλοσοφικὴ θεωρία τοῦ Φυλετισμοῦ).—β) Στοιχεῖα κοινωνιολογίας τοῦ κράτους (Ἡ προέλευσις τοῦ κράτους : Πρωτότυπος, παράγωγος προέλευσις, αἱ θεωρίαι.—Ἡ ἐξέλιξις τοῦ κράτους : Ἡ κοινωνικοποίησις τοῦ κράτους, Ἡ ἀνακύβλησις τῶν πολιτικῶν μορφῶν.—Τὸ σύγχρονον στάδιον ἐξελίξεως).—γ) Ὁ θάνατος τοῦ κράτους.

2. Ἡ δικαιολόγησις τοῦ κράτους. (Αἱ ἀναρχικαὶ θεωρίαι.—Αἱ προσθετικαὶ θεωρίαι περὶ δικαιολογήσεως τοῦ κράτους.—Ἡ θετικὴ δικαιολογήσις τοῦ κράτους).

Ἡ ἔννοια τοῦ κράτους.—Τὰ λογικὰ στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τοῦ κράτους.—Τὰ κοινωνιολογικὰ στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τοῦ κράτους.—Τὰ πολιτικὰ στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τοῦ κράτους.

Προβλήματα τῆς κυριαρχίας.

Ὁμοσπονδιακὰ καὶ συνομοσπονδιακὰ κράτη.

Ἡ ἔννοια τῆς συντακτικῆς καὶ ἀναθεωρητικῆς ἐξουσίας.

Ἡ ἔννοια τοῦ δικαίου.—Ὁρισμὸς τοῦ δικαίου καὶ διάκρισις αὐτοῦ ἀπὸ συναφῶν φαινομένων.—Ἡ θετικὴ θεωρία τοῦ ἐθίμου.—«Νομικός» καὶ «νομοθετικός» ὀρισμὸς καὶ χαρακτηρισμὸς.—Ὁ «ἀποδέκτης» τοῦ «κανόνος δικαίου».—Δίκαιον καὶ δικαίωμα.—Αἱ σχολαὶ τοῦ δικαίου.—Ἡ διαίρεσις τοῦ δικαίου.—Ἡ ἐρμηγεία τοῦ δικαίου.

Κράτος καὶ δίκαιον.

Κράτος καὶ διεθνὲς δίκαιον.

Τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς θεωρίας τοῦ κράτους.

Κριτικὴ ἀνάλυσις τῶν περὶ κράτους συγγραμμάτων θεωριῶν.—Ἡ θεωρία τοῦ

Jellinek.—τοῦ Kelsen.—τοῦ Duguit.—τοῦ Max Weber.—τοῦ Σοσιαλισμοῦ.—τοῦ Smend.—τοῦ Carl Schmitt.—τοῦ Oswald Spenser.—τοῦ Laski.—τοῦ Radbruch.—τοῦ Stammler.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου δικαίου.—Οἱ ὀργανισμοὶ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως (δῆμοι καὶ κοινότητες).—Σύστασις καὶ κατάργησις αὐτῶν.—Ἐδαφικαὶ μεταβολαί.—Καθορισμὸς ὁρίων.—Δημόται.—Μητρώα.—Δημοτικά καὶ κοινοτικά ἀρχαί.—Ὄργανα βουλευόμενα καὶ ἐκτελεστικά.—Ἀνάδειξις αὐτῶν, ἀρμοδιότητες, κανόνες λειτουργίας τῶν συλλογικῶν ὀργάνων.—Ἐποπτεία τῆς πολιτείας ἐπὶ τῶν δήμων καὶ τῶν κοινοτήτων.—«Πειθαρχικά» καὶ ἄλλα διοικητικά μέτρα κατὰ τῶν δημοτικῶν καὶ τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν.—Μορφαὶ ἐποπτείας ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν βουλευομένων συλλογικῶν ὀργάνων (ἐποπτεία νομιμότητος καὶ οὐσιαστική, προληπτική καὶ κατασταλτική).—Οἱ δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι.—Ἵπηρεσιακὴ κατάστασις, μονιμότης κλπ. (ἐρμηνεία τοῦ νέου κώδικος).—Περιουσία καὶ πόροι τῶν δήμων καὶ τῶν κοινοτήτων.—Προϋπολογισμοί.—Προαιρετικά καὶ ὑποχρεωτικά δαπάναι.—Διαδικασία καταρτίσεως καὶ ψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐποπτεία τοῦ κράτους ἐπ' αὐτοῦ (ἀρμοδιότης τοῦ νομάρχου πρὸς αὐτεπάγγελτον ἐγγραφήν κλπ.).—Ἀπολογισμός.—Ταμειακὴ ὑπηρεσία.—Ἔργα καὶ προμήθειαι δήμων καὶ κοινοτήτων.—Συμβάσεις παραχωρήσεως δημοτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐκποιήσεως ἀκινήτων, μισθωτικά, δανειστικά.—Δουλεῖα δημοσίου δικαίου ἐπὶ δημοτικῶν ἀκινήτων.—Σύνδεσμοι δήμων καὶ κοινοτήτων.—Ἡ ἔννοια τῆς δευτεροβαθμίου τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι.

Οἱ ὀργανισμοὶ τῆς καθ' ὕλην αὐτοδιοικήσεως.—Νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀσκούντα διοίκησιν, ἕτερα πλὴν τῶν τοπικῶν ὀργανισμῶν.—Νομικὴ προσωπικότης καὶ ἄσκησις δημοσίας ἐξουσίας.—Κριτήρια διακρίσεως αὐτῶν ἀπὸ παρεμφερῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Τρόποι συστάσεως τῶν τοιούτων ὀργανισμῶν.—Διατὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν δημοσίον διοικητικὸν ὀργανισμόν.—Αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης ιδιότητος αὐτῶν.—Πληθωρισμὸς αὐτῶν εἰς τὰ νεώτερα κράτη.—Μειονεκτήματα τῆς ὑπερβαλλούσης ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος.—Κατηγορίαι τῶν ὀργανισμῶν τῆς καθ' ὕλην αὐτοδιοικήσεως.—Κανόνες ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν.—Διοικητικά ἀρχαί καὶ ὑπάλληλοι αὐτῶν.—Ἐποπτεία τοῦ κράτους ἐπὶ τῶν ὀργανισμῶν (διοικητικὴ, οἰκονομικὴ κλπ.).

Νομικὴ ρύθμισις τῆς δράσεως τῆς διοικήσεως ἐν γένει.—Ἐνιαία νομικὴ ρύθμισις τῆς δράσεως τῆς τε ἐν στενῇ ἐννοίᾳ κρατικῆς διοικήσεως καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.—Κανόνες νομιμότητος διέποντες τὴν λειτουργίαν πασῶν τῶν διοικητικῶν τούτων ὑπηρεσιῶν.—Ἡ δρᾶσις τῆς δημο-

σίας διοικήσεως υπό έποψιν ύλης και βαθμού έπεμβάσεως.—'Αντίρροποι έν τῇ διοικητικῇ έπιστήμῃ κατευθύνσεις.—'Ατομιστικά και κοινωνιστικά θεωρία.—Οί πέντε θεμελιώδεις κλάδοι τῆς διοικητικῆς ένεργείας.—Εύρυνσις τοῦ κύκλου τῆς δημοσίας διοικητικῆς δράσεως εἰς τά σύγχρονα κράτη.—Διοικητική δράσις παράλληλος πρός τήν ιδιωτικήν και «προνομιακήν» ἢ «μονοπωλιακήν».—Διάφορος έκάστοτε τρόπος νομικῆς ρυθμίσεως : δεσμευμένη και κατ' εὐχέρειαν διοικήσις.—'Η διακριτική εὐχέρεια τῆς διοικήσεως.—Διάγνωσις αὐτῆς, έκτασις (πλασίον, ἀκράτα ὅρια, φραγμοί) και κανόνες νομίμου ἀσκήσεως αὐτῆς (νομικά ἐλαττώματα έν τῇ ἀσκήσει τῆς διακριτικῆς εὐχερείας).—'Η αὐτεπάγγελτος ένεργεια τῆς διοικήσεως και ὅρια αὐτῆς.—'Ο διοικητικός καταναγκασμός.—Οί και' έκαστα κανόνες νομιμότητος έν τῇ διοικητικῇ δράσει.—'Αρχή τῆς εὐλευθερίας ένεργείας τῆς διοικήσεως («τεκμήριον τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας»).—(«'Επιφυλάξεις» τοῦ νομικοῦ κανόνος.—Περιεχόμενον τοῦ κανόνος νομιμότητος (ὑποκειμενικόν στοιχεῖον : ἀρμοδιότης τοῦ ὄργανου—στοιχεῖον διαδικασίας : τήρησις τῶν «οὐσιαστικῶν τύπων») —νομιμότης τοῦ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου τῆς ένεργείας).—'Η νομιμότης τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν νόμου ἐκδιδυμένων υπό τῆς διοικήσεως νομικῶν κανόνων.—Αἱ («ἔρ' ἄπαξ») ἐξουσιοδοτήσεις.—'Αποκλεισμός τῆς («ἀτομικῆς») ρυθμίσεως τῆς ἐπεξουσιοδοτήσεως, τῆς («κατ' ἀναλογίαν») ἐξουσιοδοτήσεως.—'Αντικείμενα ἀπαιτοῦντα («ειδικᾶς») ἐξουσιοδοτήσεις.—'Αλλοι κανόνες νομιμότητος (ἀνακλητόν, ἀναδρομικότης κλπ.).—Οί κανόνες τῶν ἱεραρχικῶν έπεμβάσεων.—'Αρμοδιότης ἱεραρχικῆς διαταγῆς και ὑπηρεσιακή ὑποχρέωσις ὑπακοῆς.—'Ορια αὐτῆς.—'Ιεραρχικός έλεγχος ἐπὶ τῶν νομικῶν πράξεων τῆς διοικήσεως.—Προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος νομιμότητος και οὐσιαστικῆς.—'Ελεγχος αὐτεπάγγελτος και ἐπὶ προσφυγῇ.—'Η ἱεραρχική προσφυγή, ἄτυπος και τυπική (ένδικοφανής).

Κατηγορίαι πράξεων και ένεργειῶν τῆς διοικήσεως.—'Υλικαί, τεχνικαί και οικονομικαί ένεργεια.—'Νομικαί πράξεις τῆς διοικήσεως.—Πράξεις μονομερεῖς και διοικητικά συμβάσεις.—«Εἰδικαί» ἢ «ἀτομικαί» ἢ «έν στενῇ έννοίᾳ» διοικητικά πράξεις δικαιοπρακτικοῦ χαρακτήρος.—'Εννοια και κατηγορίαι αὐτῶν.—Πρόσθετοι ὅρισμοι εἰς τὰς διοικητικάς πράξεις (αἰρέσεις, προθεσμιαί, ὅροι).—Διοικητικά πράξεις ἀνυπόστατοι και ἄπλῶς ἀνίσχυροι (ἄκυροι, ἀκυρώσιμοι κλπ.).—Κατηγορίαι διοικητικῶν συμβάσεων.—Σύνθετοι διοικητικά ένεργεια.—Κανονιστικά πράξεις τῆς διοικήσεως μή περιέχουσαι νομικούς κανόνες (έσωτερικοί κανονισμοί δημοσίων ὑπηρεσιῶν κλπ.).

Αἱ έννομοι σχέσεις δημοσίου δικαίου.—Δημόσια ἐξ ὑποκειμένου δίκαια.—Πηγὴ τούτων ἢ αὐθυπαγωγὴ τῆς κρατικῆς ἐξουσίας εἰς νομικούς φραγμούς.—Δημόσια ὑποχρεώσεις τῶν ιδιωτῶν.—'Αντιστρόφος δικαίωμα τῆς δημοσίας διοικήσεως και ὑποχρεώσεις αὐτῆς ἐναντι τῶν διοικουμένων.—'Υποκείμενα έν γένει τῶν δημοσίων έννόμων σχέσεων.—Σύστασις, ἀλλοίωσις και

κατάλυσις αὐτῶν.—Περιεχόμενον αὐτῶν.—Αἱ δημοσίου δικαίου παροχαί.— Εἰδικώτερον ἢ δημοσίου δικαίου ἀποζημίωσις.—'Αστική εὐθύνη τοῦ κράτους καὶ τῶν ἀσκούντων διοικήσιν νομικῶν προσώπων διὰ ζημίας προξενηθείσας ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν.

Δίκαιον τῶν διοικητικῶν διαφορῶν.—Αἱ ἔννοιαι τῆς διοικητικῆς διαφορᾶς καὶ τῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας.—Τὸ κράτος «δικαίου» ὡς θεμέλιον τῆς ἐννοίας τῆς διοικητικῆς δικαιοσύνης.—Αἱ καθ' ἕκαστα κατηγορίαι τῶν διοικητικῶν διαφορῶν.—Συστήματα διοικητικῆς δικαιοσύνης.—'Ιστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ Δικαίου τῶν διοικητικῶν διαφορῶν ἐν Ἑλλάδι.—Οἱ δικασταὶ τῶν διοικητικῶν διαφορῶν κατὰ τὸ σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους.—Τὰ διοικητικὰ δικαστήρια.—Γενικοὶ χαρακτῆρες αὐτῶν.—Κανόνες ἀρμοδιότητος καὶ λειτουργίας.—'Η ἐνώπιον αὐτῶν τηρουμένη διαδικασία.—Αἱ διοικητικαὶ διαφοραὶ τῆς «οὐσίας» ἢ τῆς «πλήρους δικαιοδοσίας».—'Ο θεσμὸς τῆς συγκρούσεως καθηκόντων.—'Ο θεσμὸς τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως.—'Ενδिका μέσα κατ' ἀποφάσεων διοικητικῶν δικαστηρίων.—'Η αἴτησις ἀναίρεσεως.—Αἱ ὑπαλληλικαὶ προσφυγαί.—Φορολογικὰ δικαστήρια καὶ εἰδικὰ διοικητικὰ δικαστήρια.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΝ

Γενικὴ θεωρία τοῦ Δημοσίου Διεθνoῦς Δικαίου.

Διεθνῆς Κοινοῦτης καὶ διεθνῆς δικαιοταξία.—Κοινωνικοὶ λόγοι ἐπιβήλλοντες τὴν διαμόρφωσιν Διεθνoῦς Κοινοῦτητος καὶ τὴν ἐννομον ρύθμισιν τῶν διεθνῶν σχέσεων.—Τὸ ἀνέφικτον τῆς οικονομικῆς αὐταρκειας τῶν κρατῶν.—Αἱ οικονομικαὶ διαπολιτειακαὶ ἀνταλλαγαὶ καὶ ἡ ἀνάγκη ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς ρυθμιστικούς κανόνας δικαίου.—'Η ἀσφάλεια τῶν κρατῶν καὶ ἡ ἀνάγκη διεθνoῦς θεμελιώσεως αὐτῆς.—'Η ἔννοια τῆς συλλογικῆς ἀσφαλείας.—'Η διεθνῆς δικαιοταξία καὶ αἱ ποικίλαι αὐτῆς μορφαί : ἡ διπλωματικὴ πολυκεντρος ὀργάνωσις περιφερειακαὶ καὶ οἰκουμενικαὶ ὀργανώσεις.

'Η νομικὴ ὑπόστασις τοῦ διεθνoῦς δικαίου.—'Η νομοθετικὴ λειτουργία εἰς τὰ διεθνή πλαίσια.—'Η δικαστικὴ λειτουργία εἰς τὰ διεθνή πλαίσια.—'Η ἐκτελεστικὴ λειτουργία εἰς τὰ διεθνή πλαίσια.—Αἱ κυρώσεις ἐν τῷ διεθνεῖ δικαίῳ.—'Αναγνώρισις τῆς νομικῆς ὑποστάσεως τοῦ διεθνoῦς δικαίου ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς πολιτείας.

'Η ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ διεθνoῦς δικαίου.—'Η ἐλληνικὴ παράδοσις.—Οἱ ρωμαϊκοὶ χρόνοι.—'Η ἐπίδρασις τοῦ Χριστιανισμοῦ.—Βυζάντιον.—'Ο δυτικὸς κόσμος κατὰ τὸν Μεσαίωνα.—Νεώτεροι χρόνοι : ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453) μέχρι τῆς εἰρήνης τῆς Βεσφαλίας (1648).—'Απὸ τῆς εἰρήνης τῆς Βεσφαλίας μέχρι τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης (1815) : ἡ πύκνωσις τῶν διεθνῶν σχέσεων ἢ ἀμερικανικὴ ἀνεξαρτησία ἢ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1789 καὶ ἡ

διαμόρφωσις τοῦ «ἐθνικοῦ κράτους». — Ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1914.—Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Διευθυντήριον (Ἡ Πενταρχία καὶ τὸ Concert Européen).—Ἡ ἀποικιακὴ ἐπέκτασις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.—Ἡ διέξυσις τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῆς Διεθνοῦς Κοινοτήτος.—Ἡ Παναμερικανισμός.—Αἱ Συνδιασκέψεις τῆς Χάγης τῶν ἐτῶν 1899 καὶ 1907.—Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἡ μεσοπολεμικὴ περίοδος (1920-1939).—Νομικὴ φύσις, σύνθεσις καὶ ὄργανα τῆς Κ.τ.Ε.—Ἡ Κ.τ.Ε. ὡς ὄργανον ἐπιλύσεως τῶν διεθνῶν διαφορῶν.—Αἱ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς προβλεπόμεναι κυρώσεις.—Λόγοι ἀποτυχίας τῆς Κ.τ.Ε.—Τὸ θετικὸν αὐτῆς ἔργον.—Αἱ συμμαχικαὶ διακηρύξεις (1941-1945) καὶ ὁ Ὀργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.—Γένεσις, σύνθεσις καὶ ὄργανα τοῦ Ο.Η.Ε.—Σκοπὸς καὶ ἀρχαὶ τοῦ Ο.Η.Ε.—Ἡ τεχνικὴ ὑπεροχὴ τοῦ Ο.Η.Ε. ἔναντι τῆς Κ.τ.Ε.—Μεταπολεμικὴ περίοδος.—Ἡ βραδύτης περὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ὀφειλομένη εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν δύο μεγάλων Δυνάμεων.—Διαμόρφωσις νέων ἀνεξαρτήτων κρατῶν καὶ τάσις πρὸς περαιτέρω ἀνεξαρτητοποίησιν ὑπεξουσιῶν πολιτειῶν.—Ἡ σύγχρονος τάσις τῶν κρατῶν πρὸς ἡμοσπονδίωσιν.

Αἴτια τῆς βραδείας ἐξελιξέως τοῦ διεθνοῦς δικαίου.—Ἀνασχετικοὶ παράγοντες παρεμποδίζοντες τὴν διαμόρφωσιν ἀρτίως συγκεκροτημένου διεθνοῦς δικαίου.

Διεθνὲς δίκαιον καὶ Ἐπιστήμη τῶν διεθνῶν σχέσεων.

Δημόσιον διεθνὲς δίκαιον καὶ Ἰδιωτικὸν διεθνὲς δίκαιον.

Δημόσιον διεθνὲς καὶ ἐσωτερικὸν δίκαιον.—Αἱ μεταξὺ τῶν δύο τούτων κλάδων τοῦ δικαίου ὑφιστάμεναι διαφοραί.—Σχέσεις διεθνοῦς καὶ ἐσωτερικοῦ δικαίου.—Τὸ πρόβλημα ἐν τῇ θεωρίᾳ : ἡ δυαδικὴ θεωρία ἢ μονιστικὴ θεωρία.—Τὸ πρόβλημα ἐν τῇ πράξει : ἡ διεθνὴς νομολογία καὶ συναφεῖς συνταγματικαὶ διατάξεις.—Τὸ ἐλληνικὸν ἐν προκειμένῳ δίκαιον.—Ἐλεγχος τῆς ἐλληνικῆς νομολογίας.

Βιβλιογραφία τοῦ Δημοσίου διεθνοῦς δικαίου.

Ἡ διεθνὴς νομικὸς κανὼν.

Αἱ Συνθήκαι.—Ὁρισμός.—Χαρακτηριστικά.—Κατάταξις τῶν συνθηκῶν.—Συνθήκαι πολυμερεῖς καὶ συνθήκαι διμερεῖς.—Συνθήκαι—συμβόλαια καὶ συνθήκαι—νόμοι.—Ἡ συνομολόγησις τῶν συνθηκῶν.—Διαπραγματεύσεις, ὑπογραφή καὶ ἐπιχώρισις τῶν συνθηκῶν.—Σύμφωνα ἀπλοποιημένης μορφῆς καὶ «σύμφωνα κυρίων».—Προσχώρησις καὶ ἐπιφύλαξις.—Ἐλαττώματα βουλήσεως ἐν ταῖς συνθήκαις.—Πλάνη, δόλος, βία.—Συνθήκαι συνομολογηθεῖσαι κατὰ παρέκκλισιν τῶν συνταγματικῶν κανόνων.—Συνθήκαι συνομολογηθεῖσαι ὑπὸ de facto κυβερνήσεων.—Ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος τῶν συνθηκῶν : *pacta sunt servanda*.—Αἱ συνθήκαι ἔναντι τῶν κυβερνώντων.—Αἱ συνθήκαι

καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.—Αἱ συνθήκαι καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία.—Αἱ συνθήκαι καὶ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία.—Αἱ συνθήκαι καὶ τὰ ἄτομα.—Αἱ συνθήκαι ἔναντι τῶν τρίτων κρατῶν.—Συνθήκαι ἀποτελοῦσαι πηγὴν πλεονεκτημάτων ὑπὲρ τρίτων κρατῶν: *Pacta in favorem tertii*.—Ἡ ρήτρα τοῦ μᾶλλον ἐννοουμένου κράτους.—Συνθήκαι ὑποχρεῦσαι τρίτα κράτη: *Pacta in obligandum tertii*.—Ὁ Ὁργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὰ «ἐκσπονδα κράτη».—Ἡ πρωτοκόλλησις τῶν συνθηκῶν.—Ἡ ἐρμηνεία τῶν συνθηκῶν.—Ἀρμοδιότης πρὸς ἐρμηνείαν τῶν συνθηκῶν.—Μέθοδος ἐρμηνείας τῶν συνθηκῶν.—Σύγκρουσις διατάξεων συνθήκης πρὸς κανόνας ἐσωτερικοῦ δικαίου, πρὸς ἐθιμικοὺς κανόνας ἢ πρὸς διατάξεις ἐτέρας συνθήκης.—Λύσις τῶν συνθηκῶν.—Διαλυτικὴ προθεσμία.—Διαλυτικὴ ρήτρα.—Ἐκτέλεσις τῶν συνθηκῶν.—Ἀδυναμία ἐκτελέσεως.—Καταγγελία.—Ἀναθεώρησις.—Εὐχέρεια καταγγελίας συνθήκης—συμβολαίου, συνεπεὶχ παραβιάσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἀντισυμβαλλομένου.—Παραίτησις κράτους ἀπὸ τῶν πλεονεκτημάτων συνθήκης.—Συνέπειαι τῶν κυβερνητικῶν ἢ ἐδαφικῶν μεταβολῶν ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν συνθηκῶν.—Ἡ ἐπίδρασις τοῦ πολέμου ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν συνθηκῶν.—Ἡ ἀπρόβλεπτος καὶ ριζικὴ μεταβολὴ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ὡς λόγος λύσεως τῶν συνθηκῶν: ὁ κανὼν *rebus sic stantibus*.

Μονομερεῖς δικαιοπραξίαι.—Διπλωματικὰ ἔγγραφα μὴ συνιστῶντα συνθήκας.

Οἱ διεθνεῖς ἐθιμικοὶ κανόνες.—Συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐθίμου.—Τρόποι διαπιστώσεως ἐθιμικοῦ κανόνος.—Φύσις τοῦ ἐθιμικοῦ δικαίου.—Παραδείγματα διεθνῶν ἐθιμικῶν κανόνων.

Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου ὡς πηγὴ τοῦ διεθνοῦς δικαίου.—Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς ὑπάρξεως τρίτης αὐτοτελοῦς πηγῆς τοῦ διεθνοῦς δικαίου.—Φύσις τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ὡς τρίτης πηγῆς τοῦ διεθνοῦς δικαίου.—Περιπτώσεις γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἐφαρμοζομένων εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις.—Γενικαὶ ἀρχαὶ οὐσιαστικοῦ δικαίου.—Γενικαὶ ἀρχαὶ δικονομικοῦ δικαίου.—Γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου διαμορφωθεῖσαι ἐν τῷ διεθνεῖ περιβάλλοντι.

Ἐπικουρικὰ μέσα καθορισμοῦ τῶν διεθνῶν κανόνων δικαίου.—Νομολογία καὶ Ἐπιστήμη.—Ἡ ἐπικείκεια.

Τὰ ὑποκείμενα τοῦ Διεθνοῦς δικαίου.

Τὰ κράτη.—Ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ κράτους.—Ἱστορικὴ διαμόρφωσις τῆς ἐννοίας τῆς ἀνεξαρτησίας.—Ἡ ἐννοια τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἡ ἐπιστήμη.—Αἱ περὶ ἀπολύτου κυριαρχίας τοῦ κράτους δοξασίαι.—Αἱ περὶ «σχετικῆς» ἢ «περιορισμένης» κυριαρχίας διδασκαλίαι.—Ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη τοῦ διεθνοῦς δικαίου.—Συμπεράσματα.—Αἱ κατευθύνσεις τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν καὶ ἡ ἐννοια τῆς κυριαρχίας.—Περιεχόμενον

τῆς ἐννοίας τῆς ἀνεξαρτησίας.—Τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀρμοδιότητων τοῦ κράτους ὡς ἀνεξαρτήτου πολιτειακῆς ὀντότητος.—Ἐδαφικὴ ἀρμοδιότης τοῦ κράτους.—Προσωπικὴ ἀρμοδιότης τοῦ κράτους.—Ἀρμοδιότης τοῦ κράτους λόγῳ ἀσχίσεως δημοσίας ὑπηρεσίας.—Φύσις τῶν ἀρμοδιότητων τοῦ κράτους ὡς ἀνεξαρτήτου νομικοῦ προσώπου τοῦ διεθνoῦς δικαίου: ἀποκλειστικότης, αὐτονομία, πληρότης.—Περιορισμὸς τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους λόγῳ προσχωρήσεως αὐτοῦ εἰς Συμμαχίαν ἢ εἰς "Ἐνωσιν ὁμοσπονδιακοῦ χαρακτῆρος.—Περιορισμὸς τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους λόγῳ ὑπαγωγῆς αὐτοῦ εἰς τοὺς κανόνας τοῦ διεθνoῦς δικαίου.—Τὸ ἀναπαλλοτρίωτον τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους.

Συνέπειαι τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους.—"Όρια τῶν ἀρμοδιότητων αὐτοῦ.—Ἡ ἰσότης μεταξὺ πολιτειῶν.—Ἰσότης νομικὴ καὶ ἰσότης λειτουργικὴ.—Ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ἐπεμβάσεως.—Περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ ἐπέμβασις εἶναι θεμιτή.—Ὁ Διεθνῆς Οἰκονομικὸς Ἐλεγχος (Δ.Ο.Ε.) ἐν Ἑλλάδι. Τὸ δόγμα τοῦ Μονρόου.—Ἐξέλιξις τοῦ δόγματος τοῦ Μονρόου κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους.—Τὸ δόγμα Ντράγκου.—Ἀπαγόρευσις χρησιμοποήσεως βίας πρὸς εἰσπραξίν χρηματικῶν ὑφειλῶν.—Τὸ δόγμα Πόρτερ.—Ἡ ἑτεροδικία τῶν κρατῶν.—Πρακτικὴ σημασία τοῦ θεσμοῦ.—Ἱστορικὴ θεμελίωσις.—Ἐκτάσεις τοῦ προνομίου τῆς ἑτεροδικίας.—Πράξεις ἐξουσίας καὶ πράξεις διαχειρίσεως.—Τὸ παρ' ἡμῖν κρατοῦν σύστημα.—Ἐκτέλεσις τῶν κατ' ἄλλοδαποῦ κράτους ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων.

Κράτη τελούντα ὑπὸ εἰδικῶν διεθνῶν καθεστώσιν.—Ἡ διηνεκῆς οὐδετερότης.—Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν διηνεκῶς οὐδετέρων κρατῶν.—Βέλγιον, Λουξεμβούργον, Ἑλβετία, Αὐστρία.—Ἡ οὐδετεροποίησις.—Οὐδετεροποιημένα ἢ ἀπεστρατιωτικοποιημένα ἐδάφη ἐν Ἑλλάδι.

Κράτη ὑπεξούσια.—Ἡ ὑποτελία ἐν στενῇ ἐννοίᾳ.—Τὰ προτεκτοράτα.—Ἡ de facto ὑπεξουσιότης.—Ὁ θεσμὸς τῆς ἐγγυήσεως ἐν τῷ διεθνῷ δικαίῳ.—Νομικὴ φύσις, μορφαί, ἀντικείμενον καὶ συνέπειαι τῆς ἐγγυήσεως.—Ἄνιστοι συμμαχικοὶ δεσμοί.—Σφαῖρα ἐπιρροῆς.

Ἡ διεθνῆς θέσις τῆς Ἑλλάδος.—Ἡ διεθνῆς θέσις τῆς Ἑλλάδος ὡς καθωρίσθη ὑπὸ τῶν διεθνῶν δικαιοπραξιῶν τῶν ἐτῶν 1827-1830.—Ἡ διεθνῆς θέσις τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν.

Τὰ ἄτομα ὡς ὑποκείμενα τοῦ διεθνoῦς δικαίου.—Δικαιώματα χορηγούμενα εἰς τὸ ἄτομον ὑπὸ τοῦ συμβατικοῦ διεθνoῦς δικαίου.—Δικαιώματα χορηγούμενα εἰς τὸ ἄτομον ὑπὸ τοῦ ἠθικοῦ διεθνoῦς δικαίου.—Οἱ ἄλλοδαποί.—Οἱ ἀπόλιδες.—Οἱ πρόσφυγες.—Ἡ Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου.—Ἡ Σύμβασις τῆς Ρώμης τῆς 4-11-1950.

Δικαιώματα χορηγούμενα ὑπὸ τοῦ διεθνoῦς δικαίου εἰς ὁμάδας ἀτόμων.—Ἀναγνώρισις δικαιωμάτων ἐμπολέμου εἰς τοὺς ἐπαναστάτας.—Αἱ μειονότητες.—Ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν.

Ἡ διεθνὴς εὐθύνη τοῦ κράτους καὶ τῶν ἀτόμων.

Προϋποθέσεις τῆς διεθνοῦς εὐθύνης τοῦ κράτους.— Πράξεις τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας.— Πράξεις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.— Πράξεις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.— Εὐθύνη τοῦ κράτους ἐκ πράξεων ἰδιωτῶν.— Εὐθύνη τοῦ κράτους ἐκ πράξεων τῶν de facto κυβερνήσεων.— Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν ἐσωτερικῶν ἐνδίκων μέσων.

Λόγοι ἀπαλλάσσοντες τὸ κράτος τῆς διεθνοῦς εὐθύνης.— Νόμιμος ἄμυνα.— Ἀντίποινα.— Κατάστασις ἀνάγκης.— Ἀνωτέρα βία.

Ἡ διεθνὴς εὐθύνη τῶν ἀτόμων.— Τὸ δεθνὲς ποινικὸν δίκαιον.

Ἀντικείμενα τοῦ Διεθνοῦς δικαίου.

Ἐδαφικὴ κυριαρχία.— Διάκρισις τῆς σχέσεως ἐξουσίας πρὸς τὴν ἐμπράγματον σχέσιν.— Ἐδαφικὴ ἔκτασις τῶν ἐπικρατειῶν.— Σύνορα.— Χωρικαὶ θάλασσαί.— Αἰγιαλίτις ζώνη.— Δικαιώματα τῶν ἐπικρατειῶν ἐπὶ τῆς αἰγιαλίτιδος ζώνης.— Κόλλοι καὶ ὄρμοι.— Λιμένες καὶ καθεστῶς αὐτῶν.— Ἐσωτερικαὶ θάλασσαί.— Κλεισταὶ θάλασσαί.— Στενά.— Διεθνεῖς ποταμοί.— Τὸ καθεστῶς τοῦ Ρήνου καὶ τοῦ Δουνάβεως.— Διεθνεῖς ποταμοὶ καὶ δικαιώματα ἐκ τῶν ὕδατοπτώσεων.— Διώρυγες.— Διώρυγες διεθνεῖς.— Ἀνοικτὴ θάλασσα.— Τὸ δόγμα τῆς ἐλευθερίας τῶν θαλασσῶν.— Ἱστορικὴ ἐξέλιξις αὐτοῦ.— Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθέρας ναυσιπλοίας.— Ἀστυνομία καὶ ἐποπτεία τῶν ἀνοικτῶν θαλασσῶν.— Ἡ πειρατεία ἐν τῷ διεθνεί δικαίῳ.— Ἐναέρια στρώματα.— Κανονισμοὶ τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ διεθνοῦς δικαίου περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀεροπορίας.— Διεθνεῖς συνδιασκέψεις καὶ συναφεῖς συμβάσεις.— Νομικὴν ἐν γένει καθεστῶς τῶν διεθνῶν συγκοινωνιῶν (χερσαίας, ποταμίας, λιμναίας, θαλασσίας, ἐναερίου).— Τρόποι κτήσεως τῆς ἐδαφικῆς κυριαρχίας.— Κατάληψις.— Ἡ θεωρία τῆς ἐσωχώρας.— Ὁ θεσμὸς τῶν ἀποικιακῶν προτεκτοράτων καὶ τῶν ζωνῶν τῆς ἐπιρροῆς.— Διεθνεῖς ἐντολαί.— Πρόσκτησις παράγωγος.— Ἀνταλλαγὴ ἐδαφῶν.— Παραχώρησις καὶ ἀναγνώρισις αὐτῆς διὰ δημοψήφισματος.— Πολυετῆς ἐνοικίσις ἐδαφῶν ἐν τῷ διεθνεί δικαίῳ.

Ὅργανα τῶν διεθνῶν σχέσεων (ἔθνικὰ καὶ διεθνή): Διεθνεῖς ἀντιπροσωπεΐαι, ἀρχαὶ διπλωματικαὶ καὶ προξενικαί.

Διεθνεῖς παραστάται τῶν πολιτειῶν.— Πρεσβευταί.— Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κράτους.— Προνομίαι τῶν ξένων ἀρχηγῶν κρατῶν, κατοχυρούμεναι ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς δικαίου.— Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.— Διπλωματικοῦ ἀντιπρόσωποι.— Τὸ δίκαιον τῆς πρεσβεύσεως ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ ἐξελίξει.— Τὰ νῦν ἰσχύοντα.— Διαβάθμισις τῶν τάξεων τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων.— Συγκρότησις τῶν διπλωματικῶν ἀρχῶν.— Τὸ διπλωματικὸν σῶμα.— Δικαιώματα καὶ

καθήκοντα τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων.—Προνομίαι καὶ ἀσυλία.—
Ποινικὴ καὶ ἀστικὴ ἑτεροδικία.

Ἰστορία προξενιαί.—Ὁ θεσμὸς τῆς προξενίας εἰς τὰς ἀρχαίας ἐλληνικὰς
πολιτείας.—Ἐξέλιξις αὐτοῦ ἐν τῷ ρωμαϊκῷ κόσμῳ καὶ κατὰ τὸν Μεσαίωνα.—
Σύγχρονος ἐποχῆ.—Συμβατικὴ κατάστασις τοῦ θεσμοῦ.—Βαθμολογικὴ τάξις
τῶν προξένων.—Τακτικοὶ καὶ ἐπίτιμοι ἢ ἄμισθοι πρόξενοι.—Ἱεραρχικαὶ
διακρίσεις.—Προνομίαι καὶ ἀσυλία.—Καθήκοντα ἐν γένει : διοικητικά, δι-
καστικά, ληξιαρχικά, συμβολαιογραφικά κλπ.

ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

**Πνευματικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀπόψεις τοῦ συγχρόνου ποινικοῦ
δικαίου.—Ἡ θεωρία τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ποινῆς.**

Πνευματικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀπόψεις τοῦ συγχρόνου ποινικοῦ δικαίου.—
Πνευματικὰ ρεύματα καὶ ποινικὴ ἐπιστήμη.—Τὸ πρόβλημα τῆς ποινικῆς ἐπι-
στήμης καὶ ἡ ἔκτασίς του.—Ἡ «κρίσις» εἰς τὴν ποινικὴν ἐπιστήμην.—Ὁ
«φιλελευθερισμὸς» εἰς τὴν ποινικὴν ἐπιστήμην.—Ὁ «κοινωνισμὸς» εἰς τὴν
ποινικὴν ἐπιστήμην.—Κριτικὴ φιλοσοφία καὶ ποινικὴ ἐπιστήμη.—Τὸ σύγ-
χρονον «ἀντιορθολογικόν» κίνημα καὶ ἡ ποινικὴ ἐπιστήμη.

Ἡ ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου.—Ἡ μεθοδολογικὴ διάρθρωσις τῆς
καθόλου ποινικῆς ἐπιστήμης καὶ τὰ κριτήρια αὐτῆς.—Τὰ ἀντικείμενα τῆς
ἐπιστήμης τοῦ ποινικοῦ δικαίου.—Αἱ βασικαὶ ἔννοιαι τῆς ἐπιστήμης τοῦ ποι-
νικοῦ δικαίου.

Ἐπισκόπησις τοῦ συγχρόνου ποινικοῦ δικαίου.—Ἡ ἱστορία τῆς νεοελλη-
νικῆς ποινικῆς νομοθεσίας.—Αἱ «σχολαί» τοῦ ποινικοῦ δικαίου.—Ἡ «πολι-
τικὴ» καὶ τὸ «ποινικὸν δίκαιον».

Ἡ θεωρία τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ποινῆς.—Τὸ ἐγκλημα ὡς ἔννοια τοῦ
ποινικοῦ νόμου.—Τὸ ἐγκλημα ὡς πρᾶξις ὀρισμένου δράστου.—Τὸ ἐγκλημα
ὡς ἄδικος πρᾶξις (τυπικὴ καὶ οὐσιαστικὴ).—Τὸ ἐγκλημα ὡς ἄδικος πρᾶξις
τοῦ ἐνόχου.

Ἐμφανίσεις τοῦ ἐγκλήματος.—Τὸ ἐγκλημα ὡς μὴ περτωθεῖσα πρᾶξις
(ἀπόπειρα).—Τὸ ἐγκλημα ὡς πρᾶξις πλειόνων δραστῶν (συμμετοχὴ).—Τὸ
ἐγκλημα ὡς πραγματικὴ ἢ νομικὴ ἐνόχτης (συρροή).

Ἡ ποινὴ ὡς ἔννομος συνέπεια τοῦ ἐγκλήματος.—Ἡ νομικὴ φύσις τῆς
ποινῆς.—Λόγοι αἵροντες ἢ μετριάζοντες τὴν ποινὴν.—Τὰ εἶδη τῶν ποινῶν καὶ
ἡ ἱστορία των.—Κριτικὴ τοῦ «συστήματος» τῶν ποινῶν τοῦ νόμου.—Ἡ φιλο-
σοφία τῆς ποινῆς.

Τὰ ἀσφαλιστικὰ μέσα.—Ἡ νομικὴ φύσις τῶν ἀσφαλιστικῶν μέσων.—
Ἡ ἱστορία τῶν ἀσφαλιστικῶν μέσων.—Ὁ νέος Ποινικὸς Κώδιξ καὶ τὰ ἀσφα-
λιστικὰ μέσα.

Ἰδιῶν μέρους τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἑρμηνεῖα θεμάτων ἐκ τοῦ ἰδιῶν μέρους τοῦ ποινικοῦ νόμου.—Ἐγκλήματα κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος.—Ἐγκλήματα ἐσχάτης προδοσίας.—Ἐγκλήματα περὶ τὴν ὑπερησείαν.

Ἀσκήσεις ἐπὶ πρακτικῶν θεμάτων.

Στοιχεῖα ποινικῆς δικονομίας.

Ἡ γενικὴ διάπλασις τῆς ποινικῆς δικονομίας.—Ἔννοια καὶ περιεχόμενον τῆς ποινικῆς δικονομίας.—Μορφή καὶ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς ποινικῆς δικονομίας.—Αἱ ἀρχαὶ τῆς ποινικῆς δικονομίας.—Αἱ πηγαὶ τῆς ἐλληνικῆς ποινικῆς δικονομίας.—Προβλήματα ἐφαρμογῆς καὶ ἐρμηνείας τῶν κανόνων τῆς ποινικῆς δικονομίας.

Ἡ ποινικὴ δίκη.—Ἡ ποινικὴ δίκη ὡς ἔννομος σχέσις.—Τὰ στάδια τῆς διαικασίας.—Τὰ δικαστήρια.—Ἀρμοδιότης καὶ δικαιοδοσία.—Οἱ παράγοντες τῆς ποινικῆς δίκης.—Τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα.

Αἱ ἀποφάσεις.—Ἡ ἔφεσις.—Ἡ ἀνάίρεσις.—Ἡ ἀναψηλάφησις.

ΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἐμπράγματον Δίκαιον.

Τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα.—Νομὴ : κτήσεις, ἀπώλεια, προστασία.—Κυριότης καὶ περιεχόμενον αὐτῆς, περιορισμοί, τρόποι κτήσεως, προστασία, μεταγραφή.—Δουλεῖαι : προσωπικαί, πραγματικαί, περιεχόμενον, σύστασις, προστασία, ἀπόσβεσις.—Ἐνέχυρον : σύστασις, ἀπόσβεσις, προστασία, νόμιμον ἐνέχυρον, γεωργικὸν ἐνέχυρον κλπ.—Ὑποθήκη : σύστασις, ἔκτασις, ἀπόσβεσις, προσημείωσις.

Οἰκογενειακὸν Δίκαιον.

Μνηστεία : σύστασις, λύσις, συνέπειαι, παραγραφή.—Γάμος : ὅροι πρὸς σύναψιν, ἰκανότης, κωλύματα.—Ἄκυρος καὶ ἀκυρώσιμος γάμος, ἀνυπόστατος γάμος.—Προσωπικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν συζύγων.—Περιουσιακαὶ σχέσεις τῶν συζύγων.—Προίξ : σύστασις, εἶδη προίξος, δικαιώματα ἀνδρὸς ἐπὶ τῆς προίξος, ἀσφάλεια προίξος, ἡ προίξ λυθέντος τοῦ γάμου, χωρισμὸς προίξος.—Διαζύγιον : λόγοι διαζυγίου, διαδικασία, ἀποτελέσματα.—Γνησιότης τέκνου, ἀποκρήρυξις.—Διατροφή ἐκ τοῦ νόμου.—Σχέσεις γονέων καὶ τέκνων, πατρικὴ ἐξουσία.—Ἐξώγαμα τέκνα, ἀναγνώρισις, νομιμοποίησις.—Υἱοθεσία : ὅροι, ἀποτελέσματα.—Ἐπιτροπεία, παρεπίτροπος, συγγενικὸν συμβούλιον.—Κηδεμονία χειραφῶτων ἀνηλίκων.—Ἐπιτροπεία ἀπηγορευμένων, ἐπιτροπεία ἀπόντος.—Δικαστικὴ ἀντίληψις.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Γενικόν μέρος.—Δίκαιον 'Εταιρειών.— Ναυτικόν δίκαιον.— Πτωχευτικόν δίκαιον.

Γενικόν μέρος.—'Ιστορία τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου.—'Εμπορικαί πράξεις.—'Εμποροί.—'Επωνυμία καὶ σήματα.—'Εμπορικὰ βιβλία.—Χρηματιστήρια.— Παραγγελία.— Μεταφορά.— Συναλλαγματικά.— Γραμμάτια.—'Επιταγαί.— Τραπεζιτικά πράξεις ἐν γένει.—'Ανοικτός λογαριασμός.— Χερσαία ἀσφάλεια.

Δίκαιον 'Εταιρειών.—'Ομόρρυθμοί, ἑτερόρρυθμοί, ἀνόνομοί ἑταιρεῖαι.

Ναυτικόν Δίκαιον.—'Ιστορία.—Πλοῖον ἐν γένει.—Πλοίαρχος.—Ναῦται.— Προστασία ναυτικῆς πίστεως.—Ναύλωσις.—'Ασφάλεια.—Πλοιοκτήτης καὶ ἐφοπιστής.—Τρόποι κτήσεως πλοίου.—Συμπλοιοκτησία.—'Αβαρία.—Σύγκρουσις πλοίων.—Ρυμούλκησις.

Πτωχευτικόν Δίκαιον.—'Ιστορία.—Προϋποθέσεις κηρύξεως πτωχεύσεως.—'Απόφασις δικαστηρίου.—'Οργανα πτωχευτικῆς διαδικασίας.—Συνέπειαι ἐν γένει τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.—'Υποπτος περίοδος.—Διεκδίκησις ἐν πτωχεύσει.—'Η σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος.—'Επαλήθευσις ἀπατήσεων.— Συμβιβασμός ἐν γένει.—'Ενωσις, διανομή.—Παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως.—'Αποκατάστασις.

Β'. ΚΥΚΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

'Εννοια καὶ ἀποστολή τῆς οἰκονομίας τοῦ κράτους.—'Η πολιτεία καὶ ἡ οἰκονομία αὐτῆς.—'Εννοια καὶ περιεχόμενον τῆς κρατικῆς οἰκονομίας.—Κατευθυντήριοι γραμμαὶ τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς.—Σχέσις μεταξύ δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας.—'Η θέσις τῆς κρατικῆς οἰκονομίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας.

'Η δημοσία οἰκονομική ὡς ἐπιστήμη.—'Εννοια καὶ περιεχόμενον.—'Αποστολή τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῆς κρατικῆς οἰκονομίας.—Κλάδοι τῆς δημοσίας οἰκονομικῆς.—Τοποθέτησις τῆς δημοσίας οἰκονομικῆς ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν.—'Η αὐτοτέλεια τῆς δημοσίας οἰκονομικῆς.— Μέθοδοι ἐρεῦνης.—«Δημοσιονομικοὶ νόμοι».

Κατηγορίαι δημοσιονομικῶν ἐνεργειῶν καὶ ἐπιδράσεις αὐτῶν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ βίου.—Αἱ κύρια μορφαὶ τῆς δημοσιονομικῆς δράσεως.—Κρατικά δαπάναι καὶ κρατικά ἔσοδα.—Χαρακτῆρες τῆς δημοσιονομικῆς δράσεως.—'Ο οἰκονομικοπολιτικός αὐτῆς χαρακτήρ.—'Επιδράσεις τῆς δημοσιονομικῆς δράσεως ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἐπὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, ἐπὶ τοῦ νομίσματος, ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν

διακυμάνσεων.—Τὰ ὄρια τῆς δημοσιονομικῆς δράσεως καὶ ἡ ἀνάγκη προσαρμογῆς ταύτης πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας.—Ἡ φορολογικὴ δυναμικότης.

Ἱστορίαι τῶν δημοσιονομικῶν θεωριῶν.—Ἕλληνες, —Ρωμαῖοι.—Βυζαντινοί.—Μεσαιῶν.—Φεουδαρχικὸν σύστημα ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ.—Ἐμποροκράται.—Καμεραλισταί.—Ἡ δημοσιονομικὴ θεωρία τοῦ φυσικοῦ δικαίου.—Φυσιοκράται.—David Hume καὶ Adam Smith.—Ρωμαντικὴ Σχολή.—Ἱστορικὴ Σχολή.—Lorenz von Stein.—Shäffle.—Roscher.—Οἱ λοιποὶ θεωρητικοὶ τοῦ 19ου αἰῶνος.—Ἀδόλφος Wagner.—Σύγχρονος ἐποχὴ.

Κρατικαὶ ἀνάγκαι, πολιτικὴ τῶν δαπανῶν καὶ τρόποι ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν.—Προϋδούσα ἐπέκτασις τῶν δαπανῶν εἰς τὰ σύγχρονα κράτη.—Κατηγορίαι κρατικῶν δαπανῶν (παραγωγικαὶ καὶ ἀποδοτικαί, τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι κλπ.).—Διάκρισις τῶν δαπανῶν βάσει τῶν διοικητικῶν σκοπῶν.—Γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς πολιτικῆς τῶν δαπανῶν.—Ἀρχαὶ διαχειρίσεως (αἱ ἀρχαὶ τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας, τῆς οἰκονομικότητος, τῆς ἀναλογικότητος κλπ.).—Ἀρχαὶ καλύψεως τῶν δαπανῶν (φορολογία, δανειακὴ πολιτικὴ κλπ.).—Ἀντιμετώπισις τῶν κρατικῶν δαπανῶν.—Ἱστορικὴ ἐξέλιξις συστημάτων πορισμοῦ κρατικῶν ἐσόδων (περίοδος κτηματικῆς οἰκονομίας τοῦ κράτους, νομηματικὴ κρατικὴ οἰκονομία, φορολογικὴ περίοδος, κοινωνικὴ περίοδος).—Ταξινόμησις τῶν κρατικῶν ἐσόδων.—Τὸ κράτος ὡς ἐπιχειρηματίας.—Ἐσοδα ἐκ φόρων.—Ἐσοδα ἐκ δανείων.—Δημοσιονομικοὶ κανόνες, διέποντες τὴν ἐπιχειρηματικὴν δρᾶσιν τοῦ κράτους.—Αἱ κατ' ἴδιαν κρατικαὶ ἐκμεταλλεύσεις (ἀγροτικὰ κτήματα, συγκοινωνίαι, τηλεπικοινωνίαι κλπ.).

Γενικὴ θεωρία τῆς φορολογίας.—Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους.—Ἀντικείμενα τῆς φορολογίας.—Σκοποὶ καὶ λειτουργίαι τῆς φορολογίας.—Φορολογικὰ ἀξιώματα.—Ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη ἐν τῇ κατανομῇ τῶν φορολογικῶν βαρῶν.—Ἡ νομικὴ ἀποψις ἐν τῇ συνταγματικῇ καταχυρῶσει τῆς αἰσότητος ἐν τῇ φορολογίᾳ.—Λοιπαὶ βασικαὶ ἀρχαὶ τῆς φορολογίας.—Ἐκτασις τῆς φορολογίας καὶ ὄρια αὐτῆς.—Κατανομὴ τῶν φορολογικῶν βαρῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φοροδοτικῆς ικανότητος (φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐλαχίστου συντηρήσεως, προοδευτικὴ φορολογία κλπ.).—Γενικότης τῆς φορολογίας καὶ ἐκ φόρων ἀπαλλαγαί.

Μορφαὶ φορολογικῶν συστημάτων.—Φόρος ἐνιαῖος καὶ πολλαπλοῦν σύστημα φόρων.—Κατάταξις τῶν φόρων (ἕμμεσοι καὶ ἔμμεσοι, τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι, προσωπικοὶ καὶ πραγματικοὶ κλπ.).—Ἡ φοροτεχνικὴ τοῦ κράτους.—Ἐπιδράσεις τῆς φορολογίας καὶ συναφεῖς ἀντιδράσεις τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας.—Ἐπίπτωσις τῶν φόρων.

Εἶδη τῶν φόρων.—Ἄμεσοι φόροι : Φόροι ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς περιουσίας.—Ἐμμεσοὶ φόροι : Ἐπὶ τῶν δαπανῶν (γενικὸς φόρος καταναλώσεως καὶ εἰδικοί τοιοῦτοι : ἐπὶ εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ εἰδῶν γενικῆς χρή-

σεως καὶ ἐπὶ εἰδῶν πολυτελείας).—Φορολογικὰ μονοπώλια εἰδικώτερον.—Δασμοί.—Εἶδη αὐτῶν.—Δασμολόγια καὶ συστήματα αὐτῶν.—Φόροι μικτοὶ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας.

Κάλυψις κρατικῶν δαπανῶν διὰ δανείων.—Γενικὴ θεωρία τῆς δημοσίας πίστεως.—Ἐννοια τῆς δημοσίας πίστεως.—Θέσις τῶν δανείων εἰς τὴν κρατικὴν οἰκονομίαν.—Προϋποθέσεις ἐπιτρεπτῆς προσφυγῆς εἰς τὸ δάνειον.—Τρόποι συνάψεως κρατικῶν δανείων.—Προνόμια τῶν τίτλων ἐθνικῶν δανείων.—Μορφαὶ δανείων (διαρκῆ καὶ ἀποσβεστέα δάνεια—κυμαινόμενον χρέος—ἐκούσια καὶ ἀναγκαστικά δάνεια—ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ—ἡγγυημένα δάνεια).—Μέθοδοι ἀποσβέσεως τῶν κρατικῶν δανείων καὶ δημοσιονομικὰ μέσα ἀποπληρωμῆς αὐτῶν.

Ἡ δημοσιονομικὴ διοίκησις.—Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.—Περιεχόμενον τῆς δημοσιονομικῆς διοικήσεως.—Νομικὴ φύσις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀναγκαιότης αὐτοῦ.—Γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ (δημοσιότης, καθολικότης κλπ.).—Διαδικασία καταρτίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.—Ἐκτέλεσις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἔλεγχοι αὐτῆς (διοικητικῶς, δικαστικῶς, κοινοβουλευτικῶς).

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι.—Περιεχόμενον τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας.—Κοινωνικοοικονομικὰ προβλήματα καὶ αἷτια γενέσεως αὐτῶν.—Ἀντικείμενον τῆς θεωρητικῆς οἰκονομικῆς καὶ θέσις αὐτῆς ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν.—Θεμελιώδεις ἔννοιαι ἐν τῇ πολιτικῇ οἰκονομίᾳ: οἰκονομικαὶ ἀξίαι, ἐργασία, κεφάλαιον, ἔδαφος, παραγωγή κλπ.—Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας: οἰκιακὴ παραγωγή, ἀγοραστικὴ παραγωγή, ἐμπορικὴ παραγωγή, προκεφαλαιοκρατικὴ καὶ κεφαλαιοκρατικὴ.—Μορφαὶ τῆς κοινωνικοοικονομικῆς ὀργανώσεως (ἀτομιστικὴ, κοινωνιστικὴ κλπ.).—Διευθυνόμενὴ ἢ προγραμματικὴ οἰκονομία.—Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς ἐπιστήμης τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας παρ' ἄλλοδαποῖς καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Παραγωγή, ἐργασία, κεφάλαιον, ἔδαφος.—Μέσα ἀντιμετωπίσεως τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν ἐν τῇ κοινωνικῇ οἰκονομίᾳ.—Ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῆς παραγωγῆς.—Ἐργασία καὶ εἶδη αὐτῆς.—Ὁ καταμερισμὸς τῆς ἐργασίας.—Ἡ συνεργασία πρὸς παραγωγήν.—Ἡ συγκέντρωσις τῆς παραγωγῆς.—Τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα τῆς στενότητος ἐργασίας καὶ τῆς ἀνεργίας.—Τὸ ἔδαφος ὡς φορεὺς πρώτων ὑλῶν.—Τὸ ἔδαφος ὡς τόπος ἐγκαταστάσεως τῆς παραγωγῆς.—Τὸ κεφάλαιον.—Τὰ κίνητρα τῆς ἀποταμιεύσεως.—Οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀποταμιεύσεως.

Γενικὴ θεωρία τῶν τιμῶν.—Ἡ ζήτησις οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καὶ αἱ δα-

πάναι προμηθείας (τιμαί) αὐτῶν.—Οἰκονομικοὶ νόμοι συναφεῖς.—Σχηματισμὸς τῆς τιμῆς ἰσορροπίας ἢ ἐνιαίας τιμῆς.—Προσδιοριστικὰ αἷτια τῶν τιμῶν.—Μονοπόλια.—Ἡ διανομὴ τοῦ εἰσοδήματος.—Οἱ μισθωτοί.—Οἱ ἐργατικοὶ μισθοί.—Ἡ ἔργειος πρόσδοσις.—Ἐπί τὸν τόκος καὶ τὰ προσδιοριστικὰ αἷτια.—Αἱ περὶ τόκου θεωρίαι.—Τὸ ἐπιχειρηματικὸν κέρδος.

Χρῆμα, πίστις καὶ νομοθετικὰ συστήματα.—Ἡ κυκλοφορία τῶν ἀγαθῶν.—Ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τοῦ χρήματος καὶ ἡ ἐξωτερικὴ αὐτοῦ ἀξία.—Ἡ ἀνταλλαχὴ τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ διεθνὴς συναλλαχὴ.—Ἡ πίστις ἐν τῇ κοινωνικῇ οἰκονομίᾳ.—Αἱ τράπεζαι καὶ τὰ εἶδη αὐτῶν.—Θεωρία τῶν νομισματικῶν συστημάτων.—Ἐπί τὸν χρυσὸν καὶ ὁ διμεταλλικὸς κανὼν.—Τὰ διευθυνόμενα νομισματικὰ συστήματα : τὸ τιμαριθμικὸν νόμισμα—τὸ νόμισμα σταθεροῦς κυκλοφορίας—τὸ σύστημα τῆς σταθεροῦς ἀξίας τοῦ χρήματος.

Ἡ κατανομὴ τῶν ἀγαθῶν.—Τὸ κρατοῦν σύστημα.—Οἱ σοσιαλιστικοὶ τρόποι.—Οἱ κεφαλαιούχοι εἰσοδηματῖαι.—Οἱ μισθωτοί.—Οἱ ἐπιχειρηματῖαι.

Αἱ οἰκονομικαὶ διακινῶσεις.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

I. Γενικὴ Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ.—Ὁρισμὸς, ἔννοια καὶ περιεχόμενον τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς.—Διακρίσεις τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς.—Οἰκονομικαὶ μονάδες : ἐκμετάλλευσις, ἐπιχείρησις.—Κατηγορίαι ἐπιχειρήσεων.—Μορφαὶ ἐπιχειρήσεων.—Ὁργάνωσις ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐπιχειρήσεων.—Ἐννοια τῆς περιουσίας : σύνθεσις, ἀποτίμησις, μετασχηματισμοί.—Ἐννοια τοῦ κόστους.—Ρευστότης.—Τὰ ἔξοδα ἐν τῇ ἐπιχειρῆσει.—Ἀποτελεσματικότης.—Ἐννοια τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κέρδους.—Κύκλος ἐργασιῶν.—Ἐννοια καὶ ὄρισμὸς τῆς πίστεως.—Περιεχόμενον αὐτῆς καὶ κατηγορίαι.—Ἐργασία, ὄργάνωσις αὐτῆς, μέθοδοι ἀντιμισθίας.—Ἀσφάλις.—Στατιστικὴ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων.

II. Τραπεζιτικὴ Οἰκονομικὴ.—Ὁρισμὸς, ἔννοια καὶ χρησιμότης Τραπεζῶν.—Ἐξέλιξις Τραπεζῶν.—Κατηγορίαι Τραπεζῶν.—Παθητικαὶ λειτουργίαι τῆς Τραπεζῆς (ἴδια κεφάλαια Τραπεζῶν, ἔκδοσις τραπεζογραφηματίων, καταθέσεις, ὁμολογίαι).—Τραπεζιτικὴ πίστις (ὄρισμὸς πίστεως, κατηγορίαι, μειονεκτήματα καὶ πλεονεκτήματα).—Ἐνεργητικαὶ λειτουργίαι τῆς Τραπεζῆς : (I. Ἐμπορικῆς πίστεως (προεξοφλήσεις, δάνεια ἐπ' ἐνεχύρω). II. Χορηγήσεις ἀγροτικῆς πίστεως. III. Χορηγήσεις κτηματικῆς πίστεως (ἀπλᾶ, χρεωλυτικά, καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ). IV. Χορηγήσεις δασικῆς, ἀλιευτικῆς, ναυτικῆς καὶ βιομηχανικῆς πίστεως).—Βοηθητικαὶ λειτουργίαι Τραπεζῆς : (εἰσπραξις ἀξιῶν, φύλαξις τίτλων, ἔκδοσις ἐπιταγῶν καὶ ἐντολῶν, ἔκδοσις ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν, Credits confirmés κλπ.).—Συνάλλαγμα (Ἄγορὰ—Πώλησις).—Προαγορὰ καὶ προπώλησις συναλλάγματος.—Προσδιορισμὸς τοῦ

προκύπτοντος ἐκ συναλλάγματος ἀποτελέσματος.—Τραπεζικὸν κληρικῶν.— Περὶ συμψήφιστικῶν γραφείων.—Ρευστότης Τραπεζῶν, κόστος τραπεζιτικοῦ χρήματος, ἀριθμοδείχται.

Γ'. ΚΥΚΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Στοιχεῖα συνδυαστικῆς.—Στοιχειώδεις γνώσεις τῆς θεωρίας καὶ τοῦ λογισμοῦ τῶν πιθανότητων.

Ἡ στατιστικὴ ὡς ἐπιστήμη καὶ ὡς μέθοδος ἐρεύνης.—Παρασκευὴ τοῦ στατιστικοῦ ὕλικου, κατάταξις αὐτοῦ καὶ στατιστικοὶ πίνακες.—Στατιστικαὶ σειραὶ καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῶν.—Μέσαι τιμαί.—Τιμαὶ διασπορᾶς.—Θεωρία τῶν λαθῶν.—Στατιστικὴ τῶν αἰτίων.—Ἐναλλακτικὴ παραλλακτικότης.—Στοιχειώδεις γνώσεις τῆς συσχετίσεως.—Ἐφαρμογαὶ τινες ἐν ταῖς οἰκονομικαῖς ἐπιστήμαις.—Εἶδη στατιστικῶν.

Ἐφαρμογαὶ ἐν τῇ δημογραφίᾳ.—Συλλογὴ καὶ ἐπεξεργασία τοῦ δημογραφικοῦ ὕλικου.—Κατάστασις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ κατανομὴ αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς κυριωτέρους δημογραφικοὺς χαρακτῆρας.—Κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ (θνησιμότης, γαμηλιότης, γεννητικότητα).—Πίνακες ἐπιβιώσεως καὶ καθαρὰ ἀναπαράγωγῆς.—Τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα ἐν γένει, καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Σχέσεις πληθυσμοῦ καὶ οἰκονομίας.

ΤΡΙΤΟΝ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α'. ΚΥΚΛΟΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Δίκαιον τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων.—Εἰδικὸν μέρος τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου.—Τεχνικὴ τῆς διοικήσεως.

*Οἱ δημοσιούπαλληλικοὶ θεσμοὶ ἐν Ἑλλάδι.—*Ἔννοια τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.—Πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοί, διοικητικοὶ καὶ δικαστικοί, ἰσόβιοι, μόνιμοι, δόκιμοι, ἑκτακτοὶ ἐπὶ θητεία, ἐπὶ συμβάσει.—Νομικὸς χαρακτήρ τῆς δημοσιούπαλληλικῆς σχέσεως.—Ἰδρυσις ταύτης (διορισμός).—Προσόντα, κωλύματα.—Καθήκοντα καὶ περιορισμοί.—Δικαιώματα ὕλικὰ καὶ ἠθικά.—Εὐθῆνα ποινικά, ἀστικά, πειθαρχικά.—Πειθαρχικὸν δίκαιον ἐν γένει (οὐσιαστικὸν καὶ διαδικαστικόν).—Μεταβολαὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως (προαγωγή, μετατάξεις κλπ.).—Ἡ μονιμότης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.—Λύσις τῆς δημοσιούπαλληλικῆς σχέσεως.—Ἑρμηνεία καὶ ἀνάλυσις τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος.

*Εἰδικὸν μέρος τοῦ διοικητικοῦ δικαίου.—*Ἀστυνομία καὶ ἀντικείμενα ταύτης.—Δημοσία ἀσφάλεια.—Ἀγορανομία.—Νομοθετικὴ ρύθμισις τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς.—Δημόσια κτήματα.—Δημόσια ἔργα.—Ὀδονομία.—Ἀπαιλοτριώσεις.—Ἐπιτάξεις.—Ἀποκατάστασις ἀκτημόνων.—Δημοσία ἐκπαιδεύσεις.—Ἐποπτεία τοῦ κράτους ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως.—Κοινωνικὴ πρόνοια.—Κρατικαὶ προμήθειαι.—Δασονομικὸν καὶ μεταλλευτικὸν δίκαιον.—Συγκοινωνίαι καὶ τηλεπικοινωνίαι.—Ὁργάνωσις τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ κλάδοι αὐτῆς.

*Τεχνικὴ τῆς διοικήσεως καὶ «δημοσία διοίκησις».—*Τεχνικὴ ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς διοικητικῆς μηχανῆς.—Κατάστρωσις σχεδίων ὀργανώσεως. Ὁργάνωσις μεγάλων καὶ συνθέτων ὑπηρεσιῶν.—Ὁργάνωσις ὑπηρεσιῶν ἀπλῶν καὶ εἰς μικρὰ πλαίσια.—Ἀνάθεσις τῶν ὁμοειδῶν καθήκοντων εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσιακὴν μονάδα.—Τὸ ἔμψυχον ὕλικόν.—Τρόποι στρατολογίας αὐτοῦ.—Διορισμὸς ἢ ἐκλογή ;—Δοκιμασία πνευματικῆς ἱκανότητος κατὰ τὴν πρόσληψιν.—Εἰδικαὶ σχολαὶ προπαρασκευάζουσαι δημοσίους λειτουργοὺς ἢ μετεκπαιδεύσεις διαρκούσης τῆς ὑπηρεσίας ;—Συγχρονισμὸς ἐν τῇ λειτουργίᾳ δημοσίων ὑπηρεσιῶν (ἰδίᾳ οικονομικῶν) διὰ τῆς χρήσεως μηχανῶν.—Ὁ παρὰ τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς οικονομίας χρόνου.—Ἡ ἐπαφὴ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μὲ τὸ κοινόν (δεοντολογικὸι κανόνες).—Ὑπαλληλικὴ ἀγωγὴ.—Οἱ παράγοντες τῆς μεγίστης δυνατῆς ἀποδόσεως μὲ ὅσον ἔνεστι ὀλιγάριθμον προσωπικόν.—Μόρφωσις τῶν προϊσταμένων ὑπηρεσιῶν, ἀποστολὴ καὶ καθήκοντα αὐτῶν.—Ἔργον συντονιστικὸν ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς διοικητικῆς μηχανῆς.—Κατανομὴ τῆς ἐργασίας.—Οἱ κατάλληλοι ἄνθρωποι εἰς τὰ κατάλληλα ἔργα.—

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑφισταμένων οὐχὶ ἀνώτερος τοῦ δεκτικοῦ συντονισμοῦ ἐκ μέρους προϋσταμένου τινός.—Ἐνδεδειγμένα ὄρια εἰδικεύσεως.—Ὁργάνωσις πολυετῶν σχεδίων ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς δημοσίας διοικήσεως.—Ἀποκέντρωσις εἰς τὰς διοικητικὰς ἐνεργείας καὶ τὰς συναφεῖς εὐθύναις.—Συντονισμὸς καὶ κατεῦθυνσις ἐκ μέρους τῶν ἀνωτάτων ὑπαλλήλων.—Ὁμοιογένεια εἰς τὰς μεθόδους καὶ τὴν διαδικασίαν.—Γενικαὶ ἀρχαὶ διέπουσαι γενικὴν ὀργανωτικὴν ἔρευναν ἐν τῇ δημοσίᾳ διοικήσει.—Προπαρασκευὴ (προκαταρκτικαὶ μελέται), ἐξεύρεσις, ταξινομήσις καὶ ἀνάλυσις στοιχείων, ὑποβολὴ καὶ υἱοθέτησις προτάσεων, παρακολούθησις τῆς ἐφαρμογῆς.—Διαγράμματα πορείας ἐνεργειῶν ἐν τῇ δημοσίᾳ διοικήσει.—Γενικοὶ κανόνες καὶ συμπεράσματα.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΝ

Εἰδικὸν Μέρος

Α'. *Περὶ τῶν συμβατικῶν κανόνων.*—Γενικὰ περὶ συνθηκῶν.—Συνομολόγησις, ἰκανότης, ἐγκυρότης, σύνταξις, μονογράφησις, προσχώρησις, ἐπιφύλαξις, ἐπικύρωσις, μετατροπὴ, καταχώρησις.—Ἀποτελέσματα, ἐρμηνεία καὶ λήξις τῶν συνθηκῶν.—Σύγκρουσις πρὸς ἄλλους κανόνες.

Β'. *Περὶ ὀργανώσεως τῆς διεθνoῦς κοινωνίας.*—Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις, Ἀμφικτιονίαι, Ἱερὰ Συμμαχία, Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.—Ὁργανισμὸς ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἀρχαί, σκοπός, ἀρμοδιότης, ὄργανα, λειτουργία.—Περιφερειακὴ ὀργάνωσις, Παναμερικανικὴ Ἐνωσις, Σοβιετικὸς συνασπισμὸς, Ἀραβικὸς σύνδεσμος, Βαλκανικὸν Σύμφωνον, Ἀτλαντικὴ Συμμαχία.—Εἰδικῶς Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης, θεμελιώσις, κύρια χαρακτηριστικὰ, θεσμοί, ἀρμοδιότης καὶ νομικὴ αὐτῶν φύσις, σχέσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων διεθνῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν ὀργανισμῶν.

Γ'. *Περὶ εἰρητικοῦ διακανονισμοῦ τῶν διεθνῶν διαφορῶν.*—Πολιτικὰ μέσα Διπλωματικὰ διαπραγματεύσεις, φιλικαὶ ἐνεργεαί, μεσολάβησις, διεθνεῖς ἐξαριστικαὶ ἐπιτροπεῖαι, συνδιαλλαγὴ, συστήματα τῆς Κ.Τ.Ε., τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ τῶν περιφερειακῶν ὀργανώσεων.—Νομικὰ μέσα.—Δικαιτησίας μορφαί, διαδικασία, ἀποτελέσματα, περιπτώσεις ἐφαρμογῆς.—Διεθνῆς Δικαιοσύνη, Διεθνῆς Δικαστήριον τῆς Χάγης, ὀργάνωσις, ἀρμοδιότης, ἐφαρμοστέον δίκαιον, κηθήγοντα, διαδικασία, κύρος τῶν ἀποφάσεων, νομολογία.—Διάφορα δικαστήρια.

Δ'. *Περὶ διεθνoῦς ἀσφαλείας.*—Ἐγγυήσεις, διμερεῖς, περιφερειακαί, γενικαὶ Κ.Τ.Ε. καὶ Ο.Η.Ε.—Κυρώσεις, διπλωματικαί, οικονομικαί, στρατιωτικαί.—Συστήματα τῆς Κ.Τ.Ε., τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ τῶν περιφερειακῶν ὀργανώσεων περὶ συλλογικῆς ἀσφαλείας.

Ε'. *Περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τῆς αὐτοδικίας.*—Τὸ δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὸν πόλεμον, ἱστορικὴ ἐξέλιξις, θεωρία τῆς Ἐκκλησίας, περιορισμοὶ τοῦ θετικοῦ δικαίου.—Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, Σύμφωνον τῶν Παρισίων, περιφερειακὰ

σύμφωνα.—'Οργανισμὸς τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, κατάργησις τοῦ δικαιώματος, ἐξαιρέσεις τῆς νομίμου ἀμύνης καὶ στρατιωτικῶν κυρώσεων.—Περφορεϊακὰ σύμφωνα, συλλογικὴ ἄμυνα, ἀντίποινα στρατιωτικῆς φύσεως.—Παραίτησις τοῦ πολέμου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον.—Τὸ ἔγκλημα τοῦ ἐπιθετικοῦ πολέμου καὶ ἡ τιμωρία τῶν ἐνόχων (ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τῆς Νυρεμβέργης).

ΣΤ'. Περὶ διεθνoῦς προστασίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν.—1) Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ διεθνὲς περιβάλλον, κανόν καὶ ἐξαιρέσεις, Ἀπόλιδες, μειονότητες, ἐργαζόμενοι, συμβατικαὶ περιπτώσεις.—Ὁ χάρτης τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἡ προστασία τοῦ ἀνθρώπου, Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Ο.Η.Ε., Εὐρωπαϊκὴ Σύμβασις τῆς Ρώμης, ἀρμοδιότης, ὄργανα, λειτουργία.

2) Τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις καὶ φιλοσοφικὴ θεμελίωσις. Ἐφαρμογὴ κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆς νομιμότητος, τοῦ συστήματος τῆς ἰσορροπίας, τῶν φυσικῶν συνόρων καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Πολιτείας.—Ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον διὰ τὴν ἀνασγκρότησιν τοῦ χάρτου τῆς Εὐρώπης καὶ ὡς κανὼνος ἐξαιρετικοῦ δικαίου.—Δημοψηφίσματα καὶ περιπτώσεις ἐφαρμογῆς.—Διὰ τοῦ Χάρτου τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς ὡς κανόνος γενικῶς ἀναγνωριζομένου, ἀρθρ. 1 καὶ 55, κεφάλαια XI καὶ XII.—Ἐρμηνεῖα τοῦ χάρτου, ἀποφάσεις Γενικῆς Συνελεύσεως, εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς προστασίας τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.—Διεθνῆς πρακτικὴ ἀναγνώρισεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως ἐνώπιον τοῦ Ο.Η.Ε., περιπτώσεως ἐν ἐκκρεμότητι.—Εἰδικῶς περὶ Κύπρου.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΝ

Γενικά.—Ὅρισμός, ἔκτασις, φύσις, πηγαί, γενικαὶ ἔννοιαι καὶ ἀρχαί.

Στοιχεῖα συγκρούσεως νόμων.—Γενικὰ καὶ ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἐνοχικῶν σχέσεων.

Ἰθαγένεια, κανόνες κτήσεως, ἀπωλείας καὶ ἀνακτήσεως.

Δίκαιον τῶν ἀλλοδαπῶν.—Νομικὴ θέσις καὶ δικαιώματα.—Δικαστικὴ προστασία.—Ἀπέλασις καὶ ἐκδοσις.

Διοικητικὸν διεθνὲς δίκαιον.—Γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ συγκρούσεις νόμων.

ΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἑνοχικὸν Δίκαιον.

Ἐννοια τῆς ἐνοχῆς.—Διάφορα εἶδη ἐνοχῶν.—Παροχαὶ ὡς ἀντικείμενα τῶν ἐνοχῶν.—Ἀδυναμία παροχῆς καὶ ὑπερμερία τοῦ ὑφειλέτου.—Ὑπερμερία τοῦ δανειστοῦ.—Ἐννοια τοῦ διαφέροντος.—Ἐννοια τοῦ τόκου.—Ἐνοχαὶ ἐκ

συμβάσεων.—'Αρχαί επί άμφοτεροβαρών συμβάσεων.—Συμβατική ύπαναχώρησις.—'Αρραβών και ποινική ρήτρα.—Σύμβασις ύπέρ τρίτου και εις βάρος τρίτου.—'Απόσβεσις τών ένοχών.—'Εκχώρησις.—'Αναδοχή χρέους.—'Ενοχή εις όλόκληρον.—Δωρεά.—Πώλησις και άνταλλαγή.—Μίσθωσις : διάφορα είδη μίσθωσης (μίσθωσις πράγματος, μίσθωσις άγροτικού κτήματος ή άλλου προσοδοφόρου αντικειμένου, επίμορτος άγροληψία, μίσθωσις εργασίας, μίσθωσις έργου).—Μεσιτεία.—Προκήρυξις.—'Εντολή.—Διοικήσις άλλωτριών.—'Εταιρεία. Κοινωνία.— Δάνειον.— Χρησιδάνειον.— Παρακαταθήκη.—'Εγγύησις, συμβιβασμός, αναγνώρισις χρέους.—'Ανώνυμα χρεώγραφα.—'Αδικαιολόγητος πλουτισμός.—'Αδικπραξίαι.—Καταδολίευσις τών δανειστών.

Κληρονομικόν Δίκαιον.

Κληρονομική διαδοχή έν γένει.—'Εννοια κληρονόμων.—Διαδοχή έν διαθήκη.—Σύνταξις, άνάκλησις και δημοσίευσις τών διαθηκών.—Περιεχόμενον τής διαθήκης.—'Εξ άδιαθέτου διαδοχή.—Δίκαιον τών αναγκάιων κληρονόμων.—Νόμιμος μούρα.—Κλησις εις τήν κληρονομίαν.—'Αποδοχή και άποποίησης τής κληρονομίας.—Κτήσις αύτης.—Κληρονομική αναξιώτης.—Σχολάζουσα κληρονομία.—'Αγωγή περι κλήρου.—Σχέσις μεταξύ πλειόνων κληρονόμων.—Συνεισφορά.—Κληρονόμος έξ άπογραφής.—Δικαστική έκκαθάρισις τής κληρονομίας.—Κληρονομικόν καταπίστευμα.—'Εκποίησης τής κληρονομίας.—Κληρονομητήριον.—Κληροδοσίαί.—Τρόπος.—'Εκτελεσται διαθηκών.—'Η αίτία θανάτου δωρεά.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

'Οργανισμός πολιτικών δικαστηρίων.—Διαδικασία— Δικαιοδοσία και άρμοδιότης δικαστηρίων.—'Είδη άρμοδιότητος (καθ' ύλην, κατά τόπον κλπ.).—Δωσιδικίαί.—'Αποφάσεις και είδη αυτών.—'Αποδεικτικά μέσα.—'Ενδία μέσα.—'Εκτέλεισις.

Β'. ΚΥΚΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σημασία τής πολιτικής του έξωτερικού έμπορίου.

'Εξωτερικόν έμπόριον.— Γενικά.—'Εμπορεύματα.— Κεφάλαιον.—'Εργασία.—'Υπηρεσία μεταφοράς.—Μεσολάβησις ύπηρεσίας έμπορίου.—Μεσολάβησις ύπηρεσίας πίστωσης.—Μεσολάβησις ύπηρεσίας ασφαλιστικής.—'Αλλαι περιπτώσεις μεσολάβησεως.—Συνέπειαι τής διεθνοϋς επικοινωνίας.—Σχηματισμός τής τιμής τών πιστωτικών όργάνων.

Ἴσοζύγιον λογαριασμῶν.—Γενικά.—Θεωρία Riccardo.—Θεωρία κυκλοφοριακῶν μέσων.—Πολιτικὴ τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου.—Ἄλλα μέσα πρὸς ἰσοσκέλισιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς πρακτικῆς πολιτικῆς.—Γενικά.—Θεωρία Riccardo ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου.

Ἀνάπτυξις τῶν σχολῶν ἐλευθέρου ἐμπορίου καὶ προστατευτισμοῦ.—Σχολὴ ἐλευθέρου ἐμπορίου.—Ἐξαίρεσεις ἐλευθέρου ἐμπορίου.—Σχολὴ προστατευτισμοῦ.—Συμπεράσματα.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς πρακτικῆς πολιτικῆς.—Γενικά.—Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς πρακτικῆς πολιτικῆς ἀπὸ τοῦ 15ου αἰῶνος μέχρι τοῦ 1870.—Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ συστήματος τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου.—Ἡ διεθνῆς οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἀπὸ τοῦ 1870–1902.—Ἡ διεθνῆς οἰκονομία ἀπὸ τοῦ 1902–1914.—Χαρακτηριστικὰ τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας ἀπὸ τοῦ 1902–1914.—Ἡ διεθνῆς οἰκονομία μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον.—Προσταθέντα μέτρα πρὸς ἄρσιν τῆς ἀνωμαλίας.—Συμπεράσματα.

Περιορισμοὶ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς.—Μέτρα ἐκτὸς τῶν δασμῶν ρυθμιστικὰ τῆς διεθνοῦς συναλλαγῆς.—Ἐπίδρασις τῶν περιορισμῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας.—Συμψηφιστικὰ γραφεῖα.—Δασμοὶ (ἐξαγωγικοί, εἰσαγωγικοί).—Τεχνικὴ τοῦ δασμοῦ.—Τεχνικὴ κατάρτισις δασμολογίου.

Ἐπίδρασις τοῦ προστατευτικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν τιμῶν.—Γενικά.—Ἐπίδρασις προστατευτικῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν τιμῶν.

Ἐμπορικὰ διεθνεῖς συμβάσεις.—Προϋποθέσεις τοῦ κύρους.—Οἰκονομικὸν ἀντικείμενον καὶ γενικοὶ συντελεσταὶ ἐνεργοῦντες κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων.—Εἰδικαὶ δασμολογικαὶ συμβάσεις.—Ἡ ρῆτρα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου κράτους.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν.—Ἡ γεωργία καὶ αἱ οἰκονομικαί, κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἐπιστῆμαι.—Τί εἶναι γεωργία ;—Φυσικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἐπιστῆμαι.—Οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ.—Συναφεῖς ἐπιστῆμαι.

Ἀγροτικὴ οἰκονομία καὶ οἰκονομική.—Ὅρισμός καὶ περιεχόμενον.—Ἐξέλιξις τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας.—Γένεσις τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῆς γεωργίας.—Ὁ γεωργικὸς πολιτισμός.—Πρόοδοι τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους.—Ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς οἰκονομικῆς.—Ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία.—Ἡ ἐκχρηματισμένη οἰκονομία.—Ζητήματα ἐρεύνης τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Ἀγροτικὴ πολιτικὴ.—Ἐννοια καὶ σκοπός.—Ἡ ἀγροτικὴ πολιτικὴ εἰς τὴν πρᾶξιν.—Ἀρχαῖος πολιτισμός : Αἴγυπτος, Βαβυλωνία, Ἀσσυρία, Ἀρ-

χία Έλλάς, Μακεδονικόν Κράτος, Ρώμη, Βυζάντιον, Μεσσίων.—'Η άπελευθέρωσις τών χωρικών.—'Ο έσωτερικός έποικισμός και κί άποικία.—Νεώτεροι χρόνοι.—'Η άγροτική πολιτική ως επιστήμη.—'Ιστορική άποψις.—Τά προβλήματα τής άγροτικής πολιτικής.

'Ιστορική επισκόπησις τής οίκονομίας και τής οικονομικής πολιτικής εν Έλλάδι.—'Επί τουρκοκρατίας και βνετοκρατίας.—'Εγγειος ιδιοκτησία.—Φορολογία.—Πληθυσμός.—'Εμπόριον.—Βιοτεχνία.—Ναυτιλία.—Κοινωνική ζωή.—Παρατηρήσεις.—Είς τό ελληνικόν Κράτος και τάς προσαρτηθείσας περιφερείας :—'Επανάστασις και Καποδίστριας.—Βασιλεία 'Οθωνος.—Βασιλεία Γεωργίου του Α'.—Περίοδος τών πολέμων.—'Η μεταπολεμική περίοδος και ή κρίσις.—Κατευθύνσεις και συμπεράσματα.—Γενικά.—Δημογραφία και ήμερομίσθια.—Γεωγραφία, κτηνοτροφία, δάση.—Βιοτεχνία, βιομηχανία, μεταλλευτική, εμπόριον και πίστις.—Ναυτιλία και συγκοινωνία.—Δημοσιονομική άποψις.

Οίκονομική και κοινωνική σημασία τής γεωργικής παραγωγής.—'Υπεροχή και μειονεκτήματα τής γεωργίας.—Τά πλεονεκτήματα τής γεωργίας.—Γεωργική και βιομηχανική παραγωγή.—Κατευθύνσεις βιομηχανικής παραγωγής εν Έλλάδι.—'Ο γεωργικός πληθυσμός.—Τό έθνικόν εισόδημα.—'Ορισμός και εξηγήσεις.—Κατανομή και διακυμάνσεις του έθνικού εισοδήματος.—Παρατηρήσεις και συμπεράσματα.—'Η σπουδαιότης του εμπορίου γεωργικών προϊόντων.

Αί γεωργικαί κρίσεις.—Γεωργικαί και κυκλικαί κρίσεις.—'Ορισμός και εξηγήσεις.—Γενικαί αίτιαί τών κρίσεων.—'Ιστορία τών γεωργικών κρίσεων.—'Η παγκόσμιος γεωργική κρίσις του 1929.—Συμπτώματα.—Αίτιαί τής κρίσεως.—Αληθθέντα μέτρα.—'Αποτελέσματα και συμπεράσματα.—'Η κρίσις εις την Έλλάδα.—'Η πτώσις τών τιμών.—Συνέπειαι τής κρίσεως.—Αληθθέντα μέτρα.—Κριτική τών μέτρων και αποτελέσματα.—Οίκονομικόν αποτέλεσμα τής κρίσεως.

Σύγχρονοι τάσεις τής άγροτικής πολιτικής.—'Ο προστατευτισμός εις την γεωργίαν.—'Ιστορική άποψις.—Θεωρητική άποψις.—Πρακτική άποψις.—'Ο προστατευτισμός εις την Έλλάδα.—'Η τάσις προς την αυτάρκειαν.—'Η αυτάρκεια εις την θεωρίαν.—'Η αυτάρκεια εις την πράξιν.—'Η τάσις προς την αυτάρκειαν εν Έλλάδι.—'Η διευθυνομένη άγροτική οίκονομία.—'Ιστορία και περιεχόμενον.—Σκοπός και μέσα.—'Οργάνωσις.—'Η διευθυνομένη οίκονομία εν Έλλάδι.—Δυσχέρεια.—Συμπέρασμα.

Ειδικά τινα ζητήματα.—Τά παραγωγικά έργα.—'Η άγροτική μεταρρύθμισις.—Οί γεωργικοί συνεταιρισμοί.—'Η άγροτική πίστις.—Αί γεωργικαί άσφαλίσεις.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ

Προϊστορία. Ἡ οἰκονομικὴ σκέψις πρὸ τῆς διαμορφώσεως τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Ἀρχαιότης, Μεσαίων, χαραυγὴ τῆς νεωτέρας οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Ἐμποροκρατία καὶ Καμεραλισμός. Ἱστορία. Ἡ διαμόρφωσις τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς αὐτοτελῆ ἐπιστήμην. Τὸ σύστημα τοῦ Οἰκονομικοῦ Φιλελευθερισμοῦ. Ἀντίπαλοι τοῦ Οἰκονομικοῦ Φιλελευθερισμοῦ. Νεωτέρα κριτικὴ τοῦ Οἰκονομικοῦ Φιλελευθερισμοῦ. Ἐπιστημονικὸς σοσιαλισμός. Γερμανικὴ Ἱστορικὴ οἰκονομικὴ σχολή. Προσπάθειαι ἀναγεννήσεως κλασσικῶν ἀντιλήψεων. Ἀντίπαλοι ἱστορικῆς σχολῆς. Ψυχολογικῆ-ὑποκειμενικῆ κατεύθυνσις. Μεσάζουσαι ἀντιλήψεις. Κοινωνικῆ-δικαιονομικῆ κατεύθυνσις. Ἡ νεωτέρα οἰκονομικὴ ἐπιστήμη ἐν Ἑλλάδι. Εἰκοστὸς αἰὼν. Νεώτερα ρεύματα. Νεορωμαντισμός.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ

Εἰσαγωγή.—Ὅρισμός δημοσίου λογιστικοῦ.—Διάκρισις δημοσιολογιστικοῦ ἀπὸ τοῦ δημοσιονομικοῦ συστήματος.—Διαιρέσις δημοσίου λογιστικοῦ.—Διάκρισις ἐλέγχου.—Κεντρικὰ καὶ περιφερειακὰ ὄργανα τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ.—Νομοθετήματα δημοσίου λογιστικοῦ.

Προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους.—Τρόπος καταρτίσεως προϋπολογισμοῦ.—Σχέσις κυβερνήσεως καὶ βουλῆς ἐν τῇ καταρτίσει καὶ ψηφίσει τοῦ προϋπολογισμοῦ.—Περιορισμοὶ ἑκατέρας τῶν ἐξουσιῶν τούτων.—Οἰκονομικὸν ἔτος καὶ χρῆσις.

Τὸ λογιστικὸν σύστημα τῆς Ἑλλάδος.—Βεβαίωσις ἐσόδων.—Εἰσπραξις ἐνόδων.—Ἀνάληψις ὑποχρεώσεων εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.—Ἐκκαθάρισις ἐξόδων καὶ ἐντολὴ πληρωμῆς αὐτῶν.—Προληπτικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων, ἐνασκούμενος ὑπὸ τῶν παρέδρων ἢ ἐπιτρόπων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.—Ἀποστολὴ καὶ ἐξόφλησις τῶν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἀπὸ τοῦ ταμίας.—Διάκρισις πληρωμῶν τοῦ δημοσίου.—Συμφωνίαι διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου.

Περὶ κρατικῶν προμηθειῶν καὶ δημοσίων ἔργων.—Ὑπηρεσία κρατικῶν προμηθειῶν.—Ἀρμοδιότης αὐτῆς.—Τίνες προμήθειαι ἐξαιροῦνται τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ὑπὴρ. κρατ. προμηθειῶν;—Τίνες εἶναι δεκτοὶ εἰς τοὺς δημοσίους διαγωνισμοὺς καὶ τίνες ἀποκλείονται;—Τρόπος διεξαγωγῆς διαγωνισμῶν.—Περιεχόμενον διακηρύξεως.—Διεξαγωγὴ δημοπρασίας.—Συμφωνίαι πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων.

Ἀπολογισμὸς καὶ γενικὸς ἰσολογισμός.—Περὶ χρεῶν τοῦ δημοσίου.—Παραγραφὴ τῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου.—Ὅρισμός παραγραφῆς καὶ δικαιολο-

γικὸς λόγος τῆς βραχείας παραγραφῆς τῶν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπαιτήσεων.— Διαφορὰ μεταξύ παραγραφῆς τοῦ λογιστικοῦ νόμου καὶ τῆς ἀποσβεστικῆς.— Ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ δημοσίου, μὴ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν πενταετῆ παραγραφὴν.— Διακοπὴ καὶ ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς.— Συμπλήρωσις τῆς παραγραφῆς.— Ἀποτελέσματα τῆς παραγραφῆς.— Παραγραφὴ τῶν ἀγωγῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν στρατιωτικῶν.— Ἐναρξίς παραγραφῆς.— Κατάσχσεις παρὰ τῷ δημοσίῳ.— Ἐκχώρησις τῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου.

ἹΟργάνωσις τῆς Γεν. Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ καὶ ὀργανισμὸς δημοσίων ταμείων.— Ἀρμοδιότης τῶν δημοσίων ταμείων.— Διάρκσις τοῦ προσωπικοῦ τῆς ταμειακῆς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους.— Ἐγγύησις διδομένη ὑπὸ τῶν ταμ. ὑπολόγων.— Ἐπιμελητὰι κατασχέσεων.

Περὶ εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.— Λογιστικὸν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.— Περὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν τοῦ δημοσίου παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος.— Πρωτόκολλον τῆς Γενεῦης τοῦ 1927 καὶ τρόπος ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν διατάξεων αὐτοῦ εἰς τὰ ταμεία.— Πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος.— Εἰδικοὶ ταμίαι.— Ὁρισμὸς εἰδικῶν ταμίου.— Προξενικαὶ ἀρχαί.— Τελωνειακαὶ ἀρχαί.— Τηλεγραφικὸι ὑπάλληλοι κλπ.

Περὶ δημοσίων ὑπολόγων.— Γενικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι εἰς τοὺς δημοσίους ὑπολόγους ἐν γένει.— Ἐπιθεώρησις τῶν δημοσίων ὑπολόγων.— Ἐλλείμματα ὑπολόγων.

ἹΕλεγκτικὸν Συνέδριον.— Ἀρμοδιότης ἹΕλεγκτικοῦ Συνεδρίου.— Συγκρότησις καὶ διαίρεσις αὐτοῦ.— ἹΕλεγχος ἐξόδων ἐνασκούμενος ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου.— Παρκαλοούθησις δημ. ἐσόδων.— ἹΕξέτασις ἀπολογισμοῦ καὶ γενικοῦ Ἱσολογισμοῦ.— ἹΕπιτήρησις καὶ Ἱελεγχος δημ. ὑπολόγων (μηνιαῖοι καὶ ἐτήσιοι λογαριασμοί).— ἹἘνδικο μέσα κατ' ἀποφάσεων τοῦ ἹΕλεγκτ. Συνεδρίου.— Λογαριασμοὶ ὑπολόγων ἐξ ἐνταλμάτων προπληρωμῆς.— Εὐθύνη δημ. ὑπαλλήλων διὰ ζημίας ἐπενεχθείσας ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ δημόσιον.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Περὶ δημοσιονομικοῦ δικαίου ἐν γένει καὶ φορολογικοῦ δικαίου.— Ποῖον τὸ ἀντικείμενον τοῦ δημοσιονομικοῦ δικαίου ἐν γένει καὶ τίνες οἱ κυριώτεροι κλάδοι αὐτοῦ.— Φορολογικὸν δίκαιον.— Φορολογικὰ συστήματα καὶ ἐξέλιξις αὐτῶν.— Εἰδικώτερον οἱ παράγοντες, οἱ ἐπιδρῶντες ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῶν φορολογικῶν συστημάτων.— Τοπικὰ καὶ χρονικὰ ὄρια τῆς Ἱσχύος τῶν φορολογικῶν νόμων.— Κανόνες, νομικοὶ καὶ πολιτικοὶ διέποντες τὴν φορολογίαν.— Ὁ κανὼν τῆς νομιμότητος, τῆς Ἱσότητος, τῆς βεβαιότητος καὶ τῆς καθολικότητος τοῦ φόρου.

Περιγραφή τοῦ ἐν Ἑλλάδι διαμορφωθέντος συστήματος φορολογίας.— Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας.— Ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων.— Ἡ φορολογία ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν κινητῶν ἀξιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ κινητοῦ πλοῦτου.— Ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.— Ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῆς προσωπικῆς ἐργασίας.— Ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ εἰσοδήματος.— Ὁ ἐνιαῖος φόρος τοῦ εἰσοδήματος (1955).— Φόροι ἐπὶ τῆς περιουσίας.— Ὁ φόρος τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς περιουσίας ἐν Ἑλλάδι.— Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, δωρεῶν, προικῶν καὶ κερδῶν λαχείου.— Φορολογία ἐπὶ τοῦ αὐτομάτου ὑπερτιμήματος ἀκινήτων καὶ ἐπὶ τῆς μεταβιβάσεως αὐτῶν.— Τὰ τέλη χαρτοσήμου εἰδικώτερον (καὶ κυρίως ταῦτα ὡς φόρος ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν).— Εἰδικοὶ φόροι καταναλώσεως (εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, εἰδῶν εὐρείας χρήσεως καὶ περιορισμένης ἀποδόσεως).— Γενικοὶ φόροι καταναλώσεως καὶ εἰδικώτερον ὁ φόρος κύκλου ἐργασιῶν.

Τὸ διοικητικὸν στάδιον τῆς φορολογικῆς ἐνοχλῆς.— Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου.— Ὁ συμβιβασμὸς ἐπὶ φορολογικῶν διαφορῶν.— Αἱ φορολογικαὶ ποιναὶ.

Φορολογικὰ δικαστήρια καὶ φορολογικαὶ διαφοραί.— Φύσις καὶ κατηγορίαι τῶν φορολογικῶν διαφορῶν.— Ἱστορία τῶν φορολογικῶν δικαστηρίων ἐν Ἑλλάδι.— Καθεστῶς τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952.— Εἰδικὰ φορολογικὰ δικαστήρια, σύνθεσις καὶ ἀρμοδιότης αὐτῶν.

Γ'. ΚΥΚΛΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ Τελικὴ Πράξις τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης (1815).— Ἱερὰ Συμμαχία καὶ Πενταρχία.— Καθεστῶς τῶν Ἰονίων Νήσων.— Ἀντίδρασις κατὰ τοῦ ἔργου τῆς Βιέννης καὶ τοῦ συστήματος τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας.— Διεθνεῖς συνδιασκέψεις καὶ προκήρυξις τοῦ Προέδρου Μονρόε.— Ἑλληνικὴ Ἀνεξαρτησία, διεθνεῖς πράξεις ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς ἀναγνώσεως τοῦ νέου ἑλληνικοῦ κράτους (1832).— Ἐπαναστάσεις τοῦ 1830 καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ Βελγίου.— Κρίσις εἰς τὴν Ἀνατολήν (1832–1841).— Ἀνταγωνισμὸς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων (1841–48).— Ἐπεισόδιον Πατσίφικο.— Εὐρωπαϊκὴ κρίσις τοῦ 1848, ἐπαναστάσεις καὶ καταστολή.— Κριμαϊκὸς πόλεμος, ἐπέμβασις εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Συνέδριον τῶν Παρισίων τοῦ 1856.— Ἰδρυσις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἰταλίας (1861).— Γεγονότα εἰς τὰ Βαλκάνια μέχρι τοῦ 1868.—

Ύποικιακή πολιτική τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.—Αὐστροπρωσσιακὸς πόλεμος καὶ διάλυσις τῆς Γερμανικῆς Συμπολιτείας (1806).—Πρωσσογαλλικὸς πόλεμος καὶ ἵδρυσις τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας (1871).—Ρωσσοτουρκικὸς πόλεμος, συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου (1878).—Σχηματισμὸς τῆς Τριπλῆς Συμμαχίας καὶ Ρωσσογαλλικὴ συμμαχία (1879–1893).—Κρητικὸν ζήτημα καὶ ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος τοῦ 1897.—Ύποικιακή πολιτική τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, Μαροκινὸν ζήτημα καὶ ἀγγλογαλλικὴ συνεννόησις τοῦ 1904.—Ἀνατολικὸν ζήτημα, Ἰταλοτουρκικὸς πόλεμος καὶ βαλκανικοὶ πόλεμοι 1912–13.—Πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος, ἀντίθετοι συνασπισμοί, συμμαχίαι καὶ ἐπέμβασις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.—Ρωσικὴ ἐπανάστασις.—Συνθήκαι Εἰρήνης καὶ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.—Ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ συνθήκαι τῶν Σεβρῶν καὶ τῆς Λωζάννης.—Περίοδος κατευνασμοῦ καὶ προσπάθειαι ἐμπεδώσεως τῆς Εἰρήνης.—Φασισμὸς καὶ ἐθνικοσοσιαλισμὸς, ἄξων Βερολίνου—Ρώμης.—Κρίσις τῆς ἀσφαλείας τῶν κρατῶν, κατὰ κτησις τῆς Αἰθιοπίας, ἐμφύλιος πόλεμος εἰς Ἰσπανίαν, προσάρτησις τῆς Αὐστρίας, ζήτημα Τσεχοσλοβακίας καὶ αἱ συμφωνίαι τοῦ Μονάχου.—Ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἐξωτερικὴ αὐτῆς πολιτικὴ εἰς τὰς παραμονὰς τῆς κηρύξεως τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου.—Ἡ ἰταλικὴ ἐπίθεσις καὶ γερμανικὴ ἐπέμβασις, ἡ θρυλικὴ ἄμυνα καὶ ἡ μεγαλειώδης ἀντίστασις κατὰ τῶν κατακτήσεων.—Αἱ συνθήκαι τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἡ νέα διάθρησις τῆς παγκοσμίου κοινότητος.

Δ'. ΚΥΚΛΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Φιλοσοφία τῶν ἀξιών ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ.—Οὐσία τοῦ πολιτισμοῦ.—Φιλοσοφία τῆς ἱστορίας, τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.—Τομεῖς τοῦ πνεύματος : θρησκεία, καλλιτεχνία, ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ διανόησις κλπ.—Βαθμοὶ ἐπιτεύξεως τῶν πολιτιστικῶν ἀξιών : ἐξωτερικεῖσις τοῦ πνευματικοῦ ἐνεργήματος, ἀναγνώρισις, βίωσις.—Τὸ πρόβλημα τῆς πηγῆς τοῦ πολιτισμοῦ : θεωρίαι τῶν Comte, Freud, Spengler, Jung.—Τὸ πολιτιστικὸν ἰδεῶδες.—Διδαχθεῖσαι ἀπόψεις.—Ὁ ἀνθρωπισμὸς καὶ ἡ ἐλευθερία.—Ἐξέλιξις τῶν πολιτισμῶν.—Ἀκμή, πτώσις καὶ ἀνακύκλωσις τῶν πολιτισμῶν.—Προσωπικὸς πολιτισμὸς καὶ καλλιέργεια τῆς προσωπικότητος («Μόρφωσις») ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐννοίᾳ. Ἄγωγη τῶν βουλευτικῶν κλίσεων, τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως, τοῦ συναισθήματος, τῆς αἰσθητικῆς συνειδήσεως.—Συμβολὴ τῶν ἀτόμων εἰς τὸν προϊόντα ἐκπολιτισμόν.—Οἱ «μεγάλοι ἄνδρες» ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πνεύματος.

Ε΄. ΚΥΚΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ**ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ****Εἰσαγωγή.**

Ἔργον καὶ ἔννοια τῆς ἐπιστήμης.

Μεθοδολογία.—Ἀτομικὴ καὶ ὁμαδική (στατιστικὴ) παρατήρησις.—Πειραματικαὶ καὶ παθολογικαὶ μέθοδοι.

Γενικαὶ βιολογικαὶ γνώσεις.

Σωματικὸς βίος τῶν ἀνθρώπων.

Πνευματικὸς καὶ ψυχικὸς βίος τῶν ἀνθρώπων.

Κοινωνικὸς βίος τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ διάφορα βιοκοινωνικὰ παθολογικὰ φαινόμενα, ὡς παράγοντες ἐγκληματικότητος.

Σωματολογικὰ παθολογικὰ φαινόμενα (σωματικὴ καχεξία, σωματικαὶ ἀνωμαλῖαι, σωματικαὶ νόσοι, θηρσιγενῆ στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας).

Πνευματικὰ παθολογικὰ φαινόμενα (ὀλιγοφρενία, ἀμβλύνοια).

Ψυχικὰ παθολογικὰ φαινόμενα (ψυχικαὶ ἀνωμαλῖαι, ψυχικαὶ νόσοι).

Κοινωνικὰ παθολογικὰ φαινόμενα (ἐγκληματικότης, ἐπαίτεια, ἀλητεία, ἐταιρίασις, οἰνοφλυγία, τοξικομανία, αὐτοκτονίαι, ἀθεία, ἀνατρεπτικαὶ ἰδέαι, ἀπαιδευσία, πενία, πόλεμοι κλπ.).

Αἰτιολογία τῶν βιοκοινωνικῶν παθολογικῶν φαινομένων.

Ἐσωγενεῖς παράγοντες.—*Ἐξωγενεῖς παράγοντες.*—*Θεωρία κτήσεως:* (ἐμφύτου, ἐπικτητου, συγκλίνουσα).—*Θεωρία χρήσεως.*—*Εὐθύνη.*

Πάλη κατὰ τῶν βιοκοινωνικῶν παθολογικῶν φαινομένων.

Προληπτικὰ μέτρα.—*Εὐγονικὴ πολιτικὴ κλπ.*

Κατασταλτικὰ μέτρα.

Εἰδικὰ θέματα: 1) Ἡ μὀρφωσις τοῦ ἀντικοινωνικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἡ ἀναμὀρφωσις τοῦ κακῶς μορφωθέντος χαρακτῆρος. 2) Διαφθορὰ ἀνηλίκων (αἰτιολογία, ἐμφάνισις καὶ καταπολέμησις). 3) Θέματα ἐπιστημονικῆς ἀνακριτικῆς καὶ Ἰατροδικαστικῆς. 4) Θέματα Σωφρονιστικῆς. 5) Χριστιανικὴ Κοινωνιολογία καὶ Ἐγκληματολογία.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ

Δικαίωμα έγγραφης

Ὡς φοιτηταὶ τῆς Σχολῆς ἐγγράφονται οἱ κέκτημενοι ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ ἰσοτίμου ἀνεγνωρισμένης σχολῆς ἢ διδασκαλείου ἢ μέσης ἐμπορικῆς σχολῆς καὶ ἐπιτυχόντες εἰς εἰσιτήριον διαγωνισμόν, προκηρυσσόμενον κατ' ἔτος δι' ὄρισμένον ἀριθμὸν θέσεων.

Πτυχιούχοι τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς, τοῦ Πολυτεχνείου, τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Εὐελπίδων, Ἰκάρων, Ὑπαξιωματικῶν, Διαχειρίσεως, τῆς Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς, τῆς Σχολῆς Τηλεγραφητῶν, τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ἄλλων ἀνωτάτων σχολῶν, ἐφ' ὅσον κέκτηνται ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ ἰσοτίμου ἀνεγνωρισμένης σχολῆς ἢ διδασκαλείου ἢ μέσης ἐμπορικῆς σχολῆς, ἐγγράφονται εἰς τὸ α' ἔτος ἄνευ εἰσιτηρίου δοκιμασίας.

Ἐπίσης ἄνευ εἰσιτηρίου ἐξετάσεως ἐγγράφονται καὶ οἱ ἀλλοδαποί, ὡς καὶ οἱ ὁμογενεῖς, ὧν ἡ οἰκογένεια διαμένει μόνιμως εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τίτλους σπουδῶν, οἳ οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι.

Σπουδασταὶ ἄλλης ἀνωτάτης ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς σχολῆς μετεγγράφονται εἰς τὴν Σχολὴν κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Συγκλήτου, ἥτις ἀποφασίζει καὶ περὶ τοῦ ἔτους τῶν σπουδῶν, εἰς ὃ δέον νὰ ἐγγραφῇ ὁ μετεγγραφόμενος, καὶ κατόπιν κατατακτηρίων ἐξετάσεων.

Πτυχιούχοι τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἐκατέρου τῶν ἐν Ἑλλάδι Πανεπιστημίων ἢ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, ὡς καὶ τῶν Σχολῶν Ἀξιωματικῶν Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Χωροφυλακῆς, δικαιούνται νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν, ἐφ' ὅσον ὑποστῶσιν ἐπιτυχῆ ἐξέτασιν, εἰς ἃ μαθήματα ἐκ τῶν διδασκομένων κατὰ τὸ α' καὶ β' ἔτος ἐν τῇ Σχολῇ δὲν ὑπέστησαν ἐπιτυχῆ ἐξέτασιν εἰς τὰς Σχολὰς ἐξ ὧν προέρχονται.

Εἰσιτήριοι διαγωνισμοὶ

Ὁ εἰσιτήριος διαγωνισμὸς εἶναι γραπτὸς, διεξάγεται δ' ἐνώπιον ἐπιτροπῶν ἐκ καθηγητῶν, ὡς καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῆς Παιδείας. Ὁ διαγωνισμὸς γίνεται δι' ὄρισμένων ἀριθμῶν θέσεων, διενεργεῖται δὲ κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους.

Τὰ ἐξεταστέα μαθήματα ἀναφέρονται : α) εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, β) εἰς ἔκθεσιν ἰδεῶν, γ) εἰς γραφὴν καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ μετάφρασιν εἰς τὴν νεοελληνικὴν ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κειμένου. Ἐξ αὐτῶν ἡ ἔκθεσις ἰδεῶν καὶ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ θεωροῦνται ὡς βασικὰ μαθήματα.

Ἡ βαθμολογία γίνεται ἀπὸ τοῦ 0-10. Ἐπιτυχόντες θεωροῦνται ὅσοι ἔλαβον ἐν τῇ βαθμολογίᾳ γενικὸν μέσον ὅρον εἰς τὰ τρία ἐξεταζόμενα μαθήματα (Ἐκθεσιν, Ἀρχαῖα Ἑλληνικά καὶ Ἱστορίαν) τοῦλάχιστον 6, γενικὸν μέσον ὅρον εἰς τὰ δύο ἐξεταζόμενα βασικά μαθήματα (Ἐκθεσιν καὶ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά) τοῦλάχιστον 5.

Οἱ ἐκ Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Νοτιοσλαβίας καταφυγόντες ἐν Ἑλλάδι, ὁμογενεῖς ἀπὸ τοῦ 1947 καὶ ἐντεῦθεν καὶ οἱ ἐκ Ρωσίας ἀπὸ τοῦ 1938 καὶ ἐντεῦθεν ἐγγράφονται ἄνευ εισιτηρίων ἐξετάσεων καὶ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἐκάστοτε ὀριζομένου ἀριθμοῦ εισακτέων.

Οἱ ἐκ τῶν ὑφισταμένων τὴν εισιτηρίον δοκιμασίαν δημόσιοι καὶ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, καὶ ἐν γένει ὑπάλληλοι ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, ἐὰν λάβωσι τὴν ὡς εἴρηται βᾶσιν τῆς βαθμολογίας, ἐγγράφονται καὶ πέραν τοῦ ὀρισθέντος ἀριθμοῦ εισακτέων, δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως ἰσχυροῦσης ὡς πρὸς τὴν Πάντειον.

Ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὸν εισιτηρίον διαγωνισμὸν εἶναι τὰ ἑξῆς :

- 1) Ἀπολυτήριον ἢ ἀποδεικτικὸν Γυμνασίου ἢ ἄλλης Σχολῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.
- 2) Πιστοποιητικὸν ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα Δήμου ἢ Κοινότητος.
- 3) Ἀπόσπασμα Ποινικοῦ μητρώου.
- 4) Μία φωτογραφία.
- 5) Αἵτησις συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐξετάσεις.
- 6) Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δέον νὰ προσκομίζωσι βεβαίωσιν τῆς ὑπηρεσίας των ἐμφαίνουσιν τὴν ιδιότητά των.

Τὰ ἐξέταστρα καθορίζονται ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἰπουργείου ἐπὶ τῆς Παιδείας.

Αἱ ἐξετάσεις διενεργοῦνται κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Ἡ ἀκριβὴς ἡμερομηνία διενεργείας των δημοσιεύεται εἰς τὸν Τύπον.

Ἐ γ γ ρ α φ α ἰ

Διὰ τὴν πρότην ἐγγραφὴν τινος ὡς φοιτητοῦ εἰς τὴν Σχολὴν ἀπαιτεῖται ἡ ὑποβολή : α) σχετικῆς αἰτήσεως, β) συμπληρωμένου στατιστικοῦ δελτίου, γ) διπλοτύπου πληρωμῆς τῶν τελῶν ἐγγραφῆς, δ) ἀποσπάσματος ποινικοῦ μητρώου, ε) ἀπολυτηρίου (ἢ ἀποδεικτικοῦ) τοῦ γυμνασίου ἢ τῆς ἰσοτίμου σχολῆς, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησεν, ἐφ' οὗ ἐπικεκολλημένη ἢ φωτογραφία τοῦ αἰτοῦντος, ἐσφραγισμένη καὶ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου, τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς ἢ ἐτέρας ἐντεταλμένης δημοσίας ἀρχῆς, στ) πιστοποιητικοῦ ἐγγραφῆς εἰς τὸ δημοτολόγιον, καὶ ζ) τριῶν φωτογραφιῶν.

Εἰς τὸν ἐγγραφέντα παρέχεται δελτίον ἀναγνωρίσεως καὶ βιβλιάριον σπουδῶν.

Διὰ τοὺς αἰτοῦντας μετεγγραφὴν ἐξ ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀπαιτεῖται ἐπιπροσθέτως ἡ ὑποβολὴ σχετικοῦ ἀποφοιτηρίου.

Ἐπὶ κατατακτηρίων ἐξετάσεων τῶν προερχομένων ἐξ ἄλλων Σχολῶν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ὑποβολὴ πιστοποιητικοῦ ἐμφαίνοντος τὰ μαθήματα, ἅτινα ὁ αἰτῶν ἐδιδάχθη καὶ εἰς ἃ ἐζητήσθη, ὡς καὶ τοὺς βαθμούς, οὓς ἔλαβε κατὰ τὰς ἐξετάσεις εἰς ἕκαστον μάθημα.

Ἀκαδημαϊκὸν καὶ διδακτικὸν ἔτος

Τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἄρχεται τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου καὶ λήγει τῇ 31ῃ Αὐγούστου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Φοίτησις

Τὸ διδακτικὸν ἔτος ἄρχεται τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου καὶ λήγει τῇ 31ῃ Μαΐου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Ἡ φοίτησις εἰς τὴν Σχολὴν εἶναι τριετής. Εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου ἔτους οἱ φοιτηταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποστῶσιν ἐξέτασιν ἐπὶ τῶν διδασθέντων κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος μαθημάτων. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ τριετοῦς κύκλου τῶν σπουδῶν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς κατὰ νόμον ὀλιγομήνου προθεσμίας δικαιοῦνται νὰ προσέλθωσιν εἰς ἐξέτασιν ἐπὶ πτυχίῳ.

Τμηματικά εξετάσεις

I. Αἱ τμηματικά εξετάσεις τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς φοιτήσεως εἶναι εἰς ἄλλα μαθήματα γραπταὶ καὶ εἰς ἄλλα μαθήματα προφορικαί. Ἐπιτυχῶν θεωρεῖται ὁ λαβὼν εἰς ἕκαστον μάθημα τουλάχιστον 5. Ἡ βαθμολογία εἶναι 0, 1, 2 (κακῶς), 3 καὶ 4 (μετρίως), 5 καὶ 6 (καλῶς), 7 καὶ 8 (λίαν καλῶς), 9 καὶ 10 (ἄριστα).

II. Αἱ τμηματικά εξετάσεις τῶν ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1955-1956 ἐγγραφέντων φοιτητῶν διεξάγονται ἀπὸ 1-15 Ἰουνίου καὶ ἀπὸ 1-15 Ὀκτωβρίου. Ὁ προσελθὼν κατὰ τὴν ἐξεταστικὴν περίοδον τοῦ Ἰουνίου καὶ λαβὼν εἰς ἅπαντα τὰ μαθήματα τὸν βαθμὸν τουλάχιστον 5 θεωρεῖται ἐπιτυχῶν. Ὁ μὴ προσελθὼν κατὰ τὴν ἐξεταστικὴν ταύτην περίοδον, ὡς καὶ ὁ ἀποτυχῶν εἰς ἅπαντα ἢ εἰς τινα μόνον μαθήματα, ἐπανεξετάζεται κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπομένην ἐξεταστικὴν περίοδον τοῦ Ὀκτωβρίου. Ὁ κατὰ τὴν ἐξεταστικὴν περίοδον Ὀκτωβρίου προσελθὼν καὶ λαβὼν εἰς ἅπαντα τὰ μαθήματα βαθμὸν τουλάχιστον 5 θεωρεῖται ἐπιτυχῶν. Ὁ λαβὼν εἰς τρία μαθήματα κάτω τοῦ 5 θεωρεῖται ἀποτυχῶν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ μαθήματα τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ὁ κατὰ τὴν ἐξεταστικὴν περίοδον Ὀκτωβρίου ἀποτυχῶν εἰς δύο

μόνον μαθήματα επανεξετάζεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀποτελεσμάτων ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως. Ἐπιτυχὼν κατὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην θεωρεῖται ὁ λαβὼν τοῦλάχιστον 5 παρὰ πάντων ἢ δύο τοῦλάχιστον μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς εἰς ἕκαστον μάθημα, ἄλλως θεωρεῖται ἀποτυχὼν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ μαθήματα τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ὑπὸ ἐπιτροπῆς τοιαύτης δύναται μετ' ἀπόφασιν τῆς Σχολῆς, νὰ ἐξετασθῇ καὶ φοιτητῆς μηδὲνως προσελθὼν κατ' ἀμοτέρας τὰς προηγηθείσας περιόδους, Ἰουνίου καὶ Ὀκτωβρίου, ἕνεκεν ἀσθενείας ἐνόρκως πιστοποιουμένης. Οὗτος θεωρεῖται ἐπιτυχὼν, ἐφ' ὅσον ἔλαβεν εἰς ἅπαντα τὰ μαθήματα τὸν βαθμὸν τοῦλάχιστον 5, ἄλλως θεωρεῖται ἀποτυχὼν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ μαθήματα τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

III. Αἱ τμηματικαὶ ἐξετάσεις τῶν πρὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1955-56 ἐγγραφέντων σπουδαστῶν ἐνεργοῦνται εἰς τέσσαρας ἐξεταστικὰς περιόδους, ἧτοι κατ' Ἰούνιον, Ὀκτώβριον, Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους, ὡς καὶ κατὰ Ἰούνιον τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Συμψηρισμὸς ἐν τῇ βαθμολογίᾳ τῶν διαφόρων μαθημάτων δὲν γίνεται.

Ὁ ἀποτυχὼν τετράκις ἐξετάζεται ἐνώπιον τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ καθηγητῶν.

Οἱ ἐκ τῶν ἐξεταζομένων μὴ ἐπαρκῶς κατηρτισμένοι εἰς τὴν ἐλληνικὴν γραμματικὴν καὶ σύνταξιν ἀπορρίπτονται παραπεμπόμενοι εἰς τὸ παρὰ τῇ σχολῇ λειτουργοῦν φροντιστήριον ἐλληνικῆς γλώσσης.

Προνομία

Οἱ φοιτηταὶ τῆς Σχολῆς ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς φοιτητὰς τῶν Πανεπιστημίων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναβολὴν κατατάξεως εἰς τὸν στρατόν, τὸ ναυτικὸν καὶ τὴν ἀεροπορίαν καὶ ἀπολαμβάνουσι τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν στρατεύσιν, τὰς ὑποτροφίας, τὰς ἀτελείας, τὰς συγκοινωνιακὰς εὐχερείας καὶ τὴν ὑγειονομικὴν περίθαλψιν.

Συμπεριφορά φοιτητῶν ἐν τῇ Σχολῇ

Οἱ φοιτηταὶ τῆς Σχολῆς ὀφείλουσι νὰ συμπεριφέρονται κατὰ τρόπον καταδεικνύοντα ὅτι ἔχουν τύχει καλῆς ἀγωγῆς. Πρέπει διαρκῶς νὰ καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως συμπληρώσωσι τὰ κενὰ καὶ τὰς τυχὸν ἐλλείψεις τῶν ἐν προκειμένῳ. Δέον νὰ συμπεριφέρονται μετὰ λεπτότητος ἐναντι τῶν συναδέλφων των, νὰ ἐπιδεικνύωσιν ἐν γένει συμπεριφορὰν κοσμίαν καὶ εὐπρεπῆ καὶ νὰ τηρῶσι τὸν ἐναντι τῶν πρεσβυτέρων των ὀφειλόμενον σεβασμὸν. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσαγορεύουν τοὺς καθηγητὰς των ἄλλως ἢ διὰ τοῦ τίτλου αὐτῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σπεύδουν νὰ διέρχωνται πρῶτοι εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ τὰς κλίμακας, ὡσάκις συμπέσῃ νὰ διέρχεται πρεσβύτε-

ρός των. Δέν νά ἀποτείνουν τόν πρὸς τοὺς διερχομένους καθηγητάς των ὀφειλόμενον χαιρετισμόν. Νά μὴ σταματοῦν αὐτοὺς εἰς τοὺς διαδρόμους ἢ καθ' ὁδὸν πρὸς ζήτησιν πληροφοριῶν. Εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν καλὴν συντήρησιν τοῦ κυρίου, τῶν ἐπίπλων καὶ τῶν λοιπῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Σχολῆς. Νά μὴ γράφωσι καὶ χαράττωσιν ἐπὶ τῶν τοίχων ἢ ἐπίπλων. Δέν ἐπιτρέπεται νά ρίπτουν χαρτιά εἰς τοὺς διαδρόμους κλπ. Ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἐκ τῶν φοιτητῶν καπνιστάς νά τηροῦν τοὺς κανόνας καλῆς ἀγωγῆς κατὰ τὸ κάπνισμα (π.χ. νά μὴ ρίπτωσι τὴν στάκτιν κατὰ γῆς, νά μὴ εἰσέρχωνται εἰς γραφεῖον καπνίζοντες, νά μὴ ἀπευθύνουν καπνίζοντες τὸν λόγον πρὸς πρεσβυτέρους, νά ρίπτωσι τὰ ἀπορρίμματα εἰς εἰδικὰ δοχεῖα, νά μὴ καπνίζωσιν ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν κλπ.).

Κατὰ τὰς ὥρας τῶν μαθημάτων των δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νά εὐρίσκωνται οἱ φοιτηταὶ εἰς τὸ κυλικεῖον ἢ τοὺς διαδρόμους. Ὀφείλουσι νά καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ φροντιστήρια. Ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν παραδόσεων καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς διδασκαλίας ἀπαγορεύεται καὶ ὁ ἐλάχιστος ἔστω θόρυβος ἢ ψιθυρος.

Οἱ φοιτηταὶ ὀφείλουσι νά καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως συνειδητοποιήσωσι σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ καλὴ ἀγωγή, ἡ τήρησις τῶν κανόνων εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς, ἡ μέριμνα διὰ τὴν καθαριότητα πανταχοῦ τῆς Σχολῆς κλπ., ἐπιβάλλονται ὅχι ἀπλῶς διὰ τὸν φόβον πειθαρχικῆς τιμωρίας, ἀλλὰ κυρίως ἐξ ἔσωτερικῆς ἀνάγκης παντὸς πεπολιτισμένου ἀνθρώπου, ἐκ καθήκοντος εὐπρεπείας, ὅπερ οὐδεὶς καλλιεργημένος ἄνθρωπος δέχεται νά παραβῆ, καὶ μὴ ἀπειλούμενος τυχὸν διὰ τιμωρίας.

Πειθαρχικά

Πᾶσα κακὴ συμπεριφορὰ ἐναντι πρεσβυτέρων ἢ συναδέλφων, πᾶσα πρᾶξις ἀπάδουσα πρὸς τὴν ιδιότητα τοῦ φοιτητοῦ, πᾶσα παράβασις κανονιστικῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τῆς Σχολῆς ἢ ἑλλειψίς τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὰς ἀκαδημαϊκὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς διδάσκοντας σεβασμοῦ ἀποτελεῖ πειθαρχικὸν παράπτωμα.

Πλὴν τῶν ἄλλων, πειθαρχικὰ παραπτώματα ἀποτελοῦσι καὶ τὰ ἑξῆς :

- 1) Πᾶσα διατάραξις τῆς ἐν τῇ Σχολῇ τάξεως καὶ ἡσυχίας.
- 2) Τὸ ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας κάπνισμα, ἔστω καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα.
- 3) Ἡ ἔστω καὶ ἀθόρυβος παραμονὴ εἰς τοὺς διαδρόμους, καθ' ἣν ὥραν εἰς τὴν παράπλευρον αἴθουσαν γίνεται διδασκαλία.
- 4) Ἡ κατὰ τὰ διαλείμματα χρησιμοποίησις τῆς καθηγητικῆς ἑδρας ὡς βήματος ὁμιλίας πρὸς τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ φοιτηταί.
- 5) Πειθαρχικὸν παράπτωμα ἀποτελεῖ ἡ ἀπάντησις τοῦ φοιτητοῦ ὅτι

δὲν φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν φοιτητικὴν του ταυτότητα, ἂν ἤθελεν αὕτη τῶ ζήτηθῆ ὑπὸ καθηγητοῦ ἢ τοῦ γεν. γραμματέως τῆς Σχολῆς ἢ παρ' ὑπαλλήλου τῆς γραμματείας ἐντεταλμένου τὴν τήρησιν τῆς τάξεως.

6) Βαρύτατον παράπτωμα εἶναι ἡ προσπάθεια, ἔστω καὶ μὴ καρποφόρος, πρὸς ἀντιγραφήν ἢ ἀπάτην εἰς τὰς ἐξετάσεις, καθότι ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἀποτολμῶν τοῦτο φοιτητῆς στερεῖται συνειδήσεως τῆς εἰς τὴν Σχολὴν καὶ τὴν κοινωνίαν ἀποστολῆς του καὶ εἶναι ἀνίκανος καὶ ἀνάξιος νὰ γίνῃ ἐπιστήμων. (Κύρωσις : μηδένισις εἰς τὸ δεδομένον μάθημα, ἀποκλεισμός ἐκ τῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ ὑπόλοιπα μαθήματα, βμηνος ἀποβολή. Ἐπίτασις τῆς ποινῆς ἐν ὑποτροπῇ μέχρι τῆς ὀριστικῆς ἀποβολῆς).

7) Ἡ χρησιμοποίησις πλαγίων μέσων κατὰ τὰς ἐξετάσεις, ἀποδεικνύουσα ἔλλειψιν ἐπιστημονικοῦ ἤθους.

8) Αἱ πολιτικαὶ καὶ κομματικαὶ συζητήσεις ἐν τῇ Σχολῇ.

9) Ἡ πάσης φύσεως φθορὰ ἢ ρύπανσις χώρων κλπ. τῆς Σχολῆς, ἰδίως καὶ τῶν λουτρῶν καὶ τῶν ἀποχωρητηρίων.

Αἱ πειθαρχικαὶ ποινὰι εἶναι : α) ἐπίπληξις, β) αὐστηρὰ ἐπίπληξις ἐνώπιον τῆς Συγκλήτου μετ' ἐνδεχομένης, ἀποφάσει ταύτης, δημοσιεύσεως τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς δι' ἐπικολλησεως ἀντιγράφου τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν οἰκίαν πινακίδα, γ) ἔγγραφος ἀπειλὴ προσωρινῆς ἢ διαρκοῦς ἀποβολῆς, δ) ἀποβολὴ ἀπὸ 15 ἡμερῶν μέχρι 6 μηνῶν, ε) ἀποβολὴ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἢ καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον, καὶ στ) ὀριστικὴ ἀποβολή.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. α' ποινὴ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ τῆς Συγκλήτου, ἐπιφυλαττομένων τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἀπορρεουσῶν ἀρμοδιότητων. Ἐπὶ ὀριστικῆς ἀποβολῆς χωρεῖ προσφυγὴ τοῦ φοιτητοῦ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἡ ἐπιβολὴ πειθαρχικῆς ποινῆς ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. γ'-ζ', δημοσιεύεται. Πᾶσα ἐν γένει πειθαρχικὴ ποινὴ σημειοῦται ἐν τῷ βιβλιαρίῳ τῶν σπουδῶν τοῦ φοιτητοῦ καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν καὶ γνωστοποιεῖται δι' ἔγγραφου τῆς Σχολῆς πρὸς τὸν κηδεμόνα αὐτοῦ.

Γραφεῖον ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν φοιτητῶν

Παρὰ τῇ Γραμματείᾳ λειτουργεῖ εἰδικὸν γραφεῖον «ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν φοιτητῶν». Τοῦτο ἀπαντᾷ εἰς αἰτήσεις πληροφοριῶν ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων γονέων καὶ κηδεμόνων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν. Γραπταὶ ἀπαντήσεις δίδονται μόνον πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ διαμένοντας, παρακαλοῦνται ὅμως οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ὅπως συναποστέλλωσιν εἰς τὸ ἐν λόγῳ γραφεῖον τὰ γραμματόσημα τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἀπαντήσεως.

Ταυτοχρόνως τὸ ἐν λόγῳ γραφεῖον ἀναγγέλλει εἰς αὐτοὺς τὰ τῆς προόδου

καὶ διαγωγῆς τῶν τέκνων αὐτῶν, τὰς τυχόν ἐπιβληθείσας πειθαρχικὰς ποινὰς ἢ ἀπονεμηθείσας ἀμοιβὰς, χορηγηθείσας ὑποτροφίας κ.ο.κ.

Ύποτροφία

I. Εἰς πρωτεύοντας φοιτητὰς καὶ φοιτητριάς τῆς Παντείου Σχολῆς παρέχεται ὀρισμένος ἀριθμὸς ὑποτροφιῶν ἐκ μέρους τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ κεκανονισμένα. Πληροφορίαι εἰς τὴν Γραμματεῖαν.

II. Ὅμοίως εἰς ὀρισμένον ἀριθμὸν πρωτεύόντων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν παρέχεται ὑποτροφία ἐκ μέρους τῶν καθηγητῶν τῆς Παντείου Σχολῆς, παρακρατουμένου πρὸς τοῦτο κατόπιν ἐντολῆς αὐτῶν ὀρισμένου ποσοστοῦ ἐκ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Ύποχρεωτικαὶ παρουσίαι εἰς τὴν γυμναστικὴν

Διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου ἔτους εἶναι ἀπαραίτητος ἡ συμπλήρωσις ἢ εἴκοσι τοῦλάχιστον δι' ἐκάτερον τῶν ἔτων τούτων ὀρειῶν μαθημάτων εἰς τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν, διαπιστουμένη δι' ὑπογραφῆς σχετικῆς βεβαιώσεως τοῦ εἰδικοῦ καθηγητοῦ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς εἰς τὸ φοιτητικὸν βιβλιάριον σπουδῶν. Ὡς ὀρειῶν μάθημα γυμναστικῆς θεωρεῖται καὶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ φοιτητοῦ εἰς ἐκδρομὴν τῆς Σχολῆς.

Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ λοιπῶν ἐργαζομένων, ὁ καθηγητὴς τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς ἔχει ὀρίσει εἰδικῶς πρῶτὰς ὥρας μαθημάτων (7-8 καὶ 8-9 π.μ.) εἰς τὸ Γυμναστήριον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου (γων. ὁδ. Μαυρομματαίων καὶ Κοδριγκτῶνος).

Τῶν ὑποχρεωτικῶν τούτων παρουσιῶν εἰς τὴν γυμναστικὴν ἀπαλλάσσονται : α) οἱ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν διαμένοντες φοιτηταί, ὀφείλοντες νὰ προσκομίσωσι σχετικὴν πιστοποίησιν τοῦ ἀστυνομικοῦ τμήματος ἢ τῆς χωροφυλακῆς τῆς περιφερείας των, β) οἱ ἀθληταί, ὧν ὁ πίναξ ὀνομάτων ἔχει κατατεθῆ εἰς τὴν Σχολὴν πρὸ τῶν ἐξετάσεων, γ) οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὸν στρατὸν ἢ στρατιωτικῶς ὀργανωμένας ὑπηρεσίας, καὶ δ) οἱ ἀφυπηρετήσαντες καὶ ἔχοντες ἀπολυτήριον στρατοῦ.

Ἐπιτροπὴ ἐκπροσώπησης τῶν φοιτητῶν

Εἰς τὴν Σχολὴν ἔχει ἰδρυθῆ διὰ κανονιστικῆς ἀποφάσεως τῆς Συγκλήτου ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκπροσώπησης τῶν φοιτητῶν τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν) ἔχουσα ἰδίαν σφραγίδα καὶ τελοῦσα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Πρυτάνεως τῆς Σχολῆς. Αὕτη στερεῖται ἰδίας νομικῆς προσω-

σωπικότητος, ἔχει δ' ὡς σκοπὸν τὴν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἔργων καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Σχολῆς ἐξασφάλισιν τῆς σωματικῆς, ψυχικῆς, πνευματικῆς, ἠθικῆς, θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐξ ἑννέα μελῶν, ἀπαρτιζομένη ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων (δύο φοιτητῶν καὶ μιᾶς φοιτητριάς ἐξ ἐκάστου ἔτους).

Ἡ ἐκλογὴ τούτων γίνεται κατὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα ἐκάστου Δεκεμβρίου ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Σχολῆς κειωρισμένως κατ' ἔτη καὶ φῶλον. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ τοῦ ἐκλέγεσθαι ἔχουσι μόνον οἱ ἐν ἐνεργείᾳ φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι.

Ἡ Θητεία τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς διαρκεῖ ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ μέχρι τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Οἱ ἐκλεγέντες συνερχόμενοι ἀμέσως μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐκλογῆς ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς ψήφοφορίας μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ τρίτου ἔτους ἓνα πρόεδρον. Ὁμοίως, ἀδιακρίτως τάξεως, ἐκλέγεται ἐπιπροσθέτως εἰς γραμματεῦς.

Ἡ Σχολὴ παρέχει γραφεῖον χάριν τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐντὸς τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ διορίζει τριμελεῖς ἐφορίας, ἧτοι :

α) Πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν φοιτητῶν ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν, β) ἀθλητισμοῦ καὶ γυμναστικῆς, γ) ἐκδρομῶν καὶ ὑγιεινῆς, δ) διαλέξεων, ε) κυλικείου καὶ ψυχαγωγίας, στ) ἠθικῆς ἀγωγῆς, θρησκευτικῆς ἀγωγῆς καὶ περιθάλψεως ἀπόρων, ζ) τηρήσεως εὐταξίας καὶ διαφυλάξεως κτιρίου καὶ ἐπίπλων, η) φοιτητικοῦ ταχυδρομείου, θ) ἀναγνωστηρίου.

Ὁσάκις ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκπροσωπήσεως τῶν φοιτητῶν ἐκτρέπεται τῶν σκοπῶν τῆς, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικατασταθῇ ἐξ ὀλοκλήρου ἢ μερικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς Σχολῆς, διὰ τῶν ἐπιλαχόντων ἐν ταῖς ἐκλογαῖς, προκηρυσσομένων ἐντὸς εὐλόγου χρόνου νέων ἐκλογῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἀποκλείει τὴν ὑπαρξίν φοιτητικῶν σωματείων, ἅτινα ἔχουσι νομικὴν προσωπικότητα καὶ διέπονται ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ συντάγματος καὶ τῶν νόμων. Διὰ τῆς συστάσεως τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς ἀπλῶς ἐπιθυμεῖ ἡ Σχολὴ νὰ ἔχη ὠρισμένους ὑπευθύνους διὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐρυθμίαν τῆς φοιτητικῆς ζωῆς.

Ἐθνικὸς Σύλλογος Σπουδαστῶν Παντείου

Ὁ Ἐθνικὸς Σύλλογος Σπουδαστῶν Π.Α.Σ.Π.Ε., ἰδρυθεὶς τῷ 1946 καὶ ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον συλλογικὸν ὄργανον ἐξυπηρετήσεως τῶν φοιτητικῶν συμφερόντων. Ὁ Σύλλογος ἐδρεύει ἐν Ἀθήναις, τὰ δὲ γραφεῖα αὐτοῦ εὐρίσκονται ἐν τῇ Σχολῇ. Μέλη αὐτοῦ εἶναι φοιτηταὶ τῆς Σχολῆς, ὅσοι δι' αἰτήσεώς των εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρώον τοῦ Συλλόγου.

Σύλλογος Πτυχιούχων

I. Ὁ Σύλλογος τῶν πτυχιούχων ιδρύθη ἐν ἔτει 1942, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5834 τῆς 24-10-1942 ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν. Ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν πτυχιούχων τῆς Σχολῆς, καὶ εἰς τὴν σύσφιξίν τῶν δεσμῶν μεταξύ πτυχιούχων, φοιτητῶν καὶ Σχολῆς.

Πλεῖστοι ὅσοι ἐκλεκτοὶ πτυχιούχοι εἰργάσθησαν μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τῆς εὐδωδέσεως τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν καὶ σημαντικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ των.

Τὸ νῦν Διοικητικὸν Συμβούλιον προήλθεν ἐκ τῶν ἐκλογῶν τοῦ πρέχοντος ἔτους 1958.

II. Ἡ Πάντειος εὐρίσκεται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν πτυχιούχων αὐτῆς, πρὸς οὗς προσπαθεῖ νὰ παρέχῃ ἀμέριστον φιλόστοργον ἀρωγὴν, θεωροῦσα αὐτοὺς ὡς προσφιλέστατα πνευματικὰ αὐτῆς τέκνα.

Ἡ Σχολὴ ἐξησφάλισε καὶ γραφεῖον ἐν τῷ μεγάρῳ αὐτῆς χάριν τοῦ «Συλλόγου τῶν πτυχιούχων» αὐτῆς.

Ἐκαστος λαμβάνων τὸ πτυχίον τοῦ παρὰ τῆς Σχολῆς ἐγγράφεται ταυτοχρόνως ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ὡς μέλος τοῦ ἐν λόγῳ Συλλόγου.

Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα ἐγκύκλιον τοῦ Προπρυτάνεως τῆς Σχολῆς καθηγητοῦ κ. Μ. Στασινοπούλου, ἀπευθυνομένην πρὸς τοὺς λαμβάνοντας τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς :

«Διὰ τὴν ἐπιτυχίᾳ περῶσιν τῶν πτυχιακῶν σας ἐξετάσεων καὶ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου τῆς Σχολῆς μας, ἀπευθύνω διὰ τῆς παρούσης τὰ θερμὰ μου συγχαρητήρια.

» Ἡδὲ ὅτε κατορθώσατε, κατόπιν ἐργασίας τόσων ἐτῶν, νὰ συγκαταλεχθῆτε μετὰ τῶν νέων ἐπιστημόνων, τοὺς ὁποίους ἡ Σχολὴ μας δημιουργεῖ, θὰ ἔχετε μορφώσει ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία συντελεῖται εἰς τὸ Ἴδρυμα τοῦτο. Γνωρίζετε ὅμως συνάμα, ὅτι ἡ Σχολὴ μας εἶναι ἀκόμη νέα καὶ ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν εἰσέτι αὐτὴν, μετὰ τῶν δὲ αὐτῶν τινά, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰδικώτερον τοὺς πτυχιούχους αὐτῆς καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτῶν σταδιοδρομίαν. Εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν βοηθεῖ μεγάλως ἡ ὑπαρξίς Συλλόγου Πτυχιούχων τῆς Σχολῆς μας, ὁ ὁποῖος χρησιμεύει συνάμα ὡς κρίκος συνδέων πνευματικῶς καὶ κοινωνικῶς μετὰ τῶν τοὺς νέους ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν πνευματικὰ τῆς Σχολῆς μας τέκνα.

» Διὰ τοῦτο, ἐπιθυμῶ νὰ συστήσω διὰ τῆς παρούσης, ὅπως εἰς τὸν Σύλλογον τοῦτον ἐγγραφῆτε ἀμελλητί καὶ παρέχητε εἰς αὐτὸν πᾶσαν δυνατὴν ὑποστήριξιν, διατηροῦντες οὕτω καὶ τὴν ἐπαφὴν σας μετὰ τῶν πνευματικῶν συναδέλφων σας καὶ μετὰ τοῦ Ἰδρύματος, παρ' οὗ ἐλάβατε, τύχῃ ἀγαθῇ, τὰ πνευματικὰ φῶτα.

»Ἐπευχόμενος πᾶσαν περαιτέρω εὐδοκίμησιν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν στίβον, ἀπειθύνω πρὸς ὑμᾶς τοὺς θερμοτάτους χαιρετισμούς μου».

Λήξις τῆς ἰδιότητος τοῦ σπουδαστοῦ

Ἡ ἰδιότης τοῦ φοιτητοῦ τῆς Σχολῆς λήγει : α) διὰ καθυστέρησιν ἀνανώσεως τῆς ἐγγραφῆς, ἐπὶ ἓν ἔτος, β) ἐπὶ ὀριστικῆς ἀποβολῆς, γ) κατόπιν παρελεύσεως δύο ἀκαδημαϊκῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς κεκανονισμένης συνολικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τριετοῦς φοιτήσεως.

Σπουδασταὶ στρατευθέντες καὶ παρελθόντων ἐτῶν

Φοιτῆται ἐγγραφέντες μέχρι καὶ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1943-1944, ὡς καὶ στρατευθέντες ὑπόκεινται εἰς εἰδικὰς διατάξεις ὡς πρὸς τὰς ἐξετάσεις των.

Πτυχιακαὶ ἐξετάσεις

Αἱ πτυχιακαὶ ἐξετάσεις γίνονται κατ' Ὀκτώβριον, Μάρτιον καὶ Ἰούνιον. εἶναι γραπταὶ καὶ προφορικά.

Γραπτῶς καὶ προφορικῶς, ἦτοι δῖς, οἱ ὑποψήφιοι ἐξετάζονται εἰς τὰ κάτωθι μαθήματα τοῦ τρίτου ἔτους :

- α) Διοικητικὸν Δίκαιον.
- β) Ἐφαρμοσμένην πολιτικὴν οἰκονομίαν.
- γ) Ἀστικὸν δίκαιον καὶ στοιχεῖα πολιτικῆς δικονομίας.

Τὰ λοιπὰ μαθήματα τοῦ γ' ἔτους ἐξετάζονται ἐπὶ πτυχίῳ μόνον ἅπαξ. Αἱ γραπταὶ ἐξετάσεις εἰς τὰ τρία ἀνωτέρω μαθήματα θεωροῦνται ὡς προκριματικαὶ καὶ προηγούνται τῶν λοιπῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ ἄλλα μαθήματα εἰς τὰ ὅποια δὲν προσέρχεται ὁ ὑποψήφιος πρὸς ἐξέτασιν, ἂν μὴ προηγουμένως ἐπιτύχη καὶ εἰς τὰ τρία ὡς ἄνω μαθήματα.

Εἰς τὰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις γίνεται δεκτὸς ὁ τελειόφοιτος τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους καθ' ὃ οὗτος συνεπλήρωσε τὴν τριετῆ φοίτησιν (τὸν πρῶτον Ὀκτώβριον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τοιαύτης φοιτήσεως).

Ἡ βαθμολογία γίνεται ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων. Συμψηφισμὸς δὲν χωρεῖ. Ἐπιτυχῶν θεωρεῖται ὁ λαβὼν τοῦλάχιστον 5 εἰς ἕκαστον μάθημα.

Πτυχίον

Τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς εἶναι κατὰ νόμον ἰσότιμον πρὸς τὸ πτυχίον τοῦ τμήματος πολιτικῶν ἐπιστημῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων, καὶ πρὸς τὸ πτυχίον τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν διὰ τὴν προαγωγὴν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ τὴν κατάληψιν

δημοσίας θέσεως. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ τὴν ἐν αὐταῖς προαγωγὴν.

Ἡ ἐπίδοσις τῶν πτυχιούχων εἰς τὸν τομέα τοῦτον εἶναι ὅλως ἐξαιρετική. Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 50464/4-11-55 ἐγγραφοῦ τοῦ Ἰπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ 89 διαγωνισθέντων πτυχιούχων τῆς Σχολῆς διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων διοικητικῶν Γραμματέων ἐπέτυχον οἱ 86, ἐπὶ συνόλου προκηρυσσιστῶν θέσεων 120.

Ἀναγόμευσις διδακτόρων

Πρὸβλ. Διάτ. τῆς 15 Μαρτίου 15 Μαΐου 1951 [157] «περὶ ἀπονομῆς διδακτορικῶν διπλωμάτων ὑπὸ τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν».

Πρόνοια ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν

Ἡ Πάντειος εὐρίσκειται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Ἰδρύματος Περιθάλψεως φοιτητῶν καὶ μετὰ τοῦ Σταθμοῦ Πρώτων Κοινωνικῶν Βοηθειῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.

Ὅμοιως προσπαθεῖ δι' ἰδιωτικοῦ «ταμείου περιθάλψεως ἀπόρων φοιτητῶν», ὅπως ὑποβοηθήσῃ τοῦτους εἰς διαφόρους ἀνάγκας αὐτῶν.

Τμῆμα Προληπτικῆς Ἱατρικῆς

Παρὰ τῆ Σχολῆς λειτουργεῖ τμῆμα Προληπτικῆς Ἱατρικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἱατροῦ κ. Σπυρ. Κουρούκλη, π. Διευθυντοῦ τοῦ Κρατικοῦ Σανατορίου Δημ. Ὑπαλλήλων Πεντέλης. Δι' ἕκαστον φοιτητὴν κρατεῖται ἀτομικὸς φάκελλος ὑγείας. Εἰδικαὶ ὀμιλίαι ὀργανοῦνται μὲ θέματα γενικῆς ὑγιεινῆς.

Ἱατρικὴ ὑπηρεσία ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν

Ἡ ἱατρικὴ ὑπηρεσία ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν δὲν ἔφθασεν εἰσέτι εἰς ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον. Πάντως μέχρι τοῦδε ἔχουσιν ἐξασφαλισθῆ σιγμαντικαὶ ἐκπτώσεις ὑπὲρ τῶν ἀσθενούντων φοιτητῶν παρ' ἱατροῦς διαφόρων εἰδικότητων, αἵτινες εὐγενῶς πρὸς τοῦτο προσεφέρθησαν. Παρὰ τῷ κεντρικῷ μεγάρφῳ τῆς Σχολῆς ὑπάρχει εἰδικὸν ἱατρεῖον, διαθέτον εἰδικὰς ἐγκαταστάσεις.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἐγγραφὴ φοιτητοῦ ἢ φοιτητρίας ἐν τῇ Σχολῇ, ἐὰν δὲν προηγηθῆ ἱατρικὴ ἐξέτασις αὐτοῦ, συμπληρουμένου σχετικοῦ δελτίου ἀκτινολογικῆς ἐξετάσεως (ἱατρὸς κ. Κουρούκλης) ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας («Δελτίον ἱατρικῆς ἐξετάσεως φοιτητῶν»).

Εἰσαγωγὴ ἀσθενούντων ἀπόρων φοιτητῶν γίνεται δωρεάν εἰς τὰ διάφορα κρατικὰ νοσοκομεῖα (Ἐγκύκλιος Ἰπουργείου Κοινωνικῆς Πρόνοιας καὶ Ὑγιεινῆς—Διεύθυνσις Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων, ὑπ' ἀριθ. 323 καὶ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. Ν.Ι.Α. 2925/13-7-1953).

Φοιτητικὸς Κινηματογράφος καὶ Φοιτητικὸν Θέατρον

Ἡ Σχολὴ ἀποσκοποῦσα εἰς μορφωτικούς καὶ ὑγιεῖς ψυχολογικούς σκοπούς ἔχει διοργανώσει ἀπὸ ἐτῶν ὑπηρεσίαν «φοιτητικοῦ μορφωτικοῦ κινηματογράφου» καὶ ἐρασιτεχνικὸν «φοιτητικὸν θέατρον».

Ἡ Σχολὴ διαθέτει εἰδικὰ μηχανήματα λήψεως κινηματογραφικῶν ταινιῶν, προβολῆς, ἡχητικῶν μηχανημάτων καὶ λοιπὰς ἐγκαταστάσεις καὶ εὐρίσκεται ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῆς ἀρμοδίας Διευθύνσεως Ἑποπτικῶν Ὁργάνων κλπ. τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας.

Φοιτητικαὶ ἐκδρομαί

Ἡ Πάντειος Σχολὴ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς, ὅπως συνεργήσῃ εἰς τὴν πνευματικὴν, ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν φοιτητῶν, ἔχει ἀναπτύξει ἀπὸ ἐτῶν συστηματικὸν πρόγραμμα ἐκπαιδευτικῶν φοιτητικῶν ἐκδρομῶν, τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Αἱ ἐκδρομαὶ γίνονται εἰς τόπους ἐθνικοῦ, ἀρχαιολογικοῦ, μορφωτικοῦ, καλλιτεχνικοῦ, ἠθικοῦ, ἐκπολιτιστικοῦ ἢ ἄλλου ἐνδιαφέροντος. Εἰς τοὺς συμμετέχοντας φοιτητὰς γίνονται εἰδικαὶ ὁμιλίαι εἰς τοὺς τόπους τῶν ἐπισκέψεων, ἐκ παραλλήλου δὲ διανέμονται καὶ βιβλιάρια ἢ φυλλάδια πληροφοριῶν περὶ τῶν μερῶν, εἰς τὰ ὁποῖα γίνονται αἱ ἐκδρομαί. Πλὴν τῶν ἀναμνηστικῶν φωτογραφιῶν, συνήθως ἅπασαι αἱ φοιτητικαὶ ἐκδρομαὶ κινηματογραφοῦνται. Μέχρι τῆς σήμερον ἡ Σχολὴ διαθέτει πλούσιον ἀπόθεμα τοιοῦτων ἀναμνηστικῶν φωτογραφιῶν καὶ κινηματογραφικῶν ταινιῶν.

Ἡ ὑπηρεσία φοιτητικῶν ἐκδρομῶν εὐρίσκεται ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ ξένων ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, ἵνα διοργανώσῃ ἐκδρομὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος τῆς ἀνταλλαγῆς.

Φοιτητικὸν Ἀναγνωστήριον καὶ Βιβλιοθήκη

I. Ἡ Σχολὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ διευκολύνῃ τοὺς ἀπόρους φοιτητὰς καὶ φοιτητρίδας, μὴ δυναμένους νὰ προμηθευθῶσι διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, διωργάνωσεν ἐν εἰδικῇ αἰθούσῃ φοιτητικὸν Ἀναγνωστήριον, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς ὀργανώσεως φοιτητικῆς ἐκπροσωπήσεως. Τὸ ἀναγνωστήριον λειτουργεῖ καθ' ὀρισμένας ὥρας πρὸ μεσημβρίας καὶ μετὰ μεσημβρίαν. Ἡ βιβλιοθήκη διαθέτει ἑλληνικὰ καὶ ξένα συγγράμματα, πλουτίζεται δ' ἀφθόνως καθ' ἕκαστον ἔτος διὰ νέων. Ἡ αὐτὴ διαθέτει διάφορα ἐπιστημονικὰ περιοδικά, ὡς καὶ ἡμερηΐδας.

II. Κανονισμὸς λειτουργίας Βιβλιοθήκης :

1) Πᾶς φοιτητὴς εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἀναγνωστήριον τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Σχολῆς ὀφείλει :

Νά ἀνοίγῃ καί νά κλείῃ τήν θύραν ἄνευ θορύβου. Ὅμοίως ὀφείλει νά βαδίζῃ ἄνευ θορύβου.

Νά καταθέτῃ τήν ταυτότητα του καί τόν χαρτοφύλακά του εἰς τήν εἰδικήν ἐκ σπουδαστῶν ἐθελοντικῆν ὑπηρεσίαν «διανομῆς καί παραλαβῆς» τῆς Βιβλιοθήκης. Νά παραλαμβάνῃ τὸ αἰτηθὲν βιβλίον. Νά κáθηται χωρὶς νά προκαλῆ θόρυβον καί ἀταξίαν, χωρὶς νά μεταθέτῃ καθίσματα, χωρὶς νά συνομιλῇ μὲ συναδέλφους του.

2) Ὁ φοιτητῆς ὀφείλει νά σέβηται τήν ἡσυχίαν τῶν ἄλλων καί νά πειθαρχῇ εἰς τήν ἐθελοντικῆν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τῆς τάξεως καί καθαριότητος τῆς Βιβλιοθήκης, τήν ὁποίαν (ὑπηρεσίαν) ἀποτελοῦν σπουδασταί.

3) Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἡ ἀνάμιξις καί μετακινήσεις τῶν ταξινομημένων βιβλίων εἰς τὰς θυρίδας.

4) Ὁ προϊστάμενος τῆς Βιβλιοθήκης ἀναφέρει εἰς τὸν Πρύτανιν τῆς Σχολῆς πάντα παρεκτρεπόμενον σπουδαστὴν πρὸς τιμωρίαν.

Ἡ Σχολὴ ἔχει ἐν ὄψει τήν μικρὸν κατὰ μικρὸν διοργάνωσιν «ἐκπαιδευτικοῦ μουσείου», «δημοσιογραφικοῦ μουσείου», «μουσείου κοινωνικῆς προνοίας», καί «ἐγκληματολογικοῦ μουσείου».

Φροντιστήρια καὶ ἀσκήσεις ἑλληνικῆς γλώσσης

Χάριν ὑποβοηθήσεως φοιτητῶν, ὑστερούντων τυχόν εἰς τήν γραμματικὴν καί τήν ὀρθογραφίαν, λειτουργεῖ ἐν τῇ Σχολῇ «εἰδικὸν φροντιστήριον ἑλληνικῆς γλώσσης», ἐν ᾧ γίνονται ἐπαναλήψεις σημείων τινῶν τῆς γραμματικῆς ἢ καί ἀσκήσεις εἰς τήν ὀρθογραφίαν. Εἰς τὸ ἐν λόγῳ φροντιστήριον παραπέμπονται ὑποχρεωτικῶς οἱ ὑστερούντες εἰς τήν γραμματικὴν καί τήν ὀρθογραφίαν φοιτηταί.

Τὰ φροντιστήρια δύνανται νά παρακολουθήσωσι καί φοιτηταί προαιρετικῶς, ἤτοι καί ἐάν δὲν ἔχωσιν οὗτοι κληθῆ ὀνομαστικῶς.

Μαθήματα στενογραφίας

Χάριν θετικῆς ὑποβοηθήσεως τῶν φοιτητῶν, οἷτινες ἐπιθυμοῦσι νά μάθωσι στενογραφίαν, ἥτις σήμερον εἶναι χρησιμωτάτη, ἔχουσι διοργανωθῆ μαθήματα στενογραφίας. Συνιστᾶται εἰς τοὺς φοιτητάς ἢ παρακολουθήσεις τῶν ἐν λόγῳ μαθημάτων, χάριν τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος αὐτῶν, οὐ μόνον κατὰ τήν φοιτητικὴν, ἀλλὰ καί ἀργότερον ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἐπαγγελματικῇ των ζωῇ. Καθηγήτρια στενογραφίας ἡ Κυρία Μποζώνη τοῦ Ἰπουργείου ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Μαθήματα ξένων γλωσσῶν

Χάριν ὑποβοηθήσεως τῶν φοιτητῶν, οἷτινες ἐπιθυμοῦσι νά ἐκμάθωσι μίαν ἐκ τῶν κυριωτέρων ξένων γλωσσῶν, ἔχουσι διοργανωθῆ μαθήματα ξέ-

νων γλωσσῶν. Συνιστᾶται ἡ παρακολούθησις ὡς ἐξασφαλίζουσα προσόντα ἀπαραίτητα διὰ πάντα ἐπιστήμονα.

Φοιτητικὸς ἀθλητισμὸς

Παρὰ τῆ Σχολῆ λειτουργεῖ τμημα φοιτητικοῦ ἀθλητισμοῦ. Πᾶς φοιτητῆς καὶ πᾶσα φοιτήτρια ὀφείλουσι νὰ συμμετέχωσιν εἰς τὴν φοιτητικὴν ἀθλητικὴν κίνησιν. Ὑπάρχουσι δύο ἐσωτερικοὶ ἀθλητικοὶ φοιτητικοὶ σύνδεσμοι παρὰ τῆ Σχολῆ, ὁ Σύνδεσμος τῶν «κυανῶν» (φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι καταγόμενοι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν) καὶ ὁ Σύνδεσμος τῶν «λευκῶν» (οἱ καταγόμενοι ἐκ τῆς πρωτευούσης). Ἐκαστος ἐκ τῶν δύο φοιτητικῶν ἀθλητικῶν συνδέσμων διαθέτει : α) ὀμάδα κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ, β) ὀμάδα ποδοσφαίρου, γ') ὀμάδα καλοθοσφαίρας, δ') ὀμάδα ἀντισφαιρίσεως, ε') ὀμάδα κολυμβήσεως, στ') ὀμάδα ὕδατοσφαιρίσεως, ζ') ὀμάδα κωπηλασίας, η') ὀμάδα ποδηλασίας. Καθ' ἕκαστον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος διοργανοῦνται ἐπίσημοι ἐσωτερικοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες καθ' οὓς ἀπονέμονται βραβεῖα καὶ κύπελλα.

Ἡ Πάντειος Ἀνωτάτη Σχολὴ μὴ ἀποσκοποῦσα μόνον εἰς τὴν ἀπλῆν μεταδόσιν ἐπιστημονικῶν γνώσεων εἰς τοὺς φοιτητὰς καὶ ἀκροατὰς τῶν πολιτικῶν, τῶν δημοσιογραφικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ τὴν διάπλασιν χαρακτήρων, ἐμπνεομένων ὑπὸ ἀνωτέρων εὐγενῶν ἠθικῶν ἰδεωδῶν, ἀγωνίζεται ἐκ παραλλήλου ἐντόνως οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς τῶν παρ' αὐτῇ φοιτῶντων.

Καλλιτεχνικὴ ἀγωγή τῶν φοιτητῶν

Ἡ Σχολὴ ἀποδίδουσα ἐξέχουσαν σημασίαν εἰς τὴν ἐξυψοῦσαν καὶ ἐξευγενίζουσαν τὸ ἦθος καλλιτεχνικὴν ἀγωγὴν, διοργάνωσε παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν «μουσικῆς ἀγωγῆς τῶν φοιτητῶν» ὑπὸ τὸν διευθυντὴν ὀρχήστρας κ. Ἀθανάσιον Ἐρμῆλιον. Ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς τριαύτης ὑπηρεσίας διοργανοῦνται καθ' ἕκαστον ἔτος «φοιτητικὴ χορωδία», «φοιτητικὴ ἐκκλησιαστικὴ χορωδία», «φοιτητικὴ ὀρχήστρα», ἅπασαι δ' αὗται ἐξ ἑνὸς μὲν συμμετέχουσιν εἰς τὰς διαφόρους τελετὰς καὶ ἑορτὰς τῆς σχολῆς, ἐξ ἑτέρου δὲ διοργανοῦσι φοιτητικὰς ραδιοφωνικὰς ἐκπομπὰς, κλπ.

Ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1954-55 ἤρξατο λειτουργοῦν καὶ «φοιτητικὸν θέατρον» (ἐξ ἐρασιτεχνῶν ἠθοποιῶν φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν, μὲ παραστάσεις ἀρχαίων ἔργων κλπ.).

Γραφεῖον ἐξευρέσεως ἐργασίας εἰς φοιτητὰς καὶ πτυχιούχους

Ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου εἰς τὸν Ἐφρορὸν ἐπὶ τῆς Προνοίας ὑπὲρ τῶν Φοιτητῶν ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1954-55 διοργάνωσις «Γραφεῖον ἐξευρέσεως ἐργασίας» ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν, φοιτητριῶν καὶ πτυχιούχων τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς.

Χριστιανική φοιτητική κίνησις

I. Ἡ Σχολὴ προσπαθεῖ ὅπως ἐνισχύσῃ τὴν χριστιανικὴν φοιτητικὴν κίνησιν. Τοιοῦτοτρόπως διωργάνωσε φοιτητικὴν ἐκκλησιαστικὴν βυζαντινὴν χορωδίαν, ἣτις συμμετέχει εἰς διαφόρους ἐκκλησιαστικὰς ἐκδηλώσεις (Λειτουργίας, μνημόσυνα κλπ.). Ὁμοίως ἡ Σχολὴ διωργάνωσε θρησκευτικὰς λειτουργίας, χαιρετισμούς κλπ. ἐν τῇ σχολῇ. Ὁμοίως ἡ Σχολὴ συμμετέχει εἰς διαφόρους θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις, φέρ' εἰπεῖν κατὰ τὴν παγκόσμιον ἡμέραν τῆς προσευχῆς τοῦ φοιτητοῦ.

II. Μήνυμα τοῦ Προπρυτάνεως τῆς Σχολῆς Καθηγητοῦ Μιχ. Στασινοπούλου, διὰ τὴν ἡμέραν τῆς Προσευχῆς τοῦ Φοιτητοῦ :

«Ἡ ἡμέρα Προσευχῆς τοῦ Φοιτητοῦ εἶναι ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ νέοι, οἱ ἀναζητοῦντες τὸ φῶς τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Γνώσεως, στρέφουν τὸ πνεῦμα των καὶ τὴν ψυχὴν των πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ αἰωνίου φωτός καὶ τῆς μόνης ἀληθοῦς ἐπιστημονικῆς γνώσεως. Διότι, πράγματι, οἱ αἰῶνες τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ ἐπέδειξαν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπιστήμη χωρὶς τὴν Ἀλήθειαν ἢ ὅποια ἐμπηγάζει ἐκ τῆς θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

»Κόποι καὶ μόχθοι ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, ἔρευνα ἀίωνων ὀλοκλήρων ἀποδεικνύονται καθαρὰ ματαιοπονία χωρὶς τὸ φῶς τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ πηγάζον καὶ εἰς τὸ φῶς τοῦτο καὶ μόνον εὐρίσκει τελικῶς στερεὸν θεμέλιον καὶ βάσιν ἢ ἐπιστημονικὴ σκέψις καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα. Δι' αὐτό, ἡ ἡμέρα τῆς φοιτητικῆς προσευχῆς σὰς βοηθεῖ, ἀγαπητοὶ σπουδασταί, νὰ ἐπικοινωνήσετε μετὰ τὴν φωτεινὴν πηγὴν τῆς Γνώσεως καὶ νὰ ἀντλήσετε δύναμιν καὶ πίστιν διὰ μίαν σπουδὴν τῆς Ἐπιστήμης φωτιζομένην ἀπὸ τὸ αἰώνιον φῶς τῆς Ἀληθείας τοῦ μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Θεάνθρωπος. Εἴθε τὴν δύναμιν ταύτην νὰ διατηρήσετε κραταιὰν εἰς τὴν ψυχὴν σας καθ' ὅλον σας τὸν βίον».

III. Χριστιανικὸς Ὁμίλος Φοιτητῶν.

Ὁ Χριστιανικὸς Ὁμίλος Φοιτητῶν εἶναι μία μικρὰ κοινωνία ὀρθοδόξων χριστιανῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν τῶν Ἀνωτάτων τοῦ Κράτους Σχολῶν. Σκοπὸς τοῦ Ὁμίλου εἶναι : Ἡ συμπλήρωσις τοῦ ψυχικοῦ καταρτισμοῦ τῶν μελῶν του πρὸς ἀνάδειξιν ἀξίων χριστιανῶν πνευματικῶν ἡγετῶν τῆς κοινωνίας καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν ἰδανικῶν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μεταξὺ τῶν σπουδαστῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν.

IV. Τομεὺς Ἑργασίας.

α') Βιβλικὴ Μελέτη : Κατ' αὐτὴν γίνεται συμμελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἡ ὁποία ἀποβλέπει ὄχι εἰς τὴν ζήτησιν ἐρμηνείαν καὶ τὴν θεωρητικὴν συνεξέτασιν τῆς Βίβλου, ἀλλὰ εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐποικοδομήν.

β') Πυρῆνες : Κατὰ σχολὰς τὰ μέλη τοῦ Ὁμίλου μελετοῦν καὶ ἐξετάζουν ἀπὸ κοινῶν θέματα ἐπιστημονικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

γ') Πνευματικὴ ζωή : Συμμετοχὴ εἰς κοινὴν λατρείαν καὶ μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς διοργανώσεως εἰδικῶν λειτουργιῶν χάριν τῶν μελῶν τοῦ Ὁμίλου.

δ') Ἀλληλεγγύη : Ἐμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην συναδέλφους καὶ δὴ τοὺς ἀσθενεῖς φοιτητάς.

ε') Διαλέξεις : Πρὸς εὐρύτεραν μέρφωσιν τῶν φοιτητῶν διοργανοῦνται διαλέξεις μετ' ὀμιλητὰς διαπρεπεῖς ἐκπροσώπους τῶν ἐπιστημῶν, Καθηγητὰς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν κλπ.

στ') Κατηχητικὸν ἔργον : Εἰδικὴ ἐκπαίδευσις κατηχητῶν καὶ κατηχητριῶν καὶ ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς τὴν κατηχητικὴν κίνησιν πρὸς χριστιανικὴν διάπλασιν τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

ζ') Ἐπασχία : Ἐπαφὴ μετὰ τῶν ἐκεῖ μελῶν τοῦ Ὁμίλου διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐντύπου ὕλικου (περιοδικῶν, εἰκόνων, σχεδιαγραμμάτων Βιβλικῆς Μελέτης, Ὁμιλιῶν, κλπ.).

η') Διεθνῆς ἐπικοινωνία : Ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν καὶ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος αὐτῆς μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Ὁμίλου. (Ἐπίτιμος Πρόεδρος ὁ κ. Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου).

Ταμεῖον Περιθάλψεως τῶν Φοιτητῶν

Ἰδρῦθη παρὰ τῇ Σχολῇ «Ταμεῖον Περιθάλψεως Φοιτητῶν».

Οἱ πόροι τοῦ Ταμεῖου προσέρχονται ἐκ προαιρετικῶν φοιτητικῶν εἰσφορῶν, εἰσφορῶν ἐκ μέρους ἄλλων (φέρ' εἰπεῖν εἰς μνήμην ἀντὶ στεφάνου κλπ.), ἐκ τῶν εἰσπράξεων διοργανουμένων ἑορτῶν, συναυλιῶν κλπ., ἐξ εἰδικῶν συνδρομῶν ἐκ μέρους συνδρομητῶν τοῦ ταμεῖου, ἐκ τῆς πωλήσεως εἰκονογραφημένων δελταρίων, ἐκ τῆς πωλήσεως διαφόρων βιβλίων κλπ.

Τὸ Ταμεῖον ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ἐνισχύσῃ πᾶσαν προσπάθειαν τείνουσαν εἰς οἰασδήποτε φύσεως πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν.

Εἰδικώτερον τοῦτο ἀποσκοπεῖ ἰδίως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν :

- α) τῶν ἀπόρων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν.
- β) τῶν φοιτητικῶν ἐκδρομῶν.
- γ) τῶν ἀσθενούντων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν,
- δ) τῶν φοιτητικῶν ἑορτῶν, συναυλιῶν, κλπ.

Ὁραιο ἐπισκέψεως γραφείων

Ἡ Γραμματεία τῆς Σχολῆς δέχεται καθ' ἑκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ἀπὸ 11 π.μ. — 1 μ.μ. κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους καθ' ἑκάστην Δευτέραν καὶ Παρασκευὴν ἀπὸ 11 π.μ. — 1 μ.μ.

Τὸ Ἀναγνωστήριον τοῦ φοιτητοῦ εἶναι ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν ἀπὸ 9 π.μ. — 2 μ.μ.

Τὰ γραφεῖα τῆς Φοιτητικῆς ἐκπροσωπήσεως εἶναι ἀνοικτὰ κατὰ τὴν διάρκειαν μὲν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους καθ' ἑκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ἀπὸ 12-1 μ.μ., κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους καθ' ἑκάστην Δευτέραν καὶ Παρασκευὴν ἀπὸ 12-1 μ.μ.

Τὰ γραφεῖα τοῦ Ἐθνικοῦ φοιτητικοῦ συλλόγου εἶναι ἀνοικτὰ κατὰ τὴν διάρκειαν μὲν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους καθ' ἑκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ἀπὸ 12-1 μ.μ., κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους καθ' ἑκάστην Δευτέραν καὶ Παρασκευὴν ἀπὸ 12-1 μ.μ.

Τὰ γραφεῖα τοῦ Συλλόγου τῶν πτυχιούχων εἶναι ἀνοικτὰ καθ' ἑκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν 12-1 μ.μ.

Παγκόσμιον Ἴδρυμα ἐξυπηρετήσεως φοιτητῶν (Π.Ι.Ε.Π.)

Τὸ ΠΙΕΠ εἶναι μία παγκόσμιος ὀργάνωσις ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν ὕλικήν, πνευματικὴν καὶ ἐκπαιδευτικὴν ἐξυπηρετήσιν καὶ ἀλληλεγγύην τοῦ πανεπιστημιακοῦ κόσμου. Τὸ ΠΙΕΠ ἐργάζεται μεταξὺ χιλιάδων καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν εἰς ἑκατοντάδας ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων τῶν 37 χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύεται τοῦτο δι' ἐπισήμων γραφείων.

Τὸ γενικὸν ἐτήσιον πρόγραμμα δράσεως ὀργανοῦται εἰς τὴν κατ' ἔτος λαμβάνουσαν χώραν Γενικὴν Συνέλευσιν, τὸ δὲ Διεθνὲς Γραφεῖον Γενεύης εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀποφασισθέντος προγράμματος εἰς τὰς διαφόρους χώρας, εἰς τὰς ὁποίας αἱ ἐθνικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀναπτύσσουσι τὴν δρασίαν των ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Διεθνoῦς τοῦτου Γραφείου.

Μέχρι σήμερον καὶ ἀπὸ τοῦ 1945 ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐργασία τοῦ ΠΙΕΠ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἀθηνῶν, με στενὴν συνεργασίαν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαποῦ ἀντιπροσώπου, ὅστις καὶ παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του δωρεάν. Ἦδη ὀργανώθη «Ἐπιτροπὴ Θεσσαλονίκης», «Ἐπιτροπὴ Ἀθηνῶν» καὶ «Ἐπιτροπὴ Ἑλλάδος».

Βεβαίως δὲν ἀναμένονται θαύματα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη δράσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, ἀλλ' ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι αἱ ἰδέαι καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ ΠΙΕΠ θὰ γίνουσι εὐρύτερον γνωσταί, οὕτω δὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀλληλεγγύης θὰ γίνεσθαι ἰσχυρότερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μελῶν τοῦ πανεπιστημιακοῦ κόσμου, ὅποτε καὶ ὅλη ἡ ἐργασία τοῦ ΠΙΕΠ καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν του θὰ γίνη καλύτερον ἀντιληπτὴ καὶ θὰ εἶναι δυνατόν αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ ἀναλάβωσι μεγαλυτέραν πρωτοβουλίαν καὶ νὰ πραγματοποιήσωσι περισσότερα ἔργα, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἐπι μέρους ἀνώταται σχολαὶ καὶ οἱ φοιτηταὶ τῆς Ἑλλάδος γενικῶς θὰ ἐξυπηρετῶνται θετικώτερον.

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΩΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΝΕΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΑΝΩΤΑΤΗΝ ΣΧΟΛΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

«Ἐπειδὴ ἡ Ἀθήνησι Πάντειος σεπτὴ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Ἀνωτάτῃ Σχολῇ, τῇ τοῦ Πρυτάνεως ἐπινεύσει, εἰς τὴν τάξιν τῶν ἑαυτῆς φοιτητῶν δοκιμάσαι καὶ ἐγκρῖναι ἡμᾶς κατηξίωσεν, αὐτῇ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ ἀσμένως καὶ ἐν ἐλπίσιν ἀγαθαῖς δημοσίᾳ πίστιν καθομολογοῦμεν τήνδε :

Περὶ τὰς Πολιτικὰς (Δημοσιογραφικὰς, Κοινωνικὰς) ἐπιστήμας παντὶ σθένει ἀεὶ σπουδάσειν καὶ τῆς τούτων μελέτης ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐπιμελήσασθαι.

Πᾶν ποιήσειν προθύμως εἰς εὐσέβειαν ἡθῶν, χρηστότητα καὶ σεμνότητα τρόπων.

Τὰ θεσπίσματα τοῦ τεμένουσ τοῦτου τῆς ἱερᾶς σοφίας ἐσαεὶ τηρήσειν ἀκέραια καὶ ἀκίβδηλα.

Τοῖς συμφοιτηταῖς φιλόφρονας ἡμᾶς αὐτοὺς παρέξειν καὶ ἴσους ἀδελφοῖς ἀποδέξασθαι.

Τοὺς διδάσκοντας ἡμᾶς ταύτας τὰς Πολιτικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διανοίας θεραπείαν ἴσους γονεῦσιν ἠγήσασθαι.

Ἄεὶ τῷ δικαίῳ καὶ ἴσῳ χρῆσασθαι, ἀεὶ δ' ἐπιθυμεῖν ἀγαθῶν παραιτίους γενέσθαι, οἷους προσήκει φαίνεσθαι τοὺς Ἕλληνας φοιτητάς.

Τῶν προγόνων ἀξίους γενέσθαι καὶ πᾶν ποιεῖν εἰς μείζονα δόξαν τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος, κλεινῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἣν πᾶσιν ἀνθρώποις τροφὸν πνεύματος καὶ ἐστὶαν φωτὸς καλέσαι προσήκει, καὶ εἰς τὴν κοινὴν τῶν ἀνθρώπων ὠφέλειαν.

Γένοιτο βίος καὶ εὐτυχία καὶ κλέος ἐς ἀεὶ τῇ ἡμετέρᾳ Ἀριστοτελείῳ Σχολῇ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, τῇ ἐν Ἀθήναις.

Οὕτως εἴη ὁ Θεὸς τῆς δυνάμεως, τῆς γνώσεως καὶ παντοίας ἀρετῆς ἀρωγός».

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

«Ἐπειδὴ ἡ Ἀθήνησι Πάντειος σεπτὴ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Ἀνωτάτῃ Σχολῇ, τῇ τοῦ Πρυτάνεως ἐπινεύσει, εἰς τὴν τάξιν τῶν ἑαυτῆς πτυχιούχων δοκιμάσαι καὶ ἐγκρῖναι ἡμᾶς κατηξίωσεν, αὐτῇ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ ἀσμένως καὶ ἐν ἐλπίσιν ἀγαθαῖς δημοσίᾳ πίστιν καθομολογοῦμεν τήνδε :

Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦτου Ἀριστοτελείου Διδασκαλείου τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἐξερχόμενοι, βιώσωμεν, ἄσβεστον τὴν τῆς ἐπιστήμης λαμπράδα διατηροῦντες.

Τῆς τῶν πολιτικῶν (δημοσιογραφικῶν, κοινωνικῶν) ἐπιστημῶν θεραπείας ὡς οἷόν τε ἐπιμελήσασθαι.

Πᾶν ποιήσῃν προθύμως εἰς εὐσέβειαν ἡθῶν, χρηστότητα καὶ σεμνότητα τρόπων.

Τὰς διδασκαλίας τοῦ τεμένουστος τούτου τῆς ἱερᾶς σοφίας ἔσκει τηρήσῃν ἀκεραίας καὶ ἀκίβδηλους.

Τοὺς διδάξαντας ἡμᾶς ταύτας τὰς πολιτικὰς (δημοσιογραφικὰς, κοινωνικὰς) ἐπιστήμας καὶ τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διανοίας θεραπείαν ἴσους γυνεῦσιν ἡγήσασθαι.

Ἄει τῷ δικαίῳ καὶ ἴσῳ χρήσασθαι ὁδηγῷ, ἀεὶ δ' ἐπιθυμεῖν ἀγαθῶν παραιτίους γενέσθαι, οἷους προσήκει φαίνεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπιστήμονας.

Τῶν προγόνων ἀξίους γενέσθαι καὶ πᾶν ποιεῖν εἰς μείζονα δόξαν τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος, κλεινῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἣν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκουμένῃ πεπαιδευμένοις ἀνθρώποις τροφὸν πνεύματος καὶ ἐστὶαν φωτὸς καλέσαι προσήκει, καὶ εἰς κοινὴν τῶν ἀνθρώπων ὠφέλειαν.

ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου παιδευτηρίου γαλουχηθέντες καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σεπτῶν διδασκάλων ἀκροασθέντες καὶ ὀρθῆς τυχόντες παιδείας καὶ εἰς ἀρετὴν ἀρωγῆς, χάριτας ὁμολογοῦμεν μεγίστας.

Γένοιτο βίος καὶ εὐτυχία καὶ κλέος ἐς αἰὲν τῇ ἡμετέρῃ Ἀριστοτελείῳ Σχολῇ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, τῇ ἐν Ἀθήναις.

Οὕτω σὺν τῇ εὐλογίᾳ τῶν ἡμετέρων σεπτῶν καθηγητῶν εἴη ἡμῖν ὁ Θεὸς τῆς δυνάμεως, τῆς γνώσεως καὶ παντοίας ἀρετῆς ἀρωγός».

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

«Ἐπειδὴ ἡ Ἀθήνησι Πάντειος σεπτῆ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Ἀνωτάτῃ Σχολῇ, τῇ τοῦ Πρυτάνεως ἐπινεύσει, εἰς τὴν τάξιν τῶν ἑαυτῆς διδασκτόρων δοκιμάσαι καὶ ἐγκριῖναι ἡμᾶς κατηξίωσεν αὐτῇ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ ἀσμένως καὶ ἐν ἐλπίσιν ἀγαθαῖς δημοσίᾳ πίστιν καθομολογοῦμεν τήνδε :

Ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης Ἀριστοτελείου πνευματικῆς Ἐστίας τὸν θεῖον πυρσὸν τῆς ἐπιστήμης λαβόντες οὐ παυσόμεθα πειρώμενοι, ὅσον ἂν δυνάμεθα, ἅμα μὲν τὸν ἐνσταλαχθέντα ἔρωτα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης ἔσκει ἀκεραίων καὶ ἀκίβδηλον τηρήσῃν, ἅμα δὲ τὰ παρὰ σεπτῶν καὶ σεφῶν διδασκάλων παρειλημμένα φῶτα μεταλαμπαδεύειν, ἀεὶ δὲ πρόσω χωροῦντες τὸ τῆς πεφιλημένης Ἑλληνίδος ἐπιστήμης ἱερὸν φυτὸν καταρδεύειν καὶ τὸ Ἑλλάδος ὄνομα τίμιον καὶ εὐδοξον ἀπεργάζεσθαι.

Ἐνθουσιῶντες καὶ περούμενοι καὶ θεῖα μανία συνόντες καὶ εἰς τὸ διηνεχὲς μείζονος παιδείας διψῶντες βιώσωμεν κατ' ἐπιστήμην, ἀεὶ ἐπιθυμοῦντες ἀγαθῶν καὶ δικαίων καὶ ἴσων παραιτίους τῇ ἀνθρωπότητι γενέσθαι, οἷους προσήκει φαίνεσθαι τοὺς Ἕλληνας τῆς ἐπιστήμης ἐρευνητάς.

Ἄπεικάζοντες οἷα κύματα χαρᾶς ἀπάντων τὰς ψυχὰς κατακλύζει γηθo-
σύνης προσαγορευόμεν τὴν ἱεράν καὶ γλυκεῖαν ἡμῶν Πνευματικὴν Μητέρα,
τὴν τῶν Ἀθηνῶν Πάντειον Ἀνωτάτην τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Σχολήν
αἰεὶ χάριτας μεγίστας ὁμολογοῦντες, ἅμα δ' εὐχόμενοι Αὐτῇ εἰς τὸν ἑσαεὶ
χρόνον ἀποστίλβειν ἀκτίνων καὶ δόξης ἐπὶ τὸν ἐπιστημονικὸν ὄριζοντα αἰεὶ
εὐρύτερον.

Οὕτως, σὺν τῇ εὐλογίᾳ τῶν ἡμετέρων καθηγητῶν καὶ προσφιλῶν διδα-
σκάων, εἴη ἡμῖν ὁ Θεὸς τῆς δυνάμεως, τῆς γνώσεως καὶ παντοίας ἀρετῆς
ἀρωγός».

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ
ΤΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τῆς ζωῆς μου ἔγινε σκοπός
 ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ τιμὴ
 Καὶ τοῦ νόμου ἀγρυπνός φοροδός
 θέλω νάμαι σ' ὅλη τὴ ζωή.

*

Τὴν ἀλήθεια νὰ ὑπηρετῶ
 μὲ τῆς ἐπιστήμης τὰ φτερά.
 Τὸν ἐλληνικὸ πολιτισμὸ
 νὰ δοξάσω ἄλλη μιὰ φορὰ.

*

Τοῦ δικαίου εἶναι προσταγὴ
 τοὺς ἀδικημένους νὰ βοηθῶ.
 Κι' ὅταν ἡ πατρίδα μὲ χροειασθῇ
 ἔτοιμος γιὰ νὰ θυσιασθῶ.

Ἐ π ω δ ὶ ς

Τὴν ἀλήθεια νὰ ὑπηρετῶ
 μὲ τῆς ἐπιστήμης τὰ φτερά.
 Τὸν ἐλληνικὸ πολιτισμὸ
 νὰ δοξάσω ἄλλη μιὰ φορὰ.

Στίχοι : Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Μουσική : Χ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἑνορχήστρωση : Ε. ΕΡΜΗΛΙΟΥ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΑΚΑΔΗΜ. ΕΤΟΥΣ 1957-1958

Διαλέξεις, ὀμιλίας, τελεταὶ κ.τ.λ.

I. Κατὰ τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1957, ἐγένετο ἐν τῇ Ἀριστοτελείῳ Αἰθούσῃ τῶν Τελετῶν τῆς Σχολῆς ἐπίσημος τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς «28ης Ὀκτωβρίου 1940». Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ καθηγητὴς κ. Ἰ. Σπανδανόπουλος.

Κατὰ τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1957, ἐγένετο ἐν τῇ αὐτῇ Αἰθούσῃ ἡ τελετὴ τῆς ἐπισήμου ὑποδοχῆς τῶν νέων φοιτητῶν. Τοῦτους προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῆς Σχολῆς ὁ πρόεδρος κ. Μ. Στασινόπουλος.

Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην προσεφώνησε τοὺς νέους φοιτητὰς ὁ ἀριστεύσας τριτοετῆς φοιτητὴς τῆς Σχολῆς κ. Β. Μαγκλάρας ἐκ μέρους τῶν παλαιῶν φοιτητῶν, ἀπήντησε δὲ ἐκ μέρους τῶν νέων φοιτητῶν ὁ ἀριστεύσας φοιτητὴς τοῦ α' ἔτους κ. Ἐ. Ἀποστολόπουλος.

Κατὰ τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1958, ἐγένετο ἐν τῇ αὐτῇ Αἰθούσῃ ἡ καθιερωμένη τελετὴ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ τακτικὸς καθηγητὴς κ. Γ. Παπαζαχαρίου.

Κατὰ τὴν 22αν Μαρτίου 1958, ἐγένετο ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ ἡ τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ «τῆς 25ης Μαρτίου 1821». Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ τακτικὸς καθηγητὴς κ. Γ. Γεωργιάκης.

II. Τὴν 22αν Ἀπριλίου 1958, ἐγένετο ἐν τῇ Σχολῇ διάλεξις ὑπὸ τοῦ μετακληθέντος ὑπὸ τῆς Σχολῆς καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Νυρεμβέργης κ. Herman Eichler μὲ θέμα «Φύσις τοῦ Νόμου».

III. Κατόπιν προσκλήσεως τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Τενεζίδης ἔδωσεν εἰς τὸ παρὰ τῆς ἀνωτέρου Σχολῆς Ἰνστιτούτου Ἀνωτέρων Διεθνῶν Σπουδῶν σειράν ἐκ δέκα μαθημάτων περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύσαντος Διεθνοῦς Δικαίου κατὰ τοὺς κλασσικοὺς χρόνους.

Ὁ αὐτὸς καθηγητὴς ἔδωκε κατόπιν εἰδικῆς προσκλήσεως διαλέξεις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Lyon καὶ εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Ἰνστιτούτον Συγκριτικοῦ Δικαίου. Τέλος, τὴν 11ην Μαΐου 1958 προέβη εἰς ἀνακοίνωσιν κατὰ τὴν τελικὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ συνελθόντος 10ου Συνεδρίου τῶν ἀποφοίτων καὶ ἀκροατῶν τῆς Ἀκαδημίας Διεθνοῦς Δικαίου τῆς Χάγης.

IV. Ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Bordeaux, δι' ὁμοφώνου ἀπο-

φάσεως αὐτῆς ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας τῆς Γαλλίας τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1957, ἀνεκέρυξεν Ἐπίτιμον Διδάκτορα τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τούτου τὸν κ. Μιχ. Στασινόπουλον, Καθηγητὴν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου καὶ Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας, διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν συμβολὴν του εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου καὶ διὰ τὴν ἐν γένει πνευματικὴν ἐργασίαν του. Ὁ κ. Στασινόπουλος ἐκλήθη ὕψως παραστῆ εἰς πανηγυρικὴν τελετὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Bordeaux, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου τούτου θὰ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὰ διασῆμα τοῦ Διδάκτορος, ὁ δὲ κ. Στασινόπουλος θὰ ἐκφωνήσῃ ἐπιστημονικὸν λόγον. Ἡ τελετὴ αὕτη θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1959.

Εἰκοσιπενταετηρίς τῆς Σχολῆς

Τὸ Πάσχα τοῦ 1957 ἐκυκλοφόρησεν εἰς πολυτελεῆ ἔκδοσιν τὸ «Λόγιωμα τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν». Τὸ ἀναμνηστικὸν τοῦτο τεῦχος συνετάχθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσιευμάτων τῆς Σχολῆς, καλλιτεχνικὴ ἐπιμελεία τοῦ ζωγράφου κ. Α. Τάσσου.

Ἐν αὐτῷ προτάσσεται ἡ εἰκὼν τοῦ Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, ὅστις ἠδύοκῆσε ν' ἀποστείλῃ ταύτην πρὸς τὴν Σχολὴν με ἰδιώγειρον ὑπογραφήν.

Ἐπεταί ἱστορικὸν τῆς Σχολῆς συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως κ. Μ. Στασινοπούλου, ἔνθα ἐκτίθενται τὰ τῆς ἰδρύσεως, ἐξελέξεως καὶ σταδιοδρομίας τῆς Σχολῆς.

Ἀκολουθοῦν χαιρετισμοὶ τῆς Πολιτικῆς καὶ Πνευματικῆς ἡγεσίας τῆς Χώρας : Τοῦ Συμβούλου τοῦ Γραφείου τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως κ. Ν. Μπουροπούλου, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆ, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Π. Λεβαντῆ, τοῦ Ὑπουργοῦ Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Κ. Τσάτσου, τοῦ Ὑπουργοῦ ἔνευ χαρτοφυλακίου κ. Γρ. Κασιμάτη. Τῶν πρῶην πρωθυπουργῶν κ.κ. Σ. Βενιζέλου, Στ. Γουνατᾶ, Ἰ. Θεοτόκη, Π. Κανελλοπούλου, Δ. Κιουσουπούλου, Γ. Παπαυδρέου, Π. Πουλίτσα, Κ. Τσαλδάρη καὶ τοῦ Ε. Τσουδεροῦ. Τῶν ἀρχηγῶν κομμάτων κ.κ. Γ. Καρτάλη, Κ. Μανιαδάκη, Σ. Παπαπολίτη, Κ. Ρέντη, Στ. Στεφανοπούλου, Θ. Τουρκοβασίλη καὶ τοῦ Α. Σβώλου. Τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Χώρας : τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Π. Μπρατσιώτη, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου κ. Δ. Πίππα, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Κ. Καββασιάδη, τοῦ Πρυτάνεως τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν κ. Κ. Σπυλιοπούλου, τοῦ Πρυτάνεως τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς κ. Ε. Κυπριάδη, τοῦ Κοσμήτορος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μ. Δένδια, τοῦ Κοσμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ι. Σταματάκου, τοῦ Κοσμήτορος

τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Η. Κυριακοπούλου, τοῦ Κοσμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ι. Κακριδῆ, τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν κ. Στ. Κωστοπούλου, τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου κ. Θ. Ἀγγελοπούλου. Τῶν διατελεσάντων Προέδρων τῆς Σχολῆς κ.κ. Β. Παπαδάκη, Ν. Λούβαρι, Χρ. Εὐελπίδη, Σ. Κουγέα. Τοῦ Προέδρου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀναγεννήσεως κ. Ν. Κωνσταντοπούλου. Τῶν προέδρων τῶν Ἀνωτάτων Σωμάτων καὶ ἐκπροσώπων τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν : Τοῦ προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Ι. Ἀποστολοπούλου, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ. Θ. Θεοδωρακίᾳ, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν κ. Ν. Λιανοπούλου, τοῦ Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους κ. Χ. Βασιλακοπούλου, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ κ. Γρ. Ζαριφοπούλου, τοῦ Προέδρου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν κ. Μ. Παπαγεωργίου, τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Π. Κατσώτα. Τῶν διατελεσάντων ὑπουργῶν Παιδείας ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Σχολῆς κ.κ. Γ. Ἀθανασιάδη Νόβα, Α. Γεροκωστοπούλου, Κ. Γεωργακοπούλου, Ι. Θεοδωρακοπούλου, Κ. Καλλία, Ν. Μπακοπούλου, Δ. Μπαλάνου, Α. Μυλωνᾶ, Ν. Σπέντζα, Χ. Φραγκίστα, Π. Χατζηπέπου, Δ. Χατζίσκου. Τοῦ Δημάρχου Καλλιθέας κ. Ν. Σκανδαλάκη.

Ἀκολουθοῦν πίνακες τῆς Συγκλήτου, τῶν διατελεσάντων Προέδρων καὶ Διευθυντῶν τῆς Σχολῆς, τῶν ὁμοτίμων καθηγητῶν, τῶν θανόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ καθηγητῶν, τῶν διδασκάντων ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Σχολῆς καὶ τῶν διατελούντων νῦν καθηγητῶν μετὰ συντόμων βιογραφικῶν σημειωμάτων.

Τὸ βιβλίον περιέχει καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλεξάνδρου Πάντου καὶ φωτοτυπίαν τῆς ἰδιογράφου διαθήκης αὐτοῦ καὶ ὡραίας φωτογραφίας τοῦ μεγάρου καὶ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Σχολῆς.

Ἐκδόσεις

Ἐξεδόθη εἰς τεῦχος ἢ δι᾿ἀλέξεις τοῦ μετακληθέντος ὑπὸ τῆς Σχολῆς καθηγητοῦ τῆς ἀνωτάτης Σχολῆς κοινωνικῶν, οικονομικῶν καὶ πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Νυρεμβέργης κ. Herman Eichler «Φύσις τοῦ Νόμου».

Ἐξεδόθη εἰς τεῦχος ἢ πανηγυρικὴ ὁμιλία τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Καλλιαβᾶ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου.

Ὑποτροφίαι

Ἐκ μέρους τοῦ Κρατικοῦ Ἰδρύματος ὑποτροφιῶν συνεχίσθη καὶ εἰς τὸ β' ἔτος ἡ ὑποτροφία τῆς σπουδαστρίας Καρπούζης Σταματίας, ἐχορηγήθησαν δὲ καὶ νέα ὑποτροφία : α) εἰς τοὺς πρωτεύσαντας κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς

ἐξετάσεις Ἀποστολόπουλον Εὐάγγελον, Σταματοπούλου Ἀθανασίαν καὶ Σωτηροπούλου Χρυσούλαν, καὶ β) εἰς τὸν συγκεντρώσαντα τὸν μέγιστον βαθμὸν κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις τοῦ δευτέρου πρὸς τὸ τρίτον ἔτος Μαργιάραν Βασίλειον.

Ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἐγορηθήθησαν ἐκ τῶν ἰδίων των ἀποδοχῶν ὑποτροφίαι εἰς τὸν πρωτεύσαντα φοιτητὴν τοῦ β' ἔτους Οἰκονόμου Α. καὶ τὴν πρωτεύσαντα φοιτήτριαν τοῦ γ' ἔτους Πετροπούλου Κ.

Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἐθνικοῦ Συλλόγου Φοιτητῶν τῆς Σχολῆς

Πολυχρονίδης Νικόλαος Πρόεδρος, Λουγιάκης Γεώργιος Γεν. Γραμματεὺς, Βουγιουκλάκης Ἡλίας Ἀντιπρόεδρος Α', Καστρινάκης Στυλιανὸς Ἀντιπρόεδρος Β', Πολυκράτης Φραγκίσκος Εἰδ. Γραμματεὺς, Τζάμος Σωτήριος Ταμίας, Παναγιώπουλος Ἐλευθέριος, Κατσούλης Ἡλίας, Μανιτάκης Ἐμμανουήλ, Χατζῆς Ἀλέξανδρος, Θεολογίτης Μιχαήλ, Σύμβουλοι.

Φοιτητικὴ Ἐκπροσώπησις

Πετροπούλου Κωνσταντίνα Πρόεδρος, Καρπούζη Σταματούλα Ἀντιπρόεδρος, Παππᾶς Γρηγόριος Γεν. Γραμματεὺς, Γκαμχλέτσου Ἰωάννα Εἰδ. Γραμματεὺς, Σκρεπετὸς Ἰωάννης Ταμίας, Δρόσης Θεόδωρος, Παπαδημητρίου Ἡλίας, Κιέμος Γεώργιος, Ἀποστολόπουλος Εὐάγγελος, Σύμβουλοι.

Διοικητικὸν Συμβούλιον Συλλόγου Πτυχιούχων

Παναγιώτης Παναγιωτόπουλος Πρόεδρος, Ἰωάννης Γιαννόπουλος Ἀντιπρόεδρος, Κωνσταντῖνος Σταματάκης Γενικὸς Γραμματεὺς, Ἰωάννης Γιαννόπουλος Ταμίας, Θαλῆς Μυλωνᾶς Ἐφορος, Ἀναστάσιος Γιόννης, Γεράσιμος Κουλάτσος, Βάσω Σταυριανοπούλου, Εὐάγγελος Τίγκας μέλη.

Σύνδεσμος Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας Φοιτητῶν Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν

Ὁ σύνδεσμος Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας τῶν φοιτητῶν τῆς Σχολῆς ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος σειρὰν διαλέξεων. Κατ' αὐτὰς ὠμίλησαν ὁ καθηγητὴς τῆς Σχολῆς καὶ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας κ. Γεώργιος Παπαχατζῆς, ὁ Γάλλος κοινωνιολόγος, ἀπεσταλμένος τῆς Unesco κ. Mendras, οἱ κ.κ. Μαγνήσαλης, Ε. Κυριακόπουλος, Ἰ. Καρατζᾶς, Γ. Σακελλαρόπουλος κ.ἄ.

Βιβλιοθήκη Σαριπόλου

Ἡ εὐγενεστάτη κυρία Σοφία Ν. Σαριπόλου, θυγάτηρ τοῦ ἀειμνήστου νομοδιδασκάλου Νικολάου Ν. Σαριπόλου, ἐδώρησεν εἰς τὴν Πάντειον Σχολὴν τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πατρὸς της, περιλαμβάνουσαν περίπου 3 χιλ. τόμους ἀναγομένους ἰδίᾳ εἰς τὸ Δημόσιον Δίκαιον. Τὴν βιβλιοθήκην ταύτην ἡ Σχολὴ ἐγκατέστησεν εἰς ἰδιαιτέραν αἴθουσαν, ὀνομασθεῖσαν «Αἴθουσα Σαριπόλου». Ἡ ταξινόμησις καὶ ὀργάνωσις ταύτης ἐγένετο ὑπὸ τῆς τμηματάρχου τοῦ Ὑπ. Παιδείας κ. Στέλλας Πέπα—Ξεφλούδα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΤΩΝ ΛΑΒΟΝΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος	Πτυχιούχοι	Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος	Πτυχιούχοι
1937-1938	5	1947-1948	83
1938-1939	16	1948-1949	89
1939-1940	37	1949-1950	83
1940-1941	184	1950-1951	87
1941-1942	403	1951-1952	105
1942-1943	135	1952-1953	154
1943-1944	140	1953-1954	225
1944-1945	54	1954-1955	242
1945-1946	62	1955-1956	357
1946-1947	109	1956-1957	467
	1957-1958	422	

ÉCOLE DES SCIENCES POLITIQUES (PANTIOS)

Athènes—Boulevard Syngros

L'École des Sciences Politiques (Pantios) fut fondée à Athènes en 1930 sur l'initiative privée d'Alexandre Pantos, originaire du Pélion qui, diplômé de l'École des Sciences Politiques fonctionnant à Paris depuis 1871, désirait fonder en Grèce une école équivalente pour l'éducation politique des jeunes et la formation de cadres de fonctionnaires d'une instruction et d'une moralité supérieures. Ces derniers, convaincus de la nécessité d'une telle école pour le pays qui fut la patrie d'Aristote, le berceau de la science politique et la source lumineuse de l'esprit des temps modernes, travailleraient ainsi au relèvement du niveau de la vie publique et politique de l'Etat. A. Pantos laissa par testament sa fortune entière pour la fondation de cette école pour laquelle Georges Frangoudis, originaire de Chypre, désireux de contribuer au progrès spirituel de la Nation, travailla infatigablement, jusqu'à sa mort (1939).

L'École Pantios est une Institution d'enseignement de degré universitaire relevant directement du Ministère de l'Instruction Publique au même titre que les diverses Facultés, l'École Polytechniques, l'École des Hautes Etudes Commerciales et l'École supérieure d'Agriculture.

Administration.—Elle est administrée par l'Assemblée Générale des Professeurs et par le Sénat élu par cette Assemblée Générale.

Recteur : Pan. Perdicas, Professeur de Droit Commercial.

Vice-recteur : Sp. Calogeropoulos-Stratis, Professeur de Droit International Public et d'Histoire Diplomatique.

L'École fonctionne sous le contrôle du Ministre de l'Instruction publique et des Cultes. Le diplôme est équivalent à celui de la section des Sciences Politiques de la Faculté de Droit et au diplôme de l'École des Hautes Etudes Commerciales. Il donne exactement les mêmes droits pour la nomination aux emplois publics.

La durée des études est de trois ans. Les jeunes gens des deux sexes ayant d'un certificat de fin d'études des écoles (supérieures) de commerce, lycées, gymnases, sont admis après concours et un examen de fin d'année permet la présentation aux examens de licence.

Le cycle des études de l'École diffère essentiellement de l'instruction donnée en Grèce par les institutions supérieures d'enseignement. Bien que possédant des chaires équivalentes à celles des établissements supérieurs de l'Université, sa mission est cependant différente. Dans ce

sens, l'Ecole des Sciences Politiques Pantios d'Athènes, suivant les conceptions modernes du système d'éducation indiqué par l'enseignement des sciences politiques et sociales, comprend les divers cycles relatifs au Droit (surtout droit public), à l'économie, la sociologie, la philosophie, l'histoire etc.

2992 diplômés ont été délivrés depuis la fondation de l'école.

L'école donne aux étudiants un «diplôme des Sciences Politiques» et à ceux qui passent l'examen consacré (exercice, thèse scientifique etc.) un diplôme de doctorat.

Depuis l'année 1952, après décision du Sénat, un Institut des Sciences Sociales fonctionne au sein de l'Ecole. On prévoit aussi prochainement l'ouverture d'un Institut de Journalisme dont le cycle d'études sera de trois ans. Le nombre des étudiants de ces Instituts est extrêmement limité. L'enseignement est confié aux professeurs de l'Ecole et à des «collaborateurs scientifiques» spécialisés. Un certificat est délivré à la fin des études. Grâce à cette initiative, non seulement les journalistes pourront acquérir une culture spéciale mais aussi les personnes qui seront formées scientifiquement pour le bien de la société grecque. Il convient de souligner que l'enseignement des sciences du journalisme est rigoureusement limité aux cadres théoriques et nationaux, toute immixtion aux questions politiques du pays étant formellement interdite.

Cours spéciaux.—Afin d'aider les étudiants qui en auraient le désir, des cours spéciaux de sténographie et de langues étrangères ont été institués. Des sections de forces différentes ont été formées pour les langues : anglaise, allemande, française et italienne.

Education physique et Récréation.—Des concours d'athlétisme ainsi que de nombreuses excursions sur les lieux d'intérêt archéologique, éducatif ou artistique sont organisés non seulement en Grèce mais à l'étranger par les soins d'un Comité spécial des étudiants.

L'école se propose l'achat d'un autobus spécial disposant de tous les moyens nécessaires et spécialement construit à cet effet.

Des représentations cinématographiques et théâtrales ainsi que des concerts sont fréquemment organisés.

Bibliothèque et Salle de lecture.—Pour faciliter les étudiants qui ne pourraient se procurer les œuvres scientifiques, une salle de lecture est ouverte à certains heures et la bibliothèque, qui dispose déjà d'un grand nombre de livres et de revues, ne cesse de s'enrichir de nouveaux ouvrages.

Depuis le 1er octobre 1955 un bureau médical est en fonctionnement. On prévoit également l'organisation d'installations spéciales pour les vacances au bord de la mer (campements), d'une maison de convalescence au Pélion, lieu d'origine du fondateur de l'Ecole, A. Pantos, ainsi que d'un bureau médical dans l'Ecole même et disposant des appareils indispensables (Rayons X etc.).

Depuis le 1er octobre 1954 la Comité de Prévoyance des Etudiants a organisé un «Bureau de recherche du Travail» pour les étudiants diplômés de l'Ecole.

I. PROFESSEURS

1. Sp. Calogeropoulos-Stratis : Droit International Public et Histoire Diplomatique
2. G. Daskalakis : Introduction à la Science du droit public
3. J. Georgakis : Droit Pénal
4. A. Kalliavas : Géographie Economique et Science des Finances
5. D. Kalitsounakis : Economie Politique
6. G. Papahadjis : Droit Administratif
7. J. Papazachariou : Socialpathologie et Criminologie
8. J. Paraskevopoulos : Economie Politique
9. P. Perdikas : Droit Commercial
10. J. Sontis : Droit Civil
11. J. Spandanopoulos : Comptabilité et Economie des entreprises privées
12. M. Stassinopoulos : Droit Administratif
13. G. Ténékidès : Droit International Public
14. J. Théodorakopoulos : Introduction à la Philosophie
15. D. Vézanis : Théorie Générale de l'Etat
16. D. Zakythinos : Histoire de la Civilisation

II. *Cours spéciaux* : Gymnastique, Sports, (Prof. G. Panoutsopoulos), Langues étrangères.

POLITICAL SCIENCE SCHOOL (PANTIOS)

Athens, Boulevard Syngros

The Political Science School (Pantios) was founded in Athens in 1932 after the private initiative of Alexander Pantos from Pelion, who, after having obtained the diploma of the Political Science School working in Paris since 1871, desired to establish in Greece an equivalent School for the political education of the youth so well as for the formation of the fonctionneries of a higher instruction and morality. These latter, being convinced of the necessity of such a school for the country which was Aristotel's homeland, the cradle of the political science and the bright source of the intellect of the modern times, would thus work for the uplifting of the standart of the public and political life of the State. Making his will, A. Pantos left his whole fortune for the foundation of this School, to which George Frangoudis, from Cyprus, desired to contribute for the spiritual progress of the Nation, and worked hard till his death (1939).

This is an Institution of teaching with the University degree, depending directly of the Ministry of the Public Instruction, bearing the same titles as the different Faculties, the Polytechnical School, the School of High Commercial Studies, and the High School of Agriculture.

The School is being directed by the General Assembly of the Professors and by the Governing Body, chosen by this General Assembly. (The actual rector is Mr P. Perdikas and vice-rector Mr Sp. Calogropoulos-Stratis).

The School functions under the supervision of the Council President as testamentary performer, A. Pantos, and the Ministre of the Public Instruction and Worship. The Diploma is equivalent to the Section of the Political Science at the Faculty of Law and to the High Commercial Studies. It gives exactly the same rights for the nomination in public employments.

The course of study last three years. Young people both sex who have obtained a Certificate of the end of Studies at the Superior Commercial School, High School (Gymnasium) are admitted after the courses, and an examination of the end of the year allows them to present themselves for the degree examination.

The cycle of studies of the School is essentially different from the instruction given in Greece by the higher institutions of teaching. Al-

though it has chairs corresponding to those of higher staff at the University, its task is different. The Political Science School Pantios of Athens, following the modern idea of the society scientifically organized after the educationally system indicated by the teaching of the political and social science, includes the different cycles corresponding in some way to the Law, especially to the Public Law, Economy, Sociology, Philosophy, History etc.

2992 diplomas have been given since the foundation of the School.

The School gives the students a «Diploma of the Political Science», and those who pass required examinations are given doctorate diploma,

Since 1952, after the decision of the Governing Body, an Institute of the Social Science works in the School. It is expected that an Institute of Journalism will soon be established, the courses of which will last three years. The number of the students of this Institute is very limited. The teaching is trusted to the professors of the School and to the specialised «scientific collaborators». A certificate is delivered at the end of the studies. Thanks to this initiative, a favorable ground is created not only that the journalists might have a special culture, but they will also be equipped with the persons who will be educated scientifically for the good of the Greek society. It should be stressed that the teaching of the science of the journalism is strictly limited to the theoretical and national sphere ; any interference of the political questions of the country is formally forbidden.

Special Courses.—Special Courses of Shorthand and Foreign Languages have been established for the students who desire. Sections of different forces have been formed for the languages : English, German, French and Italian.

Physical Education and Recreation.—Athletic matches as well as numerous excursions to the places of interest of archeology, education, art are organized not only in Greece but also abroad by the care of a special Committee of the students.

The School is planning to buy a special car containing all the necessary equipment, and specially constructed for this purpose.

The cinema and theatre representations are frequently organized.

Library and Reading-Hall.—In order to help the students who cannot afford scientific books, a reading-hall is opened at certain hours, and the library which contains a great number of books and reviews, is being enriched by the new ones.

From October 1st 1955 a medical office is opened.

It is equally expected the organization of the special installation for the vacations near the sea (camping) and a convalescence home.

Pelion, the birthplace of the founder of the School, A. Pantos as well as the medical office in the School have apparatus indispensable, such as X-Rays etc.

From October 1st the Committee of the Welfare of the Student was supposed to organize a «Work-search Office» for the students having obtained the Diploma of the School.

I. PROFESSORS

1. Sp. Calogeropoulos-Stratis : Public International Law and Diplomatic History
  2. G. Daskalakis : Introduction to the Science of the Public Law
  3. J. Georgakis : Penal Law
  4. A. Kalliavas : Economic Geography and Science of Finances
  5. D. Kalitsounakis : Political Economy
  6. G. Papahadjis : Administrative Law
  7. J. Papazahariou : Social Pathology and Criminology
  8. J. Paraskevopoulos : Political Economy
  9. P. Perdikas : Commercial Law
  10. J. Sontis : Civil Law
  11. J. Spandanopoulos : Book-keeping and Economy of the private indertaking
  12. M. Stassinopoulos : Administrative Law
  13. G. Tenekides : Public International Law
  14. J. Theodorakopoulos : Introduction to the Philosophy
  15. D. Vezanis : General Theory of the State
  16. D. Zakythinos : History of Civilization
- II. G. Panoutsopoulos : Gymnastics, Sports

DIE PANTIOS HOCHSCHULE FÜR POLITIK IN ATHEN

Die Pantios Hochschule für Politik in Athen besteht seit 25 Jahren. Die Gründung der Schule ist auf private Initiative zurückzuführen. Zunächst muss Alex. Pantos erwähnt werden, der edle Spross des Piliongebirges, der mit seiner reinen, grosszügigen Seele und seinem feurigen Geiste die politischen Wissenschaften über alles verehrte und davon träumte, diese Wissenschaften im Lande des Aristoteles und Platon wieder zu erneuern. Für diesen edelen Zweck hinterliess es durch sein Testament sein ganzes Vermögen. Weiter führen wir an : Georg Frankoudis, den erlesenen Nachkommen der grossen Insel Zypern, dessen glühender Wunsch er war, zum Fortschritt und zur Veredelung des griechischen Volkes beizutragen durch die Pflege der politischen, sozialen und journalistischen Wissensgebiete. Er arbeitete unermüdet für die Gründung einer Schule der politischen und sozialen Wissenschaften in Griechenland. Da er ohne Geld und Vermögen war, setzte er seine ganze Persönlichkeit für die Gründung und Entwicklung einer solchen Schule. Das griechische Vaterland kann mit Recht stolz sein, denn es bringt in reichem Mass die Helden hervor, die voll christlicher Bescheidenheit sich aufopfern zur Erfüllung edler Ziele, die den Mitmenschen zu gute kommen. Noch mehr Antrieb gab der Schule, im Jahre der Gründung 1930, der damalige Ministerpräsident El. Veniselos, der der neugegründete Schule seine ungeteilten Unterstützung angedeihen liess, wobei ihm als Mitarbeiter der damalige Kultusminister zur Seite stand, Georg Papandreou.

Während der Jahre 1930 bis 1937 funktionierte die Schule als privatrechtlicher Organismus und gewährte ihren Hörern in Form eines reien Seminars Kenntnisse von politischen, wirtschaftlichen und sozialen Wissenschaften.

Auf grund des Gesetzes 886 des Jahres 1937 und durch die Initiative des damaligen Kultusministers G. Georgakopoulos und mit Beihilfe des Professors Stavru wurde die Pantiosschule als staatliche Hochschule anerkannt und den übrigen Hochschulen des Landes gleichgestellt. Durch das Gesetz 540 des Jahres 1943 bekam die neue Hochschule durch den damaligen Minister Professor N. Louvaris ihre jetzige organisatorische Form.

Die Pantioshochschule für Politik ist gleichwertig den zwei hiesigen Universitäten und gleich den übrigen Hochschulen des Landes (Poli-

technikum, Handelshochschule, Landwirtschaftliche Hochschule). Sie untersteht der Aufsicht des Staates, welche durch den jeweiligen Ministerpräsidenten, als Vollstrecker des Testaments Pantos, und dem Kultursministers ausgeübt wird.

Das Diplom der Pantioshochschule ist den Diplomen der übrigen hiesigen Hochschulen gleichwertig und von gleichem Range, was die Aufnahme und Avancierung in staatlichen Stellungen anbelangt. Das gleiche gilt für die Dienststellen des öffentlichen Rechtes und der wohlfahrts-Institutionen. Der Umkreis der Fächer, die gelehrt werden, unterscheidet sich wesentlich von dem der übrigen Hochschulen des Landes. Wenn auch viele Fächer der Pantios den Fächern der übrigen Hochschulen entsprechen, vertritt sie doch eine ganz andere Mission. Im allgemeinen werden die Pantios Hochschule in diesem Sinne die neuesten jetzt herrschenden Auffassungen an, und folgt den wissenschaftlichen Richtungen innerhalb der internationalen Geistesentwicklung. In besonderem umfasst das Studium der Schule die Fächer des Rechtes und zwar des öffentlichen Rechtes, der Wirtschaft, der Soziologie, der Philosophie, der Geschichte und der Journalistik. Alle obigen Fächer werden als Grundbedingung für die Ausbildung in den politischen Wissenschaften betrachtet.

Das Grundgesetz der Schule entspricht und ist angepasst dem Willen der beiden Begründer der Schule. Von ihnen Pantos besaß ein Diplom der in Paris seit 1871 bestehenden Hochschule der politischen Wissenschaften. Nach dem Sinne der Begründer sollte der Zweck der Schule ihr Beitrag zur politischen Erziehung sein und die Gewährung einer breiten Ausbildung der studierenden Jugend in allen Fächern der politischen, sozialen, und wirtschaftlichen Wissenschaften. Ein weiterer Zweck der Schule sollte die Erhöhung des wissenschaftlichen und moralischen Niveaus der Beamten sein und im allgemeinen die Shaffung von Persönlichkeiten, welche zur Hebung des öffentlichen und politischen Lebens im Lande beitragen können. Die Begründer der Schule hegten die Meinung, dass eine solche Schule notwendig war im Mutterlande des Aristoteles, der Wiege der politischen Wissenschaften, der lichtpenden Quelle des internationalen Geistes in heutiger Zeit.

Die Schule erteilt den Absolventen der politischen Abteilung ein Diplom der politischen Wissenschaften und denen, die sich den vorbestimmten Voraussetzungen der akademischen Prüfungen unterziehen, das Doctordiplom (Dissertation, u.s.w.).

Der Stempel der Schule trägt als Kennzeichen das Bild des Aristoteles. Der offizielle Saal der Schule trägt ebenfalls das Namen diesen

Philosophen, des Begründers der politischen Wissenschaften. Das Gebäude der Schule liegt an der Allee Syngros.

Der Rektor der Schule ist Prof. Dr. P. Perdikas und Vice-rektor Prof. Dr. Sp. Kalogeropoulos-Stratis.

I. PROFESSOREN

1. G. Daskalakis : Einführung in das öffentliche Recht und Verfassungsrecht.
2. J. Georgakis : Strafrecht, Strafprozessrecht und Strafpolitik
3. Ar. Kalliavas : Finanzwissenschaft und Wirtschafts-Geographie.
4. D. Kalitsunakis : Angewandte Volkswirtschaft
5. Sp. Kalogeropoulos-Stratis : Internationales Recht und Geschichte der Diplomatie.
6. J. Papazachariu : Sozialpathologie und Kriminologie.
7. G. Papahatzis : Verwaltungsrecht
8. J. Paraskevopoulos : Volkswirtschaft
9. P. Perdikas : Handelsrecht und Handelspolitik
10. J. Sontis : Privatrecht
11. J. Spandanopoulos : Betriebswirtschaftslehre und Buchhaltung
12. M. Stassinopoulos : Verwaltungsrecht
13. G. Tenekidis : Öffentliches Internationales Recht
14. J. Theodorakopoulos : Einführung in die Philosophie, Kulturphilosophie
15. D. Vezanis : Staatsrecht und Verfassungsrecht
16. D. Zakythinos : Kulturgeschichte

II. HOCHSCHUL – SPORTLEHRER

17. G. Panutsopoulos : Turnerisch-sportliche Uebungen

SCUOLA DI SCIENZE POLITICHE DI ATENE "PANTIOS,,

La Scuola di Scienze politiche Pantios di Atene funziona da 25 anni. La sua istituzione è dovuta ad iniziativa privata: a quella d'una parte del nobile rampolo di Pelion Alessandro Pantos di animo candido, magnanimo e dell'intelletto luminoso iniziatore. Appassionato per le scienze politiche sognò di farle risorgere nel paese di Aristotele et di Platone e lasciò in donazione per testamento tutti i suoi averi, perchè venisse affrettata la realizzazione di quello che fu la mèta della sua vita e dall'altra a Giorgio Frangudis, figlio prescelto dell'ellenicissima Cipro, bramoso di contribuire al progresso e all'incivilimento della nazione ellenica attraverso la cultura delle scienze politiche, sociali e giornalistiche, lavoro instancabilmente per la istituzione in Grecia di una Scuola di Scienze Politiche e Sociali. Povero non poteva disporre di danaro ma perchè fosse raggiunto quello scopo non esitò di mettere al servizio do tale idea la sua personalità.

La Madre Patria Ellenica giustamente va orgogliosa di questi suoi numerosissimi figli a cui essa ha dato vita, di questi suoi figli eroi cristiani sconosciuti sacrificatisi per l'adempimento di quelle mete che essi hanno posto al servizio dei loro consimili.

Hanno dato soffio di vita a questa Scuola E. Venizelos Primo Ministro all'epoca della sua fondazione (1930) che non stentò di dare tutto il suo appoggio all'allora recentemente costituita Scuola fiancheggiato dell'allora Ministro dell'Istruzione Pubblica G. Papandreu.

Dal 1930 al 1937 la Scuola funzionò quale organismo privato procurando in genere ai suoi uditori cultura politica, economica e sociale.

In virtù della legge 886 dell'anno 1937 votata in seguito ad iniziativa dell'allora Ministro dell'Istruzione Pubblica K. Georgakopoulos fiancheggiato del professore D. Stavru essa venne riconosciuta «Scuola Pubblica» pari alle altre Istituzioni Culturali Superiori in funzione in Grecia.

Sotto il ministero del professore Luvaris, ministro del Culto e dell'Istruzione Pubblica, e grazie alla legge 540 dell'ano 1943 la Scuola vi trovò nuovi stimolo e slancio intellettuale.

La Scuola Pantios di Scienze Politiche si trova a parità di merito con le due nostre Università e le altre Scuola Superiori (Politecnico, Scuola Superiore di Agricoltura), funziona sotto la sorveglian-

za dello Stato esercitata da ogni Presidente del Consiglio, quale esecutore testamentario di A. Pantos e sotto quella del Ministro del Culto et dell'Instruzione Pubblica. Il diploma della Scuola è equivopollente a quello rilasciato dalle Facoltà di Scienze Politiche e di Legge dell'Università e dalla Scuola delle scienze Economiche e Commerciali, procurando ai laureati gli stessi diritti in merito alla loro assunzione e promozione presso i servizi pubblici. Tali diritti sono in vigore anche per l'occupazione di impieghi e la promozione presso persone giuridiche di diritto pubblico e fondazioni d'utile comune.

Il ciclo delle lezioni della Scuola è essenzialmente diverso di quanto viene insegnato nelle altre Istituzioni Superiori Culturali in Grecia.

Nonostante che le Cattedre siano corrispondenti a quelle esistenti presso le altre Scuole Superiori entrambi dell'università, esse hanno una missione ben diversa. Prendendo spunto da questo concetto la Scuola Pantios di le Scienze Politiche di Atene seguendo le novissime concezioni in vigore presso il mondo scientifico internazionale, per quanto si riferisce al sistema di educazione per la didascalia delle scienze politiche, comprende cicli di giurisprudenza (principalmente di diritto pubblico), d'economia, di Sociologia, di Filosofia, di Storia et di Giornalismo quali elementi indispensabili per una perfetta preparazione alle scienze politiche.

L'organico della legislazione della Scuola osserva qualla stessa della Costituzione in coordinazione con la stessa volontà dei fondatori di cui Alessandro Pantos era laureato della Facoltà di Scienze Politiche di Parigi fondata nell'anno 1871. Essi si assumevano il compito di istituire nell'avvenire una Scuola pari alla coltura politica richiesta dai giovani e per loro perfetta preparazione nelle branche delle scienze politiche et economiche, per l'educazione dei funzionari perchè possano raggiungere un grado di coltura e di moralità superiori e la formazione in genere di personalità idonee di innalzare il livello della vita pubblica e politica in Grecia. I suoi fondatori credevano che una Scuola del genere con una tale missione fosse Indispensabile nel paese che fu quello di Aristotele culla delle scienze politiche e fonte luminosa dello spirito universale nei tempi moderni. La scuola concede a quelli che hanno terminato i loro sudi in scienze politiche un diploma in scienze politiche e una laurea a quelli che hanno superato l'esame accademico stabilito (- tesi scientifica—esami, ecc.).

Dall'anno Academico 1952-1953 è entrato in funzione presso la Scuola Pantios in seguito a decisione presa dal Consiglio della Scuola stessa un Istituto per le scienze politiche con corsi liberi e con speciale

didascalia per la Previdenza Sociale, dall'anno accademico in corso principieranno a funzionare: Istituti di Pubblica Amministrazione, di Studi Internazionali e di scienze giornalistiche.

Il sigillo della Scuola ha quale emblema Aristotele. L'aula addetta alle Feste porta il nome dello stesso fondatore di Scienze Politiche.

Il palazzo della Scuola è sito nel viale «Singro».

È Rettore della Scuola il professore P. Perdikas e Vice-Rettore il professore Sp. Calogeropoulos.

I. PROFESSORI

1. Sp. Calogeropoulos-Stratis : Diritto Internazionale Pubblico e Storia Diplomatica.
  2. G. Daskalakis : Introduzione alla Scienza di diritto pubblico
  3. J. Georgakis : Diritto Penale
  4. A. Kalliavas : Geografia Economica e Scienza delle Finanze
  5. D. Kalitsunakis : Economia Politica
  6. G. Papahagis : Diritto Amministrativo
  7. J. Papazahariu : Socialpatologia e Criminologia
  8. J. Paraskevopoulos : Economia delle imprese private
  9. P. Perdikas : Diritto Commerciale
  10. J. Sontis : Diritto Civile
  11. J. Spandanopoulos : Ragioneria
  12. M. Stassinopoulos : Diritto Amministrativo
  13. G. Denekides : Diritto Internazionale Pubblico
  14. J. Theodorakopoulos : Introduzione alla Filosofia
  15. D. Vezanis : Teoria Generale dello Stato
  16. D. Zakithinos : Storia della civiltà
- II. G. Panutsopoulos : Gimnastica—Sport—Atletica

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΧΟΛΗΣ (Λεωφόρος Συγγρού)	
ΠΡΥΤΑΝΙΣ	91.682
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ	91.697
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	91.511
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ	91.511

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Α'. ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘ.	Μεγίστης και Δοϊράνης	96.444
ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ ΧΡΥΣΟΣ	Μουρούζη 7	71.020
ΚΟΥΓΕΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ	Καρυατίδων 7	90.608
ΛΟΥΒΑΡΙΣ ΝΙΚ.	Μηλιάτη 29	90.941
ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	‘Οδός γ’, αριθ. 19, “Αγ. ‘Ανάργ. 882.035	

Β'. ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

ΒΕΖΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Σκουφά 34	613.433
ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Κουμπάρη 6	616.751
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ίακωβίδου 54	882.742
ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ ΔΙΟΝ.	‘Ασκληπιοῦ 6	612.819
ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ.	Σκουφά 19	611.560
ΚΑΛΛΙΑΒΑΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ	Πάρνηθος 57 (Ψυχ.)	673.786
ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡ.	Εὐρύαλης 12 (Δικηγορικά, Γλυφάδα)	04.500
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ—ΣΤΡΑ- ΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	‘Ηροδότου 10	74.682
ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	Εὐτ. Καβαλόττι 3α	91.811
ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ίουλιανού 19	810.796
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝ.	Πατριάρχου Ίωακείμ 53	71.872
ΠΕΡΔΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	‘Ομήρου 24 (019.188, 24.289),	614.671
ΣΟΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Δεκελείας 4 (‘Εκάλη)	019.279
ΣΠΑΝΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝ.	‘Αλωπεκῆς 33	32.005
ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	Ταῦγέτου 7 (Ψυχικό)	673.197
ΤΕΝΕΚΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Πλουτάρχου 3	70.868

Γ'. ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΗΓ. Σύρου 29 21.862

Δ'. ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΚΑΦΟΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Όμηρίδου 18 (Πειραιεύς) 471.253

ΣΑΚΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Άσκληπιού 61 22.664

ΣΚΟΠΕΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Ύψηλάντου 59

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**Α'. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ**

ΚΑΡΝΑΒΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ Μαγνησίας 65 (Ν. Έλβετία) 521.882

Β'. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΚΩΝΣΤ. Πανταζή 13 969.195

ΜΙΧΑΛΟΥ-ΚΟΥΓΕΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Κάτω Βούλα

ΚΟΥΒΕΛΙΩΤΟΥ-ΧΡΥΣΑΝΘΗ
ΧΡΥΣΑΥΓΗ Πανταζή 13 969.195

ΣΤΡΑΒΟΛΑΙΜΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ Βούρβαχη 16

ΚΑΣΙΜΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Άτσλεύ 16 (Λόφος Σικελίας)

ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ Κόδρου 9 24.077

ΛΙΟΥΔΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ Περγάμου 5(Ν. Φιλαδέλφεια)

Γ'. ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ — ΤΑΜΕΙΟΝ

ΔΕΔΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μονεμβασιάς 10

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Εύρυδάμαντος 57(Άγ. Σώστης)

ΤΑΓΛΑΟΥΕΡ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Έρεχθείου 14

Δ'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΒΑΚΑΤΑΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Χρεμωνίδου 19

Ε'. ΥΠΗΡΕΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

ΑΛΒΕΡΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κόχραν 4

ΚΟΥΒΕΛΙΩΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ Γαληνού 18

ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜ.	Πελασγῶν 11	
ΣΑΚΑΡΕΛΛΟΣ ΑΡΙΣΤ.	Μακεδονίας 13	
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	Χαριδήμου 14 (Παγκράτι)	

ΕΤΕΡΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Α'. ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

ASSERIN	Νίκης 9	29.316
	Όμηρου 13	
ΜΠΟΖΩΝΗ ΕΛΕΝΗ	Τσακάλωφ 8	612.860

Β'. ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ

ΚΟΥΡΟΥΚΛΗΣ ΣΠΥΡ. φυματιολόγος και ακτινολόγος, τ. Δ)ντής Κρατικού Σανατορίου Πεντέλης	Σολωμού 5 (Εξάρχεια)	615.039
---	----------------------	---------

Γ'. ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ	Φιλελλήνων 9 34.126 και	34.241
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤ. ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ	Λυσικράτους 14	35.580
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ίπποκράτους 15	614.490

Δ'.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ		82.463
----------------------------------	--	--------